

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

**STATES AND PROBLEMS OF SPECIAL EDUCATION
EMERSION ACCORDING TO THE SEAT FRAMEWORK IN SCHOOLS
UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

วิทยานิพนธ์
ของ
ประกัสสร สรวนรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อวิทยานิพนธ์	สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2		
ผู้วิจัย	ประภัสสร สรวนรัมย์		
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตังโช	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2554	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา 170 คน ครูผู้สอนเด็กพิเศษ 170 คน รวมทั้งสิ้น 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านนักเรียนไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1) ด้านนักเรียน ควรมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิเศษ และนักเรียนทั่วไป โดยนักเรียนพิเศษควรตรวจวัดความพร้อมทางด้านการเรียน สังคมและร่างกาย โดยให้นักเรียน รู้จักสถานที่ การใช้บริการ

2) ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและในห้องเรียน ควรประชุมทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ควรให้ผู้ปกครองของเด็กพิเศษ และเด็กปกติอาสาเป็นวิทยากรหรือมาร่วมกิจกรรมอนุบาลเด็กพิเศษ

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีการแต่งตั้งคณะบุคคลหลายๆ ฝ่ายมาร่วมในการจัดทำ มีการทบทวนปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษแต่ละบุคคล

4) ด้านเครื่องมือ โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ อย่างชัดเจน มีแผนงานโครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุน และดำเนินงานด้านการเรียนร่วม สถานศึกษาควรมีบุคลากรที่จบด้านการศึกษาพิเศษ หรือต้องได้รับการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อช่วยเหลือในด้านการจัด การเรียนการสอน การฝึกทักษะ เฉพาะด้าน การฝึกกิจกรรมบำบัด

TITLE States and Problems of Special Education Emersion according to the SEAT Framework in Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2

AUTHOR Prapatsorn Saruanram

ADVISORS Assistant Professor Dr. Pompimon Phongsuwan Thesis Advisor
Assistant Professor Dr. Kingkaew Patitangko Co-advisor
Assistant Professor Dr. Sunanta Viragoontavan Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the states and problems of special education emersion according to the SEAT framework as perceived by school administrators and teachers in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2, and to compare the problems of special education emersion according to the SEAT framework as perceived by school administrators and teachers, classified by positions, gender, educational levels, working experiences, and school sizes. The samples were 170 school administrators, and 170 teachers, in total of 340. The instrument used for collecting the data was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used to analyze the collected data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follows:

1. The states and problems of special education emersion according to the SEAT framework in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 as a whole and at each aspect were at "moderate" levels. The ranking from high to low mean scores were students, instruments, environment, and teaching-learning activities, respectively.
2. The problems of special education emersion according to the SEAT framework in schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 as a whole and at each aspect were at "moderate" levels. The ranking from high to low mean scores were students, teaching-learning activities, instruments, and environment, respectively.

3. The comparisons of the problems of special education emersion according to the SEAT framework under Buriram Primary Educational Service Area Office 2 as perceived by school administrators and teachers, classified by positions, gender, educational levels, working experiences, and school sizes as a whole were statistically significant differences at .05 levels, in the aspects of environment, teaching-learning activities, and instruments while the aspect of students was not different.

The suggestions in each aspect were as follows:

1. Students: the readiness for the special education, and general students should be operated by allowing the special students to check the readiness in leaning, social, and physical and let them to know the places and services utilization.

2. Environment: the schools should allocate the budget for improving the physical environment by awaring the students' deficiency both inside and outside classrooms. The meeting to make understanding should be organized with the relevant personnel both inside and outside schools. The special and general students' parents/guardians should be volunteered to be the guest speakers or cooperated the special kindergartens' activities.

3. Teaching-Learning Activities: the schools should prepare in making the specific learning management plans by appointing the committees from various parties to join in making learning plans. The specific learning management plans should be reviewed in order to be appropriate for the special students.

4. Instruments: the schools should set the policies, goals, vision, and mission explicitly. The project works should provide to the relevant parties to support and operate in co-teaching and learning. The schools should have the special education or attend the training, study tours for taking care the teaching-learning management, specific skills and relief activity training.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ประดิษฐ์ไช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนิพนธ์ บุญสมัย คุณแม่ศิริวรรณ บุญสมัย และคุณบรรพต สรวนรัมย์ ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วยดี จากเริ่มต้นจนวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

อนึ่ง คุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกถเวทิตาแด่คุณพ่อ คุณแม่ คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ประภัสสร สรวนรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในประเทศไทย.....	10
การศึกษาพิเศษ.....	14
ความหมายของการศึกษาพิเศษ.....	14
ปรัชญาในการจัดการศึกษาพิเศษ.....	15
ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ.....	18
ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	19
การเรียนรู้ร่วม.....	22
ความหมายของการเรียนรู้ร่วม.....	22
ประวัติการจัดการเรียนรู้ร่วม.....	23
วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ร่วม.....	25
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วม.....	27
การบริหารการเรียนรู้ร่วม.....	29
การจัดเตรียมเพื่อการเรียนรู้ร่วม.....	33
การคัดแยกและการส่งต่อเด็กเพื่อการเรียนรู้ร่วม.....	38
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ร่วม.....	39
โครงสร้างซีท (SEAT Framework).....	44
นโยบายที่เกี่ยวกับโครงสร้างซีท.....	44
องค์ประกอบของโครงสร้างซีท.....	45
การบริหารจัดการเรียนรู้ร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
งานวิจัยในประเทศ.....	68
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	79
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	83
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
การสร้างเครื่องมือ.....	86
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	120
สมมติฐานของการวิจัย.....	120
วิธีดำเนินการวิจัย.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	138
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	138
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	139
บรรณานุกรม.....	140

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	147
ภาคผนวก ก รายชื่อโรงเรียนจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	148
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย.....	162
ภาคผนวก ค แบบสอบถามการวิจัย.....	170
ภาคผนวก ง ค่าความสอดคล้อง (IOC).....	180
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น.....	188
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	192

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ปฏิทินงานการรับคนพิการเข้าเรียน.....	63
2 การแจกแจงค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน.....	92
3 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตจำแนกโดยรวม.....	93
4 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตด้านนักเรียน.....	94
5 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตด้านสภาพแวดล้อม	96
6 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	98
7 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตด้านเครื่องมือ.....	100
8 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตจำแนกโดยรวม.....	102
9 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตด้านนักเรียน.....	103
10 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ด้านสภาพแวดล้อม.....	105
11 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	107
12 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตด้านเครื่องมือ.....	109
13 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างชีวิต จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม.....	111
14 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างชีวิต จำแนกตามเพศ โดยรวม.....	112
15 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม.....	113
16 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างชีวิต จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม.....	114
17 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างชีวิต จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม.....	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 18 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวม..... 116
- 19 จำนวนและคำร้อยละข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท รายด้าน..... 117

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบของโครงสร้างซีท.....	46
2 วงจรการทำงานแบบ PDCA.....	58
3 ปฏิทินการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนในสถานศึกษา.....	61
4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	83
5 ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา หากจะพัฒนาคนจึงจำเป็นต้องทำการศึกษา เพราะถ้าคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพแล้วจะทำให้การพัฒนาอื่นเป็นไปได้อย่างง่ายดาย และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นประเทศที่เจริญแล้วจะเน้นสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการบริการทางสังคมที่ทุกคนควรได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ดังที่มาตรา 10 ได้กล่าวไว้ว่า " การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย " วรรคสองระบุไว้ว่า " การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ " และการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสาม ได้ระบุไว้ว่า " ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง " (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 ก : 7 - 8)

เพื่อเป็นการสนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานที่รับผิดชอบในอดีตคือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่อง เป็นการให้โอกาสแก่เด็กทุกคนเพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยดำเนินงานตามโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 - 2539 โดยได้พัฒนาการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่องด้วยความเชื่อมั่นว่าเด็กพิการสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้โดยมีพัฒนาการดีกว่าเรียนกับเด็กพิการด้วยกัน หากความพิการของเด็กอยู่ในระดับที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับการการศึกษาพิเศษอย่างเหมาะสมกับเด็กแต่ละคนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 5)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 และประกาศให้ พ.ศ. 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีนโยบายว่า " คนพิการที่อยากเรียนต้องได้เรียน " ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการยังให้ความสำคัญกับการศึกษาให้กับเด็กพิการอย่างต่อเนื่อง โดยมีนโยบาย และเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาและบริหารการศึกษาให้ทั่วถึง ได้กำหนดนโยบายเพิ่มเติมว่า " คนพิการทุกคนต้องได้เรียน โดยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม " นโยบายดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการยังใช้มาจนปัจจุบันในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานเรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการจึงมีการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติระบบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการจัดตั้งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยรวมกองการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์เข้าด้วยกัน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนี้มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษา ส่งเสริม ประสานงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสดูแลสถานศึกษาทั้งหมด 169 แห่ง จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) โรงเรียนการศึกษาพิเศษ 48 แห่ง 2) ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการ 76 ศูนย์ และ 3) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 50 แห่ง ลักษณะของการดำเนินงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าอดีต (สำนักงานประเมินผลการจัดการศึกษา. 2547 : ง - จ)

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดย พ.ศ.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 มีสาระสำคัญที่กล่าวถึงคนพิการ 2 ประเด็น คือ 1) ให้การสงเคราะห์และสนับสนุนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมแก่ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งตนเองได้ 2) จัดระบบการศึกษาและฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับระดับและลักษณะของความพิการหรือทุพพลภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียน การสอน การเสริมทักษะพิเศษเฉพาะด้านและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ในระยะต่อมารัฐบาลมีการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ซึ่งมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการอย่างมากมายทั้งด้านรูปแบบการจัดซึ่งเปลี่ยนจากเดิมที่มีการจัดนักเรียนพิการเข้าชั้นเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนปกติ และมีแนวโน้มการจัดการเรียนรวม ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program หรือ IEP) เพื่อให้การศึกษาตามหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของเด็ก และเยาวชนพิการเฉพาะบุคคล (สุจินดา ผ่องอักษร. 2551 : 15)

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวตั้งแต่พุทธศักราช 2542 โดยมีนโยบายจัดโครงการพัฒนารูปแบบการศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กทั่วไปขึ้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแต่ในการดำเนินการยังพบปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ ได้แก่ ด้านศักยภาพและความพร้อมของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ด้านครูผู้สอน ด้านศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนในจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน สำหรับจากการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมและศูนย์การศึกษาพิเศษที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่สามารถจัดอุปสรรคบางประการในโรงเรียนทั่วไปที่เด็กและเยาวชนพิการเข้าไปเรียนร่วม ทั้งด้านเจตคติของผู้เกี่ยวข้อง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุผล โดยมีความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 ข : 82 - 83)

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและบริการต่างๆ ให้กับนักเรียนในความดูแล ซึ่งการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีหลายรูปแบบแล้วแต่จะจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบในโรงเรียนเดียวกัน การที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติก็ถือว่าการเรียนร่วมซึ่งจะจัดให้เรียนร่วมบางเวลาหรือเต็มเวลาขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนหรือแต่ละประเภทที่มีความสามารถตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สิ่งสำคัญของการเรียนร่วมให้เด็กได้อยู่ร่วมในสังคมปกติ และได้ทำกิจกรรมหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ เพื่อให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แสดงความสามารถตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง และให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ทราบว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สังคมไม่ได้รังเกียจความพิการแต่สังคมให้การยอมรับและคอยให้ความช่วยเหลือ (การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. ออนไลน์ : 2551)

ด้วยเหตุนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จึงมีนโยบายให้โรงเรียนจัดการศึกษาเรียนร่วมให้แก่เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยจัดระบบการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามกรอบแนวคิด และกระบวนการตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งผู้ที่คิดค้นแนวคิดโครงสร้างซีทคือ ดร.เบญจมา ชลธารินทร์ ได้ให้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้กับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมได้ทราบถึงสภาพ และปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมภายใต้กรอบแนวคิดโครงสร้างซีทซึ่งประกอบด้วย ด้านผู้เรียน (S : Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ด้านเครื่องมือ (T : Tools) จากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังกล่าว ได้มีการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปี 2548 จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลห้วยราช โรงเรียนบ้านสีเหลี่ยม โรงเรียนวัดบ้านจอม โรงเรียนบ้านถนน

โคกใหญ่ และโรงเรียนบ้านโคกขม้น ต่อมาได้มีการสร้างเครือข่ายโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จนถึงปัจจุบันนี้มีโรงเรียนดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมทุกโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 231 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2554 มีโรงเรียนที่ส่งข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วม จำนวน 170 โรงเรียน และมีเด็กพิเศษเรียนร่วม จำนวน 2,643 คน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. ออนไลน์ : 2554)

กรอบแนวคิดการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างสี่ท ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน มีความสำคัญมากสำหรับโรงเรียนปกติที่จัดการศึกษาเรียนร่วม หากมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กได้ดี และสมบูรณ์แล้ว ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียน ร่วมก็จะลดน้อยลง เด็กที่เข้ามาในชั้นเรียนร่วมก็จะมีความเข้าใจในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2) ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนจะต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนที่มีความบกพร่อง หรือพิการประเภทต่างๆ และส่วนที่สำคัญที่สุดคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก นั่นก็คือ นักเรียนปกติ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร จะต้องสร้าง บรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษเรียนร่วม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนจะต้องมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กพิเศษ มีการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล การจัดการเรียนการสอนต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียน การสอนเสริม การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน 4) ด้านเครื่องมือ โรงเรียน จะต้องมีการดำเนินงานมีจัดสรรงบประมาณ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ให้สอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล มีการจัดหาบริการ มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงาน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าโครงสร้างสี่ท มีความสำคัญต่อการจัดการเรียน ร่วมสำหรับเด็กพิเศษอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียนของผู้วิจัยมีเด็กพิเศษเรียนร่วม และเคยสอนใน โรงเรียนที่มีจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ จึงทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างสี่ท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อที่จะนำประโยชน์จากการวิจัยไปใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างสี่ท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างสี่ท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษแตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพ และปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการวางแผนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการดำเนินงานอย่างมีระบบ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน รวม 462 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจงโดยใช้ข้อมูลจากโรงเรียนที่ส่งข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วมมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำนวน 170 คน รวม 340 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งกำหนดองค์ประกอบไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน (S : Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) และด้านเครื่องมือ (T : Tools) (เบญจา ชลธารันนท์. 2546 : 3)

ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่

(1) ตำแหน่ง จำแนกเป็น

ก. ผู้บริหารสถานศึกษา

ข. ครู

(2) เพศ

ก. ชาย

ข. หญิง

(3) ระดับการศึกษา

ก. ต่ำกว่าปริญญาตรี

ข. สูงกว่าปริญญาตรี

(4) ประสบการณ์ จำแนกเป็น

ก. ผ่านการอบรม

ข. ไม่ผ่านการอบรม

(5) ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

ก. จำนวนนักเรียน 1 – 300 คน

ข. จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท 4 องค์ประกอบ คือ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน และด้านเครื่องมือ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กพิเศษ หมายถึง นักเรียนที่สถานศึกษารับรองว่าเป็นคนพิการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ 9 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ เด็กออทิสติก เด็กพิการซ้ำซ้อน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. ออนไลน์ : 2554)

สภาพ หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ หรือข้อขัดข้องที่จะก่อให้เกิดการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม หมายถึง การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษของโรงเรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างซีท (เบญญา ชลธารันนท์. 2546 : 3)

1. ด้านนักเรียน (S : Students) ได้แก่ กิจกรรมที่เป็นการเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษและเด็กปกติที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และนอกโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูทั่วไป นักการภารโรง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา แพทย์เฉพาะทาง นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน (A : Activities) หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงการใช้ การปรับ และการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคลกระบวนการเรียนการสอน การตรวจสอบ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การดำเนินการสอน เทคนิคการสอน การวัดประเมินผลและการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดการเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน

4. **ด้านเครื่องมือ (T : Tools)** หมายถึง นโยบาย งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์อักษรเบรลล์และหนังสือเสียงสำหรับนักเรียนตาบอด หนังสือตัวพิมพ์ใหญ่ สำหรับนักเรียนที่เห็นเลือนราง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนออทิสติก บริการสอนเสริม การสอนเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ การสอนภาษามือการฝึกพูดรวมทั้งการสอนเสริมวิชาการต่างๆ กิจกรรมบำบัดและกายภาพบำบัดสำหรับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การควบคุมดูแลอาหารสำหรับนักเรียนที่เป็นโรคเบาหวาน การแก้ไขการพูดและภาษาสำหรับนักเรียนออทิสติก เป็นต้น

การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยมีบริการเพิ่มเติมพิเศษ เช่น การได้รับการซ่อมเสริมด้านวิชาการตามลักษณะของความบกพร่อง

โรงเรียนเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ซึ่งได้จากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ครูวิชาการ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง เด็กพิเศษ ผู้ปกครองเด็กปกติ และเด็กพิเศษเรียนร่วม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ครูผู้สอนเด็กพิเศษ หมายถึง ข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้สอนเด็กพิเศษโรงเรียนละ 1 คน ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้กำหนดหัวข้อเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในประเทศไทย
2. การศึกษาพิเศษ
 - 2.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 2.2 ปรัชญาในการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.3 ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.4 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. การเรียนร่วม
 - 3.1 ความหมายของการเรียนร่วม
 - 3.2 ประวัติการจัดการเรียนร่วม
 - 3.3 วัตถุประสงค์การจัดการเรียนร่วม
 - 3.4 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 3.5 การบริหารการเรียนร่วม
 - 3.6 การจัดเตรียมเพื่อการเรียนร่วม
 - 3.7 การคัดแยกและการส่งต่อเด็กเพื่อการเรียนร่วม
 - 3.8 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม
4. โครงสร้างซีท (SEAT Framework)
 - 4.1 นโยบายที่เกี่ยวกับโครงสร้างซีท
 - 4.2 องค์ประกอบของโครงสร้างซีท
 - 4.3 การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 ก : 6 - 7) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการเรียนร่วมของเด็กพิเศษกับเด็กทั่วไปในประเทศไทย ตามลำดับดังนี้

พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติประถมศึกษาภาคบังคับ ได้ยกเว้นสำหรับเด็กพิการ ไม่ต้องเข้าเรียนตามที่บังคับ และปี พ.ศ. 2482 ได้เริ่มมีการทดลองสอนเด็กพิการทุกประเภท พบว่าเด็กพิการสามารถเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็เด็กพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไประดับประถมศึกษา 7 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวันชนะสงคราม โรงเรียนวัดพญาไยง โรงเรียนวัดนิมมานนรี โรงเรียนสามเสนนอก และโรงเรียนวัดจันทร์สโมสร

พ.ศ. 2507 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการเรียนรวมให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนทั่วไประดับประถมที่โรงเรียนพญาไท มีมูลนิธิช่วยคนตาบอดของสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนซึ่งได้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ และได้ขยายการจัดการเรียนรวมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พ.ศ. 2512 วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ ได้ทดลองสอนเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียนปกติและชั้นพิเศษเฉพาะระดับอนุบาล โดยจัดตั้งหน่วยการศึกษาพิเศษในภาควิชาการอนุบาลศึกษา ต่อมาได้แยกออกเป็นภาควิชาการศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2519 หน่วยการศึกษาพิเศษ ได้ขยายเป็นโรงเรียนสาธิตการศึกษาพิเศษ และได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และสังคมเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งมีประเภทเดียว โดยประสานงานกับโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เด็กที่สำเร็จแล้ว พร้อมทั้งจะไปเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไประดับประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีโรงเรียนร่วมโครงการ คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนสามเสน โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2520 แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ได้มีการกำหนดนโยบายการศึกษาพิเศษไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือบกพร่องทางร่างกายสติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาตามความเหมาะสม จึงเริ่มมีการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนทั่วไปขึ้นและทำการสอนจนเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนรวมของเด็กพิเศษในโรงเรียนทั่วไป มีความเหมาะสม ให้ความเสมอภาคแก่เด็กพิเศษ เป็นแนวทางที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กพิเศษมากที่สุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อได้รับการบริการพิเศษตามความต้องการจำเป็น

พ.ศ. 2525 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาแก่ประชากรที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา โดยจะเร่งขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับบางประเภทที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือทางสติปัญญาเพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสรับบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป

พ.ศ. 2530 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ได้กำหนดนโยบายในการขยายการจัดการศึกษาแก่ประชาชนที่มีความบกพร่อง เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เพื่อความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และเสมอภาคทางคุณภาพการศึกษาตามนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน และการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย

พ.ศ. 2533 วิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้จัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและครอบครัว โดยให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครอบครัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและครอบครัว โดยให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครอบครัวเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น (ตาบอด และตาบอดเลือนราง) สำหรับผู้ที่มารับบริการฝึกปฏิบัติเลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นวัยก่อนประถมศึกษา บริการจัดกิจกรรมกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นอายุระหว่างแรกเกิด - 7 ปี

พ.ศ. 2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมของเด็กพิเศษอย่างชัดเจน ซึ่งกรมการฝึกหัดครูได้เร่งดำเนินการวางแผนงานต่างๆ สำหรับสนับสนุนการศึกษาพิเศษหลายโครงการ ขณะเดียวกันกองการศึกษาพิเศษได้จัดชั้นเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนให้พร้อมที่จะเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไปและยังได้จัดในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในสังกัดอีกหลายแห่งในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เริ่มมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ ในรูปแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกภาค

พ.ศ. 2540 แผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะเวลาที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มีโครงการในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ คือ เพิ่มเป้าหมายการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้น พร้อมทั้งให้กระจายไปในส่วนภูมิภาคอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อันจะช่วยให้เยาวชนพิการได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยมีการดำเนินการ 2 วิธี คือ จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนทั่วไป จัดชั้นเรียนรวมกับเด็กทั่วไปเพื่อให้การเรียนรวมของคนพิการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

พ.ศ. 2545 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2549)

ได้กำหนดปรัชญาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไว้ว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน สามารถพัฒนาศักยภาพ หากได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ว่า คนพิการมีศักยภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไว้ 7 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมความตระหนักรู้และการสร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ ด้านสิทธิและหน้าที่ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนพิการด้านการวิจัยการพัฒนา ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ด้านคนพิการ ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการครอบครัวและชุมชน ด้านการบริหารจัดการแบบบูรณาการ

พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้มีนโยบายการศึกษาเพื่อคนพิการ (ศูนย์สารสนเทศการศึกษาเพื่อคนพิการ. ออนไลน์ : 2548) ดังนี้

(1) ด้านการบริหาร ให้ผู้พิการได้เรียนตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้โอกาสเด็กพิการได้เรียนทั้งด้านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ให้หลักสูตรสายสามัญและให้ฝึกวิชาชีพเพิ่มไปด้วย เพื่อให้คนพิการ สามารถพัฒนาตนเองให้เพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้

(2) ด้านโอกาสทางการศึกษา ให้ผู้พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กทั่วไปและให้เด็กคนพิการหญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา

(3) ด้านการจัดการศึกษา ต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียนโดยขยายการบริการทั้งในระบบนอกระบบและการศึกษาตลอดชีวิต เน้นการร่วมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภทความพิการและระดับของความพิการ

(4) ด้านรับนักเรียน ปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กพิการทุกคนและให้รับตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยรัฐควรเพิ่มบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้ทั่วถึงทั้งในเขตเมืองและชนบท ต้องทำทะเบียนเพื่อรับรองความพิการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของคนพิการ

(5) ด้านหลักสูตร ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับประเภทและระดับความพิการ โดยยึดเด็กเป็นหลักในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการฝึกปฏิบัติ ให้เด็กพิการทุกประเภทสามารถสื่อความหมายปรับพฤติกรรมให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

(6) ด้านบริหารการศึกษา ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นหน่วยงานประสานงานกลางและกำกับการบริหาร โดยประสานกับกรมและจังหวัด และระดมความร่วมมือ โดยประชาสัมพันธืให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจถึงการบริการทางการศึกษาและฝึกอบรมพ่อแม่ให้รู้จักดูแลลูกพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ

(7) ด้านทรัพยากร ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการและให้ภาคเอกชน ชุมชนเข้ามาบริหารจัดการศึกษาเพื่อการดำเนินงานมีคุณภาพทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะพิจารณาให้หน่วยงาน ด้านการศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งอาจพัฒนาไปเป็นองค์กรมหาชนในอนาคต หลังจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

(8) ด้านบุคลากร ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้พอเพียงและมีคุณภาพ และให้มีรายวิชาการศึกษาพิเศษในหลักสูตรการฝึกหัดครู นอกจากนี้พัฒนาครูประจำการให้มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

(9) ด้านการประเมินคุณภาพ จัดให้มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำหรับการศึกษาเพื่อคนพิการโดยเฉพาะและมีระบบประเมินคุณภาพผู้สอนผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการร่วมประเมิน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรคนพิการ และผู้ปกครอง

(10) ด้านการส่งเสริมเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนและองค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับ ทุกระบบและทุกรูปแบบ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

พ.ศ. 2547 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมในสังกัดจัดการเรียนร่วมสำหรับคนพิการขึ้น โดยวางแผนทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษานำร่อง ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เพชรบุรี ชลบุรี อำนาจเจริญ และภูเก็ต โดยจัดทำฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาส จัดเจ้าหน้าที่ลงทุกพื้นที่เป้าหมายเพื่อเข้าถึงเด็กด้อยโอกาส ร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคเอกชนเพื่อร่วมกันค้นหาเด็กด้อยโอกาส ประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบให้บริการทางการศึกษาโดยส่งเด็กเข้าเรียนที่โรงเรียนทั่วไป โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1 – 2) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ในแผนพัฒนาศุนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2545 – 2549 ให้สอดคล้องกับแผนทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2545 – 2554 ของกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อคนพิการระยะที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ของสำนักนโยบายและแผนปฏิบัติการการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและการจัดการศึกษา

พิเศษโดยครอบครัวและชุมชน ปีการศึกษา 2545 – 2547 และแผนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคมและประเทศ

จากความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในประเทศไทยที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่าประเทศไทยเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษตั้งแต่ ปี 2478 เป็นต้นมาและมีการพัฒนาการจัดการศึกษามาเรื่อยเริ่มตั้งแต่มีการทดลองสอนเฉพาะเด็กพิเศษ พบว่าเด็กพิเศษสามารถเรียนได้ไม่ว่าจะมีความบกพร่องในด้านใดก็ตามก็สามารถเรียนรู้ได้ตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล จนกระทั่งในปี 2520 ได้มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษ ให้มีการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปเด็กพิเศษได้เรียนร่วมในชั้นเรียนกับ เด็กปกติ และมีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษให้หลากหลาย ให้โอกาส เด็กพิเศษได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กปกติ เน้นการเรียนร่วมกับเด็กปกติ จัดการศึกษาให้ เหมาะสม กับศักยภาพของแต่ละบุคคล ความบกพร่องแต่ละประเภท เพื่อให้เด็กพิเศษสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การศึกษาพิเศษ

1. ความหมายของการศึกษาพิเศษ

ได้มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ (Special Education) ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) ให้ความหมายว่าการศึกษา พิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเป็นพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ หูหนวก ดาบอด ร่างกายพิการและบุคคลที่มีความบกพร่องทางสมองหรือปัญญา ที่ไม่สามารถจะ รับบริการการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลปกติทั่วไป ต้องมีสถานที่เรียน อุปกรณ์ การเรียน และ บริการพิเศษต่างๆ เพื่อให้บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวได้พัฒนาความสามารถให้เป็น พลเมืองดีมีประโยชน์ต่อสังคม

วารี ถิระจิตร (2545 : 1) ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า หมายถึง การศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอนและบริการ ที่จัดให้แก่เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ได้แก่ เด็กปัญญาอ่อน เด็กพิการทางกายและสุขภาพ เด็กพิการทางตา ทางหู เด็กที่มีปัญหา ทางอารมณ์และสังคม และเด็กที่มีปัญหาทางการพูด รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ ให้ได้รับความรู้เพิ่ม ในส่วนที่ขาดไป ดัดทอนความรู้ที่ไม่จำเป็น

ฮอลลาแฮน และกรูฟแมน (Hallahan & Kauffman. 1976 : 4) ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ที่ได้ออกแบบไว้เป็นพิเศษซึ่งตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคลของเด็กพิเศษแต่ละคน

จากความหมายที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อรูปแบบการเรียนรู้ และการสร้างเสริมศักยภาพส่วนบุคคล ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม เด็กที่มีความต้องการพิเศษดังกล่าวนี้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ เด็กร่างกายพิการและเด็กปัญญาเลิศ

2. ปรัชญาในการจัดการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงปรัชญาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ไว้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนการศึกษาในที่นี้หมายถึงกระบวนการพัฒนาของบุคคลซึ่งเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รูปแบบของการศึกษาคครอบคลุม ทั้งการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษิตตามอัธยาศัย เป็นการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการและสภาพแวดล้อมที่อยู่โดยรอบตัวคน
2. เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับและประเภทของความสามารถ ความถนัด และความสนใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลเพื่อพัฒนาศักยภาพให้บรรลุขีดสูงสุดและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่ทวีความซับซ้อน และมีความเป็นพลวัตมากขึ้น
3. พ่อแม่ผู้ปกครองและครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลแรกๆ ในชีวิตของเด็กและเยาวชน มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนั้นสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ่อแม่ผู้ปกครองและครอบครัวก็มิควรเพิกเฉยที่จะต้องเอาใจใส่การพัฒนาเด็กและเยาวชนเหล่านี้
4. สังคมต้องให้การยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลและความหลากหลายของเด็กและเยาวชน ทั้งทางด้านความคิด ความสนใจ ความสามารถพิเศษเฉพาะทางของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพและอื่นๆ
5. รัฐและสังคมพึงพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถด้านอื่นๆ โดยรอบด้านด้วย เพื่อให้เป็นคนที่มีความสามารถที่สมบูรณ์ทั้งด้านสมอง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถพิเศษที่มีอยู่ ทั้งนี้พึงระมัดระวังว่าการพัฒนาบุคคลโดยองค์รวมนั้นจะต้องไม่ลดทอนหรือสกัดกั้นความสามารถพิเศษของบุคคล
6. รัฐต้องไม่สร้างระบบการศึกษาที่ปิดกั้นการพัฒนาความสามารถพิเศษในทุกด้านของเด็กและเยาวชน ด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องสร้างระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็ก

และเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้แสดงความสามารถทุกด้านที่มีและได้รับการพัฒนาความสามารถเหล่านั้นไปพร้อมๆ กัน

7. การจัดกระบวนการการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่นและหลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนแสดงออกซึ่งความสามารถพิเศษได้ตลอดชีวิตของการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้นั้นต้องเอื้อต่อการสร้างสรรค์ คิดค้น ริเริ่ม การเป็นตัวของตัวเอง การสร้างจินตนาการที่แหวกแนว ฯลฯ โดยที่ผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้จะต้องเข้าใจว่า ผู้เรียนรู้ที่มีความสามารถพิเศษนั้นจะมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นค่อนข้างมาก

8. รูปแบบการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษควรคำนึงถึงการบริการพิเศษหลายรูปแบบ การจัดการเรียนรู้พิเศษหรือการรับรู้เฉพาะทาง การจัดกิจกรรมเสริม (Enrichment) ในระบบโรงเรียนปกติ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้รู้ศักยภาพที่มีอยู่นั้นให้บรรลุถึงจุดสูงสุด

เกียร์ฮาท และ ไวชาน (Gearheart & Weishan, 1980 : 3) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษ ทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของคนที่ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษจะต้องเน้นถึงความสามารถ และศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นคอกย้ำความบกพร่องของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนตามความต้องการ จำเป็นของเด็กด้วย ซึ่งหมายความว่านักการศึกษาจะต้องไม่มองข้ามความพิการของเด็กพิเศษเหล่านี้ หลักการสำคัญที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาพิเศษข้างต้นได้แก่

1. การจัดบริการพิเศษต้องกระทำอย่างฉับพลันทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็ก
2. ความพิการบางประเภทควรถือว่าเป็นเพียงอาการมากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายภาพและอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น
3. เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่ง อาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งของชีวิต
4. การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา
5. การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุด ตามความเหมาะสม ย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครูปกติและครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ

เบญจา ชลธารันนท์ (2544 : 53) ได้เสนอปรัชญาเบื้องต้นในการจัดการศึกษาพิเศษที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เด็กพิเศษทุกคนสามารถที่จะเรียนหรือฝึกตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น
2. สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพความบกพร่อง
3. ความบกพร่องของเด็กบางคน ไม่จำเป็นต้องเป็นความบกพร่องตลอดไป

(Permanent Handicap) ในหลายกรณี การศึกษาพิเศษ อาจจะเป็นเพียงบริการทางการศึกษาชั่วคราวเท่านั้น

4. บุคลากรจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการฝึกงานตลอดทั้งมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานของตน

5. ผู้ให้การศึกษาคควรสนใจเป็นพิเศษในเรื่องพัฒนาการของเด็กพิเศษเพื่อให้เด็กมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง (Positive Self - Image) และยอมรับสภาพความเป็นจริงของคน

6. การศึกษาพิเศษ ควรใช้วิธีสอนแบบส่งเสริมเอกลักษณ์ของบุคคล (Individualized Instruction) หมายความว่า สอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความบกพร่องของเด็กแต่ละคน

7. การศึกษาพิเศษควรจัดตั้งแต่ชั้นอนุบาล โดยมีจุดประสงค์ในการป้องกันลดปัญหาความพิการ และทำให้เด็กมีสัจการแห่งตน (Self - Realization)

8. การศึกษาพิเศษต้องรวมวิชาพลศึกษา นันทนาการและสุนทรียศาสตร์เพื่อเตรียมเด็กพิเศษให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสมบูรณ์

9. อาชีวศึกษาและการอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องการพิจารณาจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ

10. ในการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนปกตินั้น จะถือเป็นแนวปฏิบัติเมื่อเด็ก ไม่มีปัญหาหรือไม่มีอุปสรรคอื่นใด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ

จากปรัชญาของนักการศึกษาดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดปรัชญาของการเอาเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการเอาใจใส่ต่อความต้องการและความจำเป็นส่วนตัวของผู้ที่มีความบกพร่องแต่ละคน และเป็นการจัดการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างเป็นระบบ เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับระดับ และประเภทของความต้องการที่แตกต่างไปในแต่ละบุคคล โดยได้รับการฝึกฝน ฟันฟู บำบัด และการเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งนี้โดยการให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด และสนับสนุนช่วยเหลือให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติ

3. ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 17) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้ คนพิการหรือคนที่มีความบกพร่องนับเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคมที่สำคัญ หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป การส่งเสริมพัฒนาคนเหล่านี้ให้เต็มศักยภาพจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การค้นพบความพิการหรือความบกพร่องด้วยการบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพการให้การศึกษา การพัฒนาทักษะทางสังคมการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การจัดการศึกษาให้กลุ่มคนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention Services) ตั้งแต่แรกเกิด หรือตั้งแต่พบความพิการ หรือความบกพร่องให้การศึกษาอบรมให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี มีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความบกพร่องมุ่งเน้นการให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัยต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการการศึกษาเพื่อปวงชนที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" ประกอบกับมาตรา 30 วรรค 3 บัญญัติว่า "การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลจะกระทำมิได้" ซึ่งหมายความว่า ประชาชนไทยทุกคนย่อมมีสิทธิทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปีเป็นอย่างน้อยอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะมีความสุขภาพอย่างไร ทั้งนี้โดยรัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือตามมาตรา 55 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษพอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความบกพร่องเป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษ จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาระบบการทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งปลูกจิตสำนึก และสร้างเจตคติที่เหมาะสมให้สังคม ชุมชน ผู้จัดบริการและประชาชนตระหนักถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลและเฉพาะบุคคลรวมถึงสิทธิเท่าเทียมกันของบุคคลทุกคน

4. ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) แบ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็น 10 ประเภท คือ

1. เด็กที่มีบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น (ตาบอดสนิท) หรือพอเห็นแสงเลือนลางและมีความบกพร่องทางสายตาทั้งสองข้าง โดยมีความสามารถในการเห็นได้ไม่ถึงเศษหนึ่งส่วนสิบของคนสายตาปกติ จำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ

1.1 เด็กตาบอด หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น หรือมองเห็นบ้างแต่ไม่มากนักแม้ได้รับการแก้ไขแล้วยังไม่สามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้

1.2 เด็กสายตาเลือนลาง หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาสามารถมองเห็นได้บ้างหรือมองเห็นได้เลือนลาง (Low Vision) เมื่อได้รับการแก้ไขแล้ว อาจใช้อุปกรณ์พิเศษบางอย่างช่วยจึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินไม่สามารถรับฟังเสียงได้เหมือนปกติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้างสามารถได้ยินได้ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids) หรือไม่ก็ตาม เด็กหูตึงจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล ซึ่งคนปกติจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 0 - 25 เดซิเบล

2.2 เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไปไม่สามารถได้ยินเสียงพูดคั้งๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เด็กหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิดหรือเกิดการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาการพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินและอายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยินของเด็ก

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีภาวะความจำกั้อย่างชัดเจนในทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีความสามารถทางสติปัญญาค่ากว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2 ขึ้นไป รวมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ดังนี้ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน การควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยและแสดงอาการก่อนมีอายุ 18 ปี

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน ส่งผลให้มีความจำกัดในการปรับตัว ที่สามารถดำรงชีวิตในชุมชนและสังคมได้ เมื่อเด็กเหล่านี้ได้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กปกติ จะมีพฤติกรรมปรับตัวที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตในชุมชนและสังคมได้ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการฟื้นฟูสมรรถภาพจากทีมบุคลากร เช่น ผู้ปกครอง บุคลากรทางการแพทย์และครู การจัดการศึกษาที่เหมาะสมทำให้คุณภาพชีวิต

ของเด็กเหล่านี้ดีขึ้น ลักษณะและความต้องการพิเศษ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุและความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งทางการแพทย์ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือระดับน้อย (Mild) ระดับปานกลาง (Moderate) ระดับรุนแรง (Severe) และระดับรุนแรงมาก (Profound) ในบุคคลที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหมด จะพบว่า มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อยมีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 85 - 87 ระดับปานกลาง ประมาณร้อยละ 6 - 10 ระดับรุนแรง ร้อยละ 3 - 4 และระดับรุนแรงมากประมาณ ร้อยละ 1

ในทางการศึกษาจะแบ่งภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับที่เรียนได้ เป็นเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาอยู่ในระดับน้อยสามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะมีพัฒนาการด้านการฟัง การพูดและเขียนล่าช้า สามารถทำงานเชิงปฏิบัติการมากกว่าด้านวิชาการ สามารถเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้

2. ระดับที่ฝึกได้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัด อยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำ เป็นในการฟัง พูด อ่าน เขียนและนับจำนวนเท่านั้น จำเป็นต้องเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติหรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

3. ระดับที่ไม่สามารถเรียนได้หรือฝึกได้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงมาก ช่วยเหลือตนเองได้น้อยมากหรือไม่ได้เลย ต้องอยู่ในความดูแลของบุคลากรทางการแพทย์ และต้องมีคนคอยดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่ จะมีภาวะบกพร่องในระดับน้อย ซึ่งหากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแต่เยาว์วัย จัดการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ แต่ละบุคคล ฝึกทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ปรับตัวอยู่ในสังคมและมีการงานอาชีพเลี้ยงตัวได้

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของแขน ขา และ/หรือลำตัว รวมไปถึงศีรษะ แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีสายตาสั้นหรือสูญเสียการได้ยิน แม้ว่าดวงตาและระบบการได้ยินจะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายก็ตาม ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว และยังหมายรวมถึงเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง มีโรคประจำ ตัว เช่น โรคหอบหืด โรคหัวใจ โรคเบาหวาน จำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมใหม่ ให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กเหล่านี้

5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งเรื่องขึ้นไป ความผิดปกติดังกล่าวจะเกี่ยวเนื่องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษาการพูดหรือการเขียนซึ่งอาจส่งผลถึงความสามารถที่บกพร่องไปเกี่ยวกับการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมถึงสภาวะความพิการด้านการรับรู้ การที่สมองขาดเจ็บ สมองไม่อาจทำหน้าที่บางอย่างได้เล็กน้อย การมีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) และการมีปัญหา

ด้านภาษา (Aphasia) แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เนื่องมาจากความพิการ ด้านสายตา ด้านการได้ยิน หรือมีร่างกายพิการ ตลอดจนการมีภาวะปัญญาอ่อน มีปัญหาทางอารมณ์ หรือเด็กด้อยโอกาส

6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Behavior Disorder หรือ BD) หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป และพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก และผู้อื่นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก และหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็กเอง

7. เด็กออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางด้านพัฒนาการที่เกี่ยวกับสังคม อารมณ์ และการสื่อสารอย่างรุนแรง อาจมีหรือไม่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วย เด็กประเภทนี้ยังไม่มีชื่อเรียกภาษาไทย ยังคงเรียกตามคำเดิมในภาษาอังกฤษว่า "ออทิสซึม" (Autism) ซึ่งเป็นคำนามที่เรียกโรคนี้ ส่วนเด็กที่มีอาการของโรคนี้เรียกว่า "เด็กออทิสติก" (Autistic Child) สาเหตุที่แท้จริงของการเป็นเด็กออทิสติกยังไม่ทราบแน่ชัด แต่นักวิชาการจำนวนมากเชื่อว่ามีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ สาเหตุความบกพร่องทางระบบชีววิทยาของร่างกายรวมถึงความผิดปกติในสมอง ความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งก่อให้เกิดความบกพร่องในการเรียนรู้ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ต้องใช้ความอดทน จริงจัง มีความรู้ ประสบการณ์และต่อเนื่องโดยความร่วมมือของบุคลากรหลายๆ ด้าน เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา ครูฝึกพูด ครูการศึกษาพิเศษ นักสังคมสงเคราะห์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดเด็กเหล่านี้

8. เด็กสมาธิสั้น (Attention Deficit and Hyperactivity Disorders - ADHD) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติด้านความสนใจและพฤติกรรมอยู่ไม่สุข มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับอายุ หรือระดับพัฒนาการในเรื่องของการขาดสมาธิ ความหุนหันพลันแล่น ยับยั้งตัวเองไม่ค่อยได้ อาจมีอาการชุกชกผิดปกติหรือมีลักษณะเชิงซ้ำ สงบเงียบ ไม่สามารถให้ความสนใจต่อการเรียนได้อย่างจริงจังและนานเพียงพอโดยจะปรากฏอาการให้เห็นก่อนอายุ 7 ปี เด็กสมาธิสั้น อาจมีลักษณะทางอารมณ์และพฤติกรรม 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

สมาธิบกพร่อง เช่น เสียสมาธิง่าย ให้ความสนใจได้ไม่นาน วอกแวกง่ายมีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ซับซ้อน

ความผลีผลาม เช่น พุด/แสดงออกก่อนคิด หุนหัน มีความว่องไวผิดปกติขาดความระมัดระวัง บางคนชนมาก ชุ่มช้ำม ไม่เรียบร้อย เป็นต้น

พฤติกรรมอยู่ไม่สุข เช่น นั่งนิ่งๆ ไม่เป็น ไม่สนใจเวลาครูสอนเพราะทำอย่างอื่นไปด้วยมีความยากลำบากในการรอคอย ไม่ยอมเข้าคิวเป็นต้น สำหรับลักษณะทางอารมณ์ที่จะพบคือ อารมณ์แปรปรวนง่าย ขาดความอดทนอดกลั้น ใจร้อน โมโหง่าย ไม่ค่อยอยู่ในกฎกติกา

9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (Multiple Handicapped Children) หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องทางอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายมากกว่า 1 อย่างในบุคคลเดียวกัน เช่น เด็กปัญญาอ่อนที่สูญเสียการได้ยิน เด็กปัญญาอ่อนที่ตาบอด เด็กที่ทั้งหูหนวกและตาบอด เป็นต้น สาเหตุของสภาพความบกพร่องซ้ำซ้อนมีหลายประการ คือ สาเหตุบกพร่องก่อนคลอด อาจเป็นความผิดปกติของโครโมโซม ความผิดปกติของระบบเมตาโบลิซึม มารดาเป็นหัดเยอรมัน ดิซยาหรือสิ่งเสพติด การขาดสารอาหารระหว่างตั้งครรภ์ เป็นต้น ส่วนสาเหตุอื่นอาจเกิดจากการขาดออกซิเจนระหว่างคลอด สมองได้รับบาดเจ็บระหว่างคลอด สาเหตุหลังคลอด อาจเกิดจากอุบัติเหตุ หรือการได้รับสารพิษ เป็นต้น เด็กที่มีความบกพร่องรุนแรงมักเห็นได้ชัดตั้งแต่แรกเกิด

10. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษไว้ว่า หมายถึงเด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการ ในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่นที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมและประสบการณ์เดียวกัน

จากความหมายประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทสรุปได้ว่า เด็กแต่ละประเภทเป็นเด็กที่มีความบกพร่องแตกต่างกันหรือมีความสามารถทางด้านใดด้านหนึ่งที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ ดังนั้นการจัดการศึกษาหรือการให้ความช่วยเหลือสำหรับเด็กเหล่านี้จะต้องจัดให้แตกต่างกันไปให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของเขาและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับเด็กปกติ

การเรียนรู้ร่วม

1. ความหมายของการเรียนรู้ร่วม

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 17) ได้ให้ความหมายว่า คือการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการเข้าไปในระบบการศึกษาทั่วไป มีการร่วมกิจกรรมและใช้ช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวัน ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการกับเด็กทั่วไป

จากความหมายของการเรียนรู้ร่วมที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า การเรียนรู้ร่วม คือ การบริหารโรงเรียนด้วยการนำ เอาคุณค่า ปรัชญา หลักการและกลวิธีของการศึกษาพิเศษ เข้ามาประสมประสานในการบริหารโรงเรียนปกติ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

2. ประวัติการจัดการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 2 - 5) ได้กล่าวถึงประวัติการจัดการเรียนร่วม ตามลำดับ ดังนี้ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 โดยได้จัดการศึกษาให้กับเด็กพิการทุกประเภท จากผลการจัดการศึกษาพบว่าเด็กพิการสามารถเรียนรู้ได้ไม่ว่าจะเป็นความพิการทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา ต่อมาจึงได้มีการทดลองให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนร่วมครั้งแรกปี พ.ศ. 2499 โดยโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ได้คัดเลือกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่เรียนดี และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปเรียนที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ จึงขยายการเรียนร่วมออกไปตามโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาล โดยทางมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยฯ ให้ความสนับสนุนด้านทุนการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการทดลองเรียนร่วมขึ้นเป็นครั้งแรกในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพญาไยง โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนสามเสนนอกและโรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม การทดลองครั้งนี้ จัดให้เฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเท่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ.2507 กระทรวงศึกษาธิการได้รับการสนับสนุนด้านวิทยากรจากมูลนิธิช่วยคนตาบอดโพ้นทะเลแห่งสหรัฐอเมริกา (American Foundation Overseas for the Blind) ให้มีการจัดการสอนคนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนปกติขึ้น จึงทำให้การเรียนร่วมเป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กพิการ การจัดการเรียนร่วมได้พัฒนาเรื่อยมาจนมีการจัดการเรียนร่วม ในกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขึ้นที่โรงเรียน พญาไทอีกและในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็กพิการว่า เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ตามความเหมาะสม จากนโยบายดังกล่าวจึงเกิดแบบแผนการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติขึ้น

ในปีงบประมาณ 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีการศึกษาหารูปแบบวิธีการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้จัดการศึกษาให้กับเด็กพิการสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติ ได้เริ่มทำการทดลองจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2528 - 2531 และในปีงบประมาณ 2533 ได้ขยายผลการดำเนินงานออกไปยังภูมิภาคโดยทดลองจัดเขตการศึกษาละ 1 จังหวัด สำหรับจังหวัดนครราชสีมา สุพรรณบุรี ระเบียบใหม่ นครสวรรค์ นครราชสีมา อุบลราชธานี ปราจีนบุรี จังหวัดละ 2 โรงเรียน ส่วนจังหวัดอุดรธานี และสมุทรปราการ จัดจังหวัดละ 3 โรงเรียน

ปีงบประมาณ 2530 - 2532 เป็นช่วงการเตรียมการเพื่อขยายผลการจัดการเรียนร่วม มีการเตรียมการพัฒนาบุคลากรโดยการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ผลิตภัณฑ์สำหรับการฝึกอบรม เอกสารคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และพัฒนาเครื่องมือในการคัดแยกเด็กโดยได้รับความร่วมมือจากกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา และภาควิชาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกจากนี้ยังร่วมกับกองการศึกษาพิเศษในพระบรมราชูปถัมภ์ และองค์การ HKI (Helen Keller International) ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตากับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ นครสวรรค์และพิษณุโลก

ปีงบประมาณ 2533 - 2534 เปิดขยายการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดและมีการพัฒนาบุคลากร ทั้งครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ จังหวัดที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งจัดซื้อการสอน วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณสำหรับโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ในปีงบประมาณ 2534 มีโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมทั้งสิ้น 144 โรงเรียนใน 97 อำเภอ 28 จังหวัด มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา 3 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นทางการได้ยิน และทางสติปัญญา จำนวน 1,009 คน

พ.ศ. 2535 - 2539 เป็นระยะที่ขยายผลการดำเนินงานทั่วประเทศ และเปิดขยายการจัดการเรียนร่วมเต็มพื้นที่ใน 76 จังหวัด รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วม เพิ่มขึ้นเป็น 4 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทางทางการได้ยิน ทางสติปัญญาและทางร่างกาย และการเคลื่อนไหว ในปีการศึกษา 2539 มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 7,926 คน และมีโรงเรียนที่เปิดการเรียนร่วมรวม 2,038 โรงเรียน มีการดำเนินงานเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการประชุมสัมมนาและฝึกอบรมกลุ่มศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอน สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนโดยจัดเอกสาร สื่อ เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน เช่น คู่มือการดำเนินงาน คู่มือการจัดการเรียนร่วม วัสดุภัณฑ์ จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ ที่จำเป็นสำหรับเด็กแต่ละประเภท เช่น เครื่องพิมพ์ดีด อักษรเบรลล์ เครื่องช่วยฟัง วิทยุเทป ฯลฯ จัดห้องเสริมวิชาการสำหรับการเสริมทักษะด้านต่างๆ จัดอัตราจ้างชั่วคราวครูรายเดือน จัดสรรงบประมาณเป็นค่าวัสดุให้โรงเรียน เพื่อจัดหาสื่อที่เหมาะสมโรงเรียนและงบประมาณดำเนินการในระดับจังหวัด

พ.ศ. 2540 - 2544 เป็นจุดเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานในหลายๆ ด้านทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการดำเนินงาน อาทิ เปิดขยายบริการ โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐานการบริการ กระจายอำนาจในเรื่องของงบประมาณ วิธีการ และรูปแบบการดำเนินงานมีการประสานความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนร่วมการปรับเปลี่ยนมีหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน

กระบวนการจัดการศึกษาของชาติ มีการปฏิรูปการศึกษา ทั้งการศึกษาปกติ และการศึกษา สำหรับผู้มีความต้องการพิเศษทุกกลุ่มด้วย ในระดับกระทรวง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษเพื่อกำหนดการปฏิรูป การศึกษาพิเศษ

นอกจากนี้ยังได้นำผลการดำเนินงานสภาพปัญหา อุปสรรค รวมทั้งแนวทางใน การพัฒนาการศึกษาของประเทศ มาใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กพิการและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยให้ครอบคลุมทุกกลุ่มโรงเรียน เป็นโรงเรียนศูนย์กลางทางวิชาการเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษกลุ่มละ 1 โรงเรียนและรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทและขยายผล การจัดการศึกษาให้ทั่วถึงทุกโรงเรียนเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ และสามารถได้เรียนเท่าเทียมกับเด็กปกติ

จากประวัติการจัดการเรียนร่วมที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าการจัดการเรียนร่วมเริ่มครั้งแรก ในปี 2499 โดยทดลองที่โรงเรียนคนตาบอดกรุงเทพ และในปี 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้ ทดลองจัดการศึกษาเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพ 7 แห่ง และได้รับการสนับสนุน จากมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาจนเป็นที่แพร่หลายเกี่ยวกับการจัดการ เรียนร่วมจนกระทั่ง ในปี 2520 มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมที่ชัดเจน มีการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษา มีหน่วยงานระดับจังหวัดเข้ามารับผิดชอบ มีการจัดสรรงบประมาณ ให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน มีการขยายผลการจัดการเรียนร่วมให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน มีการดำเนินการจัดการศึกษาเรียนร่วมให้กับเด็กที่บกพร่องแต่ละประเภท ได้เรียนรู้ตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล และได้เรียนรู้เท่าเทียมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไป

3. วัตถุประสงค์การจัดการเรียนร่วม

การเรียนร่วมของเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องในโรงเรียนปกติ เป็นการจั ดการศึกษาที่เหมาะสม และให้ความเสมอภาคแก่เด็กที่มีลักษณะพิเศษได้มีโอกาสเรียนได้มาก ที่สุดซึ่งศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย (2529 : 3) ได้เสนอ วัตถุประสงค์การจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. เด็กพิการมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านหรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียน พิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน และเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทางโดยนำ เวลานั้นๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมให้ดีที่สุดได้

2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรพิการไปอยู่ โรงเรียนประจำ

3. เด็กพิการได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกที่ถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ

4. เด็กพิการ จะมีโอกาสเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ตรงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5. เป็นการลดภาระของรัฐบาล เพราะการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะต้องใช้งบประมาณมาก

6. สังคมเข้าใจและยอมรับเด็กพิการว่ามีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติ และช่วยให้เด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นประโยชน์และมีความสุข เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2530 : 3) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนร่วมไว้ คือ

1. เด็กพิการมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น อย่างน้อยที่สุดควรได้รับการศึกษาภาคบังคับเช่นเดียวกับเด็กปกติ
2. เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของเด็กพิการ และเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีขึ้น รวมทั้งลดปัญหาทางสังคมลงด้วย
3. ประหยัดงบประมาณของรัฐ ในการจัดโรงเรียนพิเศษเฉพาะเด็กพิการ
4. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองของเด็กพิการยอมรับสภาพความพิการของบุตรและสนใจช่วยเหลือด้านการศึกษา ตลอดจนให้ความรักและความอบอุ่นมากขึ้น
5. เพื่อแก้ไขและซ่อมเสริมข้อบกพร่องทางด้านสังคม อารมณ์และจิตใจเนื่องจากความพิการให้แก่เด็ก

การจัดการเรียนร่วม จึงมีวัตถุประสงค์ที่เน้นให้เด็กมีโอกาสทางการศึกษา และได้อยู่ร่วมกับสังคม เพื่อเด็กพิการได้รู้จักปรับตัวและให้สังคมยอมรับสภาพของเด็กพิการ นอกจากนี้ยังช่วยรัฐบาลประหยัดงบประมาณการจัดศึกษาพิเศษ ทั้งทางด้านสถานที่ บุคลากรและอุปกรณ์บางอย่างลงด้วย ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม ต้องตั้งอยู่บนทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนร่วมมีวัตถุประสงค์ คือ การพัฒนา ส่งเสริมให้เด็กที่มีความบกพร่องได้ฝึกหัด ได้รับความรู้เพื่อสร้างและฟื้นฟูสมรรถภาพของคนที่บกพร่องให้มีสมรรถภาพที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ตลอดจนการสอนให้เด็กได้ใช้เครื่องมือช่วยอวัยวะหรือส่วนที่บกพร่องให้เกิดผลมากที่สุดและทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้สึกที่เข้มแข็ง ช่วยตนเองได้ สามารถชดเชยสิ่งที่บกพร่องในตัวเองได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

4. รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

วารี ธิระจิตร (2545 : 16) ได้อธิบายรูปแบบการจัดการเรียนร่วม 5 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นปกติเต็มเวลา การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษลักษณะนี้จัดให้กับเด็กที่มีความพิการไม่มาก หลังจากเด็กได้รับการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านที่จำเป็น ก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ทั้งนี้อาจมีอุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษช่วยทางด้านการศึกษา เช่น เครื่องช่วยฟัง รวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูในชั้นเรียนปกติด้วย ในกรณีเด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็สามารถเรียนร่วมในลักษณะนี้ เพียงแต่ปรับโปรแกรมการสอนและวิธีการสอนให้เหมาะสม สภาพความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละประเภท

รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นปกติ โดยได้รับการบริการพิเศษ การจัดบริการโดยให้เด็กพิเศษเรียนในชั้นเรียนปกติเป็นเวลา โดยได้รับการบริการต่างๆ เพิ่มเติม เช่น ได้รับการสอนเสริมบางวิชาจากครูการศึกษาพิเศษ เช่น ฝึกพูด ฝึกให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหวและโปรแกรมพิเศษของเด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น โดยเด็กได้รับการเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

รูปแบบที่ 3 การเรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ จัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากรวมทั้งเด็กที่มีความสามารถสูง จนไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ควรจัดบริการพิเศษให้ เช่น กายภาพบำบัด อาชีวบำบัด การแก้ไขคำพูด การฝึกฟัง ตลอดจนการเพิ่มความรู้สึกสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูง เป็นต้น

รูปแบบที่ 4 การจัดโรงเรียนพิเศษ เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องมาก และไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ครูการศึกษาพิเศษที่สอนจำเป็นต้องมีความรู้พิเศษสอนประจำ ในโรงเรียนพิเศษ

รูปแบบที่ 5 การจัดการศึกษาพิเศษนอกโรงเรียน คือการจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงพยาบาลสถานพักฟื้น สถานรับเลี้ยงดูเด็กและที่บ้าน เป็นต้น เป็นการจัดให้แก่เด็กพิการทางกายและสุขภาพหรือเด็กปัญญาอ่อน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 17) ได้กล่าวถึงการจัดรูปแบบการเรียนร่วมไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในโรงเรียนปกติ โดยอาจจัดให้อยู่ในชั้นพิเศษและเรียนร่วมกับเด็กปกติในบางวิชา เช่น วิชาพลศึกษา ดนตรีหรือร่วมกิจกรรมตามโอกาสอันควร

2. เรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติตลอดเวลา ได้รับการบริการเช่นเดียวกับเด็กปกติ จุดประสงค์ของการเรียนร่วมเต็มเวลา คือ ให้เด็กเข้าใจและตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน

3. การเรียนรวม (Inclusion) หรือการจัดการศึกษาโดยรวม (Inclusive Education) เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติหรือเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนต้องรับเด็กทุกคนและจัดการศึกษาให้เหมาะสม

ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศต่างๆ มีแนวโน้มที่จะจัดรูปแบบของการเรียนรวม ทั้งในลักษณะของการเรียนรวมบางเวลา เต็มเวลา หรือการเรียนรวม โดยเฉพาะในเรื่องของการเรียนรวม ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การทางการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาที่สนองต่อความต้องการที่แตกต่างกัน ลักษณะการจัดชั้นเรียนรวมโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรูปแบบการจัดการเรียนรวมใน 5 ลักษณะ คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก : 12)

ลักษณะที่ 1 การเรียนรวมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตัวเองได้แล้ว และได้รับการพิจารณาว่ามีความพร้อมทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีหรือค่อนข้างดี ตลอดจนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมดีพอในทุกๆ กลุ่มวิชา ให้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการ ซึ่งถ้าเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และการเรียนเหมือนกับเด็กปกติ โดยไม่พบปัญหาแล้วอาจไม่ต้องกลับมาเรียนในชั้นเรียนพิเศษอีก

ลักษณะที่ 2 การเรียนรวมในชั้นเรียนปกติและมีบริการให้คำแนะนำ ปรีกษา เป็นการจัดการเรียนรวมเต็มเวลาคล้ายคลึงกับลักษณะที่ 1 แต่จะมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ครูเวียงสอนตามโรงเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางโดยครูประเภทนี้ไม่ได้เป็นผู้ที่ทำ การสอนโดยตรง แต่จะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ให้เข้าใจถึงความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนรวมอยู่ในชั้นเรียน ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็ก การจัดสภาพแวดล้อม และช่วยประเมินผลการพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น

ลักษณะที่ 3 การเรียนรวมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ เป็นการจัดการครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่ห้องเสริมวิชาการ โดยกำหนดตารางเรียนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้เข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการการศึกษาพิเศษบางเวลาและตามความมากน้อยของความต้องการพิเศษหรือความจำเป็นของเด็ก และสอนในเนื้อหาที่เด็กมีปัญหาหรือไม่ได้รับการสอนในชั้นเรียนปกติ การสอนอาจกระทำ เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

เล็ก ๆ ก็ได้ นอกจากนี้ครูเสริมวิชาการยังทำ หน้าที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครูประจำชั้น หรือประจำวิชา เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

ลักษณะที่ 4 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนและเรียนร่วมบางเวลาเป็นการจัด นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ในห้องเรียนเดียวกันโดยคู่ขนานกับห้องเรียนปกติและจัดเป็น กลุ่มเล็ก ๆ มีครูการศึกษาพิเศษประจำชั้นและสอนเองเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาที่เด็กสามารถไป เรียนร่วมกับเด็กปกติได้ เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรี -นาฏศิลป์ การงานและเทคโนโลยี จริยศึกษา หรือกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน

ลักษณะที่ 5 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากในประเภทเดียวกัน โดยจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ไม่น้อยกว่า 6 คน เรียนในชั้นเรียนพิเศษร่วมกันตลอดเวลา มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเอง ทุกวิชาแต่อยู่ในโรงเรียนปกติ และมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนบ้างบางโอกาส เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ประชุมประจำสัปดาห์ รับประทานอาหารกลางวัน ร่วมกับเด็กปกติ เข้ายกกีฬาและร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ตลอดจนร่วมพิธีการกับโรงเรียน

จากลักษณะการจัดรูปแบบเรียนร่วมให้แก่เด็กพิเศษดังกล่าวสรุปได้ว่า ควรพิจารณา ลักษณะของความบกพร่องของเด็กแต่ละคน ตลอดจนถึงคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียน ผู้บริหาร ครู และความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง ตัวเด็ก ผู้บริหาร ครู นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วยจึงจะช่วยให้การจัดการเรียนร่วมบรรลุผลให้ได้มากที่สุด การจัดการเรียนร่วมนั้นมี วิธีการจัดหลายวิธี ซึ่งจะต้องเลือกให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับเด็กพิการมาก การพิจารณา ความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ร่วมกันจากหลายๆ ฝ่าย

5. การบริหารการเรียนร่วม

การบริหารการเรียนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารมีหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการให้ พัฒนาควบคู่ไปกับงานปกติที่ดำเนินการอยู่ ในการบริหารงานในโครงการเรียนร่วม อาจมี ปัญหาและความยุ่งยากซับซ้อนอยู่บ้างเนื่องจากต้องอาศัยบุคลากรและความร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงานมาร่วมกันดำเนินงาน ซึ่งกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2540 : 37) ได้ กล่าวถึงหัวใจสำคัญในการบริหารโครงการเรียนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

1. นโยบายผู้บริหารการเรียนร่วมอาจกำหนดแนวทางในการดำเนินการเรียนร่วม ที่ชัดเจน เช่น ความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ วิธีการ และผู้รับผิดชอบโครงการและดำเนินการต่างๆ เช่น

1.1 ประชุมชี้แจงบุคลากรในหน่วยงาน ให้ตระหนักในหน้าที่ต่อการจัดการศึกษา ของชาติ ให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรเด็ก ตลอดจนถึงความสำคัญและประโยชน์ของ การเรียนร่วม

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการเรียนร่วม และมอบหมายอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการอาจจะประกอบไปด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย หัวหน้างานครูปกติ และ ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดแผนดำเนินงาน ซึ่งแจ้งข้อตกลงบางประเภทของหน่วยงานนั้นๆ ต่อ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. บุคลากร หน่วยงานที่จัดการเรียนร่วม จำเป็นต้องสรรหาบุคลากรเพื่อร่วมกัน ปฏิบัติงานในโครงการเรียนร่วมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาจดำเนินการ ดังนี้

2.1 การสรรหาครูสอนการศึกษาพิเศษ อาจดำเนินการดังนี้

2.1.1 การอาสาสมัครของบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้บริหารหน่วยงาน คัดเลือกด้วยตนเอง บุคลากรดังกล่าวอาจมีคุณสมบัติเฉพาะหลายประการ เช่น มีความศรัทธา ต่อการทำงานกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความอดทนสูง เสียสละ รับผิดชอบ ขยัน มีน้ำใจ มีเมตตากรุณาและมีมนุษยสัมพันธ์ดี

2.1.2 หน่วยงานใดมีบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษไม่เพียงพอ จะขอ ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยชี้แจงความจำเป็นที่จะต้องขอบุคลากร ตลอดจน ระบุจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และหลักฐานแสดงความบกพร่องของนักเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดไว้ชัดเจนว่า ต้องได้รับการรับรองจากแพทย์ เฉพาะทางหรือโรงพยาบาลของรัฐ

2.2 การรับและการพิจารณานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กำหนดเกณฑ์การรับ นักเรียนโครงการเรียนร่วม โดยดำเนินการในรูปคณะกรรมการนำข้อมูลและข้อเสนอแนะจาก ครูผู้สอน แพทย์ นักจิตวิทยาและผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา

3. การกำหนดจำนวนนักเรียนและจำนวนชั่วโมงการสอนสำหรับครูการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนโครงการเรียนร่วม ต้องดูแลให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยครู ที่มีสิทธิรับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของครูการศึกษาพิเศษกรณีเรียนร่วม พ.ศ. 2535 กล่าวคือ

3.1 ครูประจำชั้นพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางแขน ขาและลำตัว และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาาระดับปัญญาอ่อน แต่ละประเภทควรมีนักเรียนไม่ต่ำกว่า 8 คน และมีชั่วโมงการสอนไม่ต่ำกว่า 18 คาบต่อสัปดาห์ (คาบละ 50 นาที)

3.2 ครูประจำชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ ควรมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ต่ำกว่า 3 คน และนอกจากมีชั่วโมงสอนตามตารางสอนปกติแล้ว ต้องมีชั่วโมงสอนเสริม วิชาการให้แก่เด็กการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะอีกไม่น้อยกว่า 9 คาบต่อสัปดาห์

3.3 ครูเสริมวิชาการ ควรมีนักเรียนรับผิดชอบไม่ต่ำกว่า 6 คน และมีชั่วโมงสอน ไม่ต่ำกว่า 18 คาบต่อสัปดาห์

3.4 ครูเดินสอน ควรเดินสอนนักเรียนตามโครงการเรียนร่วมต่างๆ อย่างน้อยจำนวน 2 โรงเรียน มีนักเรียนรวมกันไม่ต่ำกว่า 3 คนและมีชั่วโมงสอนรวมกันไม่ต่ำกว่า 18 คาบต่อสัปดาห์

ผู้บริหาร ควรจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งมีครูปกติเป็นผู้สอนในบางวิชา หรือตามความสามารถของให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมของเด็กปกติได้มากที่สุด

4. การปกครองดูแลครูการศึกษาพิเศษของหน่วยงาน ผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม มีหน้าที่ปกครองดูแลครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบต่างๆ หรือข้อตกลงของหน่วยงาน มอบหมายการงานหรือหน้าที่พิเศษให้ตามความเหมาะสม ควบคุมดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการและงานอื่นๆ พิจารณาและสนับสนุนให้ครูได้รับสิทธิอันพึงจะได้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของครูการศึกษาพิเศษ การขอมีบัตรประจำตัวข้าราชการ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การลา การย้าย การเข้ารับการอบรม การศึกษาคูงาน การเสนอขอความดีความชอบ การขอปรับปรุงเพื่อเลื่อนระดับ เป็นต้น

5. แนวปฏิบัติต่างๆ สำหรับครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม จะต้องมีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติงานเป็นพิเศษ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์ให้กับตนเอง การทำงานอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะปฏิบัติได้โดยรับนโยบายจากผู้บริหารโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย ขออนุมัติแผนปฏิบัติงาน จัดทำปฏิทินแผนปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานตามแผนที่ได้รับอนุมัติ

6. การพบผู้ปกครอง บุคลากรในโรงเรียนโครงการเรียนร่วม ควรพบปะผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นครั้งคราว โดยอาจแจ้งนโยบายการจัดการเรียนร่วม แจ้งผลการเรียนและปัญหาต่างๆ ของนักเรียน แจ้งปัญหาและอุปสรรค ทั้งขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองช่วยกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนการร่วมกันพัฒนาการเรียนร่วมให้เจริญก้าวหน้าซึ่งลักษณะการพบปะผู้ปกครอง อาจจัดได้โดยการประชุมผู้ปกครองทั้งหมดประจำภาคเรียน / ปี

7. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียนในกลุ่ม โรงพยาบาล สถาบันการศึกษาระดับสูง มูลนิธิ สมาคม ตลอดจนชุมชนต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานและสนับสนุนงาน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน หรือประชุมเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เชิญผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหามาพบ การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังต้องสร้างโอกาสสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีโอกาสร่วมแสดงกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อจะได้มีโอกาสปรับตัว และได้แสดงความสามารถให้บุคลากรหรือชุมชนอื่นๆ ได้ยอมรับ เช่น สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมแข่งขันกีฬา การประกวดวาดภาพ การร่วมจัดนิทรรศการ การสาธิตผลงาน การร่วมแสดงบนเวที การเข้าค่ายพักแรม เป็นต้น

8. หลักสูตรและการประเมินผล ผู้บริหารควรพิจารณาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป บุคลากรผู้สอนจึงควรศึกษาสิ่งเหล่านี้ คือ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน การติดตามผลและรายงานผล นอกจากนี้ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศวิชาการภายในเพื่อควบคุมดูแลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น แต่งตั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าครูการศึกษาพิเศษ โดยอาจจะให้ครูผู้สอนประเมินผลตนเอง ประเมินผลซึ่งกันและกัน หรือมีหัวหน้างานเป็นผู้นิเทศ โดยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนางานหรือปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ผู้รับการนิเทศรับทราบเพื่อนำไปแก้ไขและรายงานให้ผู้บริหารทราบต่อไป

9. งบประมาณการบริหารโครงการผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารโครงการเรียนร่วมเช่นเดียวกับการบริหารการศึกษาของเด็กปกติ ทั้งนี้เพราะว่าเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กปกติเมื่อมาอยู่โรงเรียนเดียวกัน ก็ต้องอยู่ภายใต้การนำของผู้บริหารคนเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของโครงการเรียนร่วมด้วยซึ่งได้แก่ งบประมาณด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน ค่าซ่อมแซม และบำรุงรักษา ตลอดจนงบประมาณสำหรับบริการพิเศษที่จำเป็นจะต้องจัดให้นักเรียน เช่น ห้องกายภาพบำบัด ห้องเสริมวิชาการและอื่นๆ งบประมาณในการบริหารโครงการอาจได้มาจากรัฐบาล องค์กรต่างๆ และผู้มีจิตศรัทธาทั้งในและต่างประเทศ

10. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการเรียนร่วมผู้บริหารควรดำเนินการประเมินผลการจัดโครงการเรียนร่วมเป็นระยะๆ อย่างไม่เป็นทางการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียนร่วม การพบปะสนทนากับครูการศึกษาพิเศษและครูประจำชั้นเรียนร่วม ตลอดจนผู้ปกครองและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยควรกระทำทุกสัปดาห์ การประเมินผลโครงการเรียนร่วมประจำปีการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา รวบรวมปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จและสรุปแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะเป็นข้อมูลสนับสนุน การดำเนินงานในโครงการระยะต่อไป ดังนั้นการประเมินผลโครงการเรียนร่วมประจำปีผู้บริหาร จึงควรพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความสำเร็จของการดำเนินงาน

ในการบริหารจัดการเรียนร่วมที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตัวเด็กจะต้องร่วมมือกันกำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐาน ความรู้ความสามารถ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง

บุคคล จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เรียนร่วมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข

6. การจัดเตรียมเพื่อการเรียนร่วม

ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2529 : 21) ได้เสนอ แนวทางการเตรียมการสำหรับการจัดการเรียนร่วมดังนี้

1. การเตรียมอาคารสถานที่เพื่อการเรียนร่วม

1.1 สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่ควรอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนมากนัก การคมนาคม สะดวก มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค

1.2 อาคารเรียน เป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ อยู่ในสภาพใช้การได้ดี โดยมีแนวทางการจัดห้อง ดังนี้

1.2.1 ห้องเรียนสำหรับชั้นเรียนร่วม ควรมีพื้นที่ตามสภาพการใช้สอยไม่ต่ำกว่า 24 - 64 ตารางเมตร ทั้งนี้พิจารณาตามจำนวนนักเรียนและสภาพของความพิการของเด็ก โดยจัดเป็นสัดส่วนเพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่าง พอเหมาะห่างไกลจากเสียงรบกวน

1.2.2 ห้องบำบัดพิเศษ เช่น ห้องแก้ไขการพูด ห้องกายภาพบำบัดและห้อง กิจกรรมบำบัด

1.2.3 ห้องเสริมวิชาการ คือ ห้องพิเศษที่มีสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยเสริม การเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และมีครูที่มีความรู้ ความชำนาญทางการศึกษา พิเศษประจำอยู่

1.2.4 ห้องน้ำ / ห้องส้วม ควรเพิ่มห้องน้ำสำหรับเด็กที่พิการทางร่างกาย ซึ่ง ต้องใช้เครื่องช่วยพยุงหรือเก้าอี้ล้อเลื่อนอย่างน้อย 1 ห้องในอาคาร ตั้งใกล้กับห้องเรียน กว้าง 4.5 ฟุต และลึก 6 ฟุต การถ่ายเทอากาศพอเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ สำหรับ เด็กพิการประเภทหู ตาและปัญญา โรงเรียนอาจใช้ร่วมกับเด็กปกติได้แต่สำหรับเด็กพิการทาง ร่างกายควรมีการตัดแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ ดังนี้

พื้น ควรปูด้วยกระเบื้องยางหรือวัสดุที่ไม่ลื่น สำหรับเด็กพิการทางร่างกายต้อง ใช้เครื่องพยุงและไม่ค้ำยัน

ทางลาดขึ้น - ลง ยกพื้นหรือบันไดตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ ล้อเลื่อนหรือไม่ค้ำยันและควรมีราวจับอย่างน้อยหนึ่งข้าง

ทางเดิน / ทางเท้าภายในและภายนอกอาคารควรกว้าง 8 -12 ฟุต ไม่ควรมี สิ่งกีดขวางและควรปรับให้ลาดเชื่อมกับพื้นโดยตลอด เพื่อช่วยให้คนพิการที่ต้องใช้เก้าอี้ล้อเลื่อน ช่วยตัวเองได้โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่นมากนัก

ครูภัณฑ์ประจำห้องเรียน โดยทั่วไปใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานเหมือนเด็กปกติ สำหรับเด็กพิการทางร่างกายควรจัดหาโต๊ะเรียนที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่อง เช่น โต๊ะ ยื่น โต๊ะเว้า โต๊ะที่ปรับความสูงของขาได้ สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อน

ครูภัณฑ์ประกอบห้องบำบัดพิเศษ ห้องแก้ไขการพูด ห้องกายภาพบำบัดและ ห้องกิจกรรมบำบัด ควรพิจารณาจัดหาตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของเด็กแต่ละประเภท

ครูภัณฑ์ที่เป็นส่วนประกอบจำเป็นอื่นๆ ในห้องน้ำ / ห้องส้วม ควรติดตั้ง ราวจับใกล้โถส้วม ทำด้วยท่อเหล็กเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 นิ้ว (เพราะเด็กพิการจะกึ่งน้ำหนักลง บนราวจับมากเวลาใช้ส้วม) ถ้ามีที่ก้นน้ำชำระล้างควรติดในที่สามารรถเอื้อมถึงได้ง่าย ที่นั่งของโถ ส้วมแบบนั่งราบ ควรสูง 20 นิ้วจากพื้น สำหรับที่ปัสสาวะชายไม่ควรสูงเกิน 19 นิ้วจากพื้น ถ้ามี โถส้วมแบบนั่งยอง ก็อาจตัดแปลงทำ เป็นที่นั่งสูงขึ้นและเลื่อนเข้าไปเมื่อจะใช้ อย่างล้างมือ ความสูง 2 ฟุต 4 นิ้ว จากพื้น กระจกควรสูง 3 ฟุตจากพื้นถ้าจำเป็นควรติดกระจกสองระดับ กระดาษเช็ดมือและสบู่ ควรอยู่ในที่ต่ำพอที่คนพิการที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนเอื้อมถึง ประตูห้องน้ำ ควรกว้าง 32 นิ้ว และเปิดออกด้านนอก

2. การจัดเตรียมบุคลากร ควรจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน และ ผู้ช่วยผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนร่วมในชั้นปกติประสบความสำเร็จ ได้ จะต้องได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมอย่างเพียงพอ เข้าใจการปฏิบัติงานที่ จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายภายในโรงเรียน และจัดหาบริการ สนับสนุนเพื่อเสริมงานเรียนร่วมให้สัมฤทธิ์ผล

2.2 ครูประจำชั้นปกติ นอกจากจะมีความรู้ในด้านการสอนเด็กปกติแล้ว ควรจะ ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีสอนเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นของตน และเข้าใจ วิธีการประสานงานกับบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2.3 ครูประจำชั้นพิเศษ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเด็กพิการในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลา หรือบางเวลาเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียนครูชั้นพิเศษนี้ มีวุฒิหรือได้รับการ ฝึกอบรมมาทางสาขาวิชาการสอนเด็กพิการหรือทางการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ

2.4 ครูเสริมวิชาการ คือ ครูการศึกษาพิเศษที่มีหน้าที่สอนเสริม เพื่อช่วยให้ การเรียนของเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นปกติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ตามความต้องการและจำเป็น โดยจัดตารางการเรียนการสอนวิชาอย่างสม่ำเสมอ ครูสอนเสริม จะมีห้องเสริมวิชาการสำหรับให้เด็กพิการเข้ารับความช่วยเหลือเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ส่วนครูอื่นๆ เช่น ครูสอนพูด ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูจิตวิทยา ครูสังคมสงเคราะห์ ครูผู้ ประสานงาน และผู้ช่วยครูนั้นโรงเรียนควรจัดหาให้ตามความเหมาะสมกับความต้องการใน

การช่วยเด็กที่จัดเข้าเรียนร่วมในแต่ละประเภทได้ หรือจัดให้มีตามสภาพเศรษฐกิจของโรงเรียน และผู้ปกครองความเหมาะสมหรือทำการอบรมครูที่มีอยู่แล้วให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว อย่างใดอย่างหนึ่งได้

3. การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ หากมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กได้ดีและ สมบูรณ์แล้วปัญหาจะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนร่วมจะลดน้อยลง เด็กที่จะเข้ามาในชั้น เรียนร่วมมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

3.1 เด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อม หรือได้พัฒนาความสามารถแล้ว เช่น จากการเรียนฝึกพูดสำหรับเด็กหูตึงในโครงการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัย

3.2 เด็กที่เข้ามาอยู่ในชั้นปกติแล้ว เช่น เด็กที่เข้ามาเรียนตามการศึกษาภาคบังคับ โดยผู้ปกครองไม่รู้ว่าเด็กของตนบกพร่องทางสติปัญญา

3.3 เด็กที่ได้รับการส่งต่อมาจากหน่วยงานอื่น เช่น จากฝ่ายแพทย์ มูลนิธิ หรือสถานสงเคราะห์ต่างๆ เพื่อเข้าเรียน ฉะนั้นเด็กประเภทที่ 2 - 3 จึงเป็นเด็กที่ยังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการเรียนร่วมมาก่อน สำหรับการเตรียมเด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้อาจจะต้อง อาศัยการตรวจสอบค้นหาเป็นเบื้องต้นว่า เด็กแต่ละคนมีความพร้อมมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะ ได้นำมากำหนดเป็นแผนในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กแต่ละคน โดยใช้แผนการศึกษา รายบุคคล การประเมินความพร้อมนั้นอาจจะทำ ได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ การพัฒนาด้าน ร่างกาย การพัฒนาด้านการศึกษาและการพัฒนาด้านอารมณ์และสังคม

4. การเตรียมผู้ปกครอง

4.1 การเตรียมผู้ปกครองอาจจะทำได้ด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้ ปฐมนิเทศผู้ปกครอง ก่อนเปิดเรียน นัดหมายและพบปะเป็นระยะๆ ประชุมผู้ปกครอง บรรยายเกี่ยวกับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ จัดส่งเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับเด็กพิการให้แก่ผู้ปกครอง สนับสนุน ผู้ปกครองให้ร่วมกิจกรรมในรูปของอาสาสมัคร สนับสนุนผู้ปกครองให้รวมกลุ่มตั้งสมาคมครู ผู้ปกครอง

4.2 ขอบข่ายของสาระทางวิชาการที่ผู้ปกครองควรทราบ คือ สิทธิมนุษยชนที่เด็ก ที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับ ปรัชญาการศึกษาพิเศษ ปรัชญาที่เกี่ยวกับการเรียนร่วม แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระเบียบของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ แนวการสอนตลอดจนรูปแบบการเรียนร่วม แนวการประเมินผลการเรียน ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่บ้าน ลักษณะทาง จิตวิทยาที่สำคัญของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ บทบาทของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือ แก่โรงเรียน รายชื่อสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานทั้งของเอกชนและของรัฐที่ให้บริการแก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษ

5. การเตรียมแผนการสอนและโครงการสอน เมื่อโรงเรียนพบว่ามียุติการประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งการระดับที่ต้องรับบริการทางการศึกษาพิเศษ ก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงแผนการเรียนการสอนและโครงการที่จะต้องจัดให้เด็กคนนั้นโดยเฉพาะโดยปกติเด็กที่ส่งเข้าเรียนร่วม จะต้องเรียนหลักสูตรปกติเช่นเดียวกับเด็กอื่นๆ แต่เนื่องจากความบกพร่องของเขาอาจทำให้ไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์บางอย่างได้ เช่น เด็กพิการไม่อาจอ่านออกเสียง อ่านทำนองเสนาะหรือร้องเพลงได้ ขณะเดียวกัน เด็กตาพิการไม่อาจวาดภาพหรือระบายสีได้ จึงจำเป็นต้องศึกษาและปรับหลักสูตรใหม่โดยการตัดสิ่งที่นักเรียนไม่สามารถเรียนได้ออก และเพิ่มเติมสิ่งที่จำเป็นอื่นๆ เข้าไป เช่น เด็กหูพิการไม่ร้องเพลง ไม่อ่านออกเสียง แต่มาฝึกพูดฟังและอ่านริมฝีปากแทนและเด็กตาบอดก็ให้เรียนการปั้นแทนวาดภาพ ระบายสี เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ข : 39 - 40) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพ และความต้องการพิเศษของเด็กเป็นรายบุคคล โดยการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Plan หรือ IEP) เพื่อให้มีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละประเภทแต่ละคน ครูต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็ก โดยมีคณะกรรมการการศึกษาพิเศษร่วมกันวางแผนการทำงาน และสามารถปรับรูปแบบข้อมูลให้ตรงกับสภาพของโรงเรียนหรือเพิ่มเติมมากกว่า เช่น

- ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก (ประวัติเด็ก ประวัติสุขภาพ ประวัติทางการศึกษา)
- ระดับสติปัญญา (IQ)
- ข้อมูลทางการแพทย์
- ระดับความสามารถ (ด้านภาษาไทย ด้านคณิตศาสตร์ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านพฤติกรรม และความสามารถอื่นๆ)
- ปัญหาของเด็ก
- ประเภทของเด็ก
- รูปแบบการเรียนร่วม
- บริการที่เกี่ยวข้อง
- ภาษาถิ่นของเด็ก
- จุดมุ่งหมายระยะยาว (1 ปี)
- จุดมุ่งหมายระยะสั้น
- หลักสูตรโดยย่อ
- การวัดและประเมินผล
- ระยะเวลาที่ใช้แผน
- ความเห็นอื่นๆ

- จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละระดับที่ต้องยกเว้น (เรียนร่วมเต็มเวลา)
- รายชื่อคณะกรรมการที่จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

6. การจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผล ควรดำเนินการดังนี้

6.1 การวัดและประเมินผล จะต้องแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ โดยไม่นำคะแนนและจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับเด็กปกติ

6.2 การวัดผลจะต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน รายละเอียดกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งครูผู้สอนจะทำไว้ก่อนเปิดภาคเรียนแรก ในกรณีที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ และสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ การวัดและประเมินผลให้ใช้เกณฑ์ปกติ

6.3 ในกรณีที่ได้รับการยกเว้น จุดประสงค์การเรียนรู้ บางจุดประสงค์และยกเว้นเนื้อหาบางเนื้อหา การวัดและประเมินผล ให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กแต่ละคน

6.4 จะต้องปรับปรุงวิธีวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน

นอกจากนี้แล้วผู้บริหารโรงเรียนยังต้องคำนึงถึงการจัดการด้านต่าง ๆ ที่ถือว่ามี ความจำเป็นมากเพื่อที่จะให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ ได้แก่ การกำกับ ติดตามและ นิเทศการจัดการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสนใจเป็น พิเศษเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาพิเศษ การกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัด การศึกษาพิเศษ ควรมืองค์กร หรือองค์คณะบุคคลและวิธีการกำกับติดตามและนิเทศตาม ความเหมาะสมองค์กรหรือองค์คณะบุคคล การนิเทศระดับโรงเรียนควรประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการเฉพาะด้านการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้ยังต้องมี การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพราะข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ การบริหารจัดการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานทุกระดับจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีระบบข้อมูลที่มีคุณภาพ ควรจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ และบุคลากรเป็นรายบุคคล เพื่อนำสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม การจัดเก็บข้อมูลเด็กอาจใช้แบบเดียวกันกับเด็กปกติ เช่น ข้อมูลเด็กที่จัดเก็บตามการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน แต่อาจเพิ่มเติม รายละเอียดในส่วนที่ต่างจากเด็กปกติ เช่น ความต้องการทางการศึกษาพิเศษ การบริการ เสริมการช่วยเหลือทางการแพทย์และข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ

ความจำเป็นอีกประการหนึ่งของโรงเรียน คือ การสร้างเครือข่ายการศึกษาพิเศษเพื่อ เสริมสร้างในด้านความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนการให้บริการทางการศึกษาและแลกเปลี่ยน การเรียนรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม โดยมีแนวทางในการสร้างเครือข่าย เช่น เป็นวิทยากร การศึกษาคูงานเป็นกรรมการโรงเรียน การจัดงานวันนัดพบผู้ปกครอง

จัดแข่งขันกีฬาการศึกษาคุณงาม โดยที่หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. โรงพยาบาลหรือหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข ที่มีแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง
2. โรงเรียนที่ดำเนินการหรือมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม
3. โรงเรียนศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนเฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. หน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชน หรือมูลนิธิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะด้าน เช่น มูลนิธิธรรมมิกชน มูลนิธิแสงสว่าง มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ เป็นต้น
5. ศูนย์การศึกษาพิเศษสถาบันราชภัฏที่มีการเรียนการสอนเรื่องการศึกษาพิเศษ การเตรียมการเรียนร่วมสรุปได้ว่าเป็นการวางแผน การกำหนด กฎเกณฑ์ มาตรฐาน ให้ผู้เรียนให้สอดคล้อง เหมาะสมกับตัวผู้เรียนและจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับเด็กปกติเพื่อให้ผู้เรียนที่เป็นเด็กพิเศษมองตนเองไม่ด้อยกว่าคนอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้ปกติอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. การคัดแยกเด็กและการส่งต่อเด็กเพื่อการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 67) อธิบายถึงการคัดแยกเด็กและการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อการเรียนร่วมว่า เด็กที่มีความต้องการบริการทางการศึกษาแตกต่างจากเด็กปกติทั้งด้านหลักสูตร เทคนิควิธีสอน กระบวนการเรียน สื่อ อุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลจำเป็นต้องมีการคัดแยกเด็กคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อการบริหารงานด้านบุคลากร และเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสามารถทางการศึกษาของเด็กแต่ละประเภทและแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มองเห็นและสังเกตได้ชัดเจนจากลักษณะภายนอก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ครูจะคัดแยกได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรือเด็กสมาธิสั้น ครูจะสังเกตและหาข้อแตกต่างของเด็กกลุ่มนี้ได้ยาก ต้องอาศัย การสังเกต การสัมภาษณ์ รวมทั้งใช้เครื่องมือตรวจสอบ เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใด ทั้งนี้ผลจากการคัดแยก จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพ แต่ไม่ใช่เป็น การวินิจฉัยเด็กผู้ที่วินิจฉัยเด็กมีความบกพร่องหรือมีความต้องการพิเศษด้านใด คือ แพทย์ เครื่องมือการคัดแยกเด็กมีหลายชนิด โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีใช้ที่แตกต่างกัน เช่น

1. เครื่องมือคัดแยกเด็กแบ็นหมุน 1 (Dial - R)
2. เครื่องมือคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (McCatathy Screening Test)
3. แบบสำรวจปัญหาในการเรียน
4. แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก
5. แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
6. แบบทดสอบวัดสติปัญญาโดยไม่ใช้ภาษา (TONI) เพื่อให้การคัดแยกเด็กมีความรอบคอบและเที่ยงตรงยิ่งขึ้น ควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย
 - 6.1 ผู้บริหารโรงเรียน
 - 6.2 ครูประจำชั้นเรียนร่วม
 - 6.3 ครูการศึกษาพิเศษ
 - 6.4 ครูแนะแนว / ครูวิชาการ
 - 6.5 ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อทราบผลการคัดแยกเด็กแล้ว โรงเรียนควรดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ส่งเด็กเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม ตามระดับความสามารถของเด็กหรือตามความเหมาะสม
2. ส่งต่อไปยังโรงเรียนในเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นที่มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะค่านั้นๆ
3. ส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่น ถ้าเด็กมีความบกพร่องในระดับรุนแรง และไม่สามารถเข้าเรียนร่วมในรูปแบบใดๆ ได้ เช่น โรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะด้าน
4. ส่งต่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อรับการวินิจฉัยและรับการช่วยเหลือทางการแพทย์

สรุปได้ว่า การคัดแยกเด็กพิเศษเรียนร่วมแต่ละประเภทนั้น จะต้องพิจารณาจากความพร้อมของเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย อารมณ์ และสังคม และต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และต้องได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์เฉพาะด้านเป็นพิเศษ ในบางกรณีที่ต้องมีใบรับรองจากแพทย์

8. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วม

จากการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมพบว่า ยังมีปัญหาอุปสรรคและความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนหลายประการเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาปกติทั้งในเรื่องของบุคลากร การบริหารจัดการและกลไกการสนับสนุนต่างๆ ปัญหา อุปสรรคและความต้องการที่สำคัญ สิริมา หมอนไหม (2543 : 134) คือ

1. ครูผู้สอน ยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากยังขาดความรู้ทักษะในเรื่องของเทคนิควิธีการวัดและประเมินผล การเลื่อนชั้นและขาดประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กแต่ละ

ประเภท นอกจากนี้ยังมีภาระงานมากทั้งการเป็นครูประจำชั้นประจำวิชา งานโครงการต่างๆ ไม่ค่อยมีเวลาคูดูแลเด็กซึ่งมีหลายประเภททำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กเท่าที่ควร มีความเครียดสูง เนื่องจากถูกผลกระทบให้รับผิดชอบเด็กเพียงตามลำพัง และไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขาดความร่วมมือจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนเดียวกันครูผู้สอนยังได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร เมื่อต้องดูแลรับผิดชอบเด็กในชั้นเรียนร่วม รวมทั้งไม่ได้รับการนิเทศอย่างเพียงพอต้องการให้ลดภาระงานปกติลงบ้าง เพื่อจะได้มีเวลาในการดูแลและจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาทางการศึกษาพิเศษ มีเวลาในการคิดค้นพัฒนาเทคนิควิธีการต่างๆ ต้องการขวัญและกำลังใจ ความมั่นใจในการทำงาน รวมทั้งต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง และ ที่สำคัญคือ ต้องการให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาพิเศษเพื่อทุกคนจะได้ช่วยกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วน ยังไม่เห็นความสำคัญ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารจัดการเรียนร่วม ไม่สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาแก่ครูผู้สอนได้ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม การจัดหลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กที่ถูกต้องและต้องการให้สนับสนุนงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็น

3. ผู้ปกครองเด็กปกติกลัวครูจะไม่มีเวลาให้ลูก เพราะต้องดูแลเด็กพิการเด็กอาจจะเบื่อทำให้การเรียนเสียหรือเด็กอาจจะเรียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากเด็กพิการ กลัวครูจะไม่สามารถสอนลูกได้ ไม่มีสื่อ อุปกรณ์ ขาดความรู้ในการดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างถูกต้อง และบางส่วนยังไม่ส่งเด็กเข้าเรียน

4. การบริหารจัดการในบางส่วน โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร มีครูไม่ครบชั้น ทำให้จัดได้ไม่ดีเท่าที่ควร ในพื้นที่ห่างไกล ไม่สามารถนำเด็กไปรับบริการกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางได้โรงเรียนไม่สามารถจัดบริการเสริมได้ เช่น การแก้ไขการพูด กายภาพบำบัด เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญ หรือครูไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญพอ ระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่แตกต่างกันทำให้การติดต่อประสานงานล่าช้า โรงเรียนข้างเคียงไม่รับเด็ก จะผลกระทบให้โรงเรียนแกนนำ หรือโรงเรียนศูนย์กลางทางวิชาการศึกษาพิเศษ ไม่สามารถส่งเด็กต่อบางโรงเรียนไม่รับเด็กเด็กต้องกลับมาเรียนที่เดิม

5. ขาดกลไกสนับสนุนในเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องของงบประมาณ บุคลากรการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จากการทำรัฐมโนบาย เด็กพิการจึงมีโอกาสนำเข้ามาร่วมเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ในโรงเรียนต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพิการเหล่านี้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับนักเรียนทั่วไป ได้รับการยอมรับ และช่วยเหลือจากเพื่อน นักเรียนทั่วไป แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีปัญหาอยู่บ้าง

โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ข : 39 - 84) ซึ่งสามารถอธิบายรายด้านได้ดังนี้

1) ด้านบุคลากร พบว่า มีปัญหาด้านกระบวนการพัฒนาครูเพื่อการสอนเด็กพิการ พบว่าส่วนใหญ่การพัฒนาครู เพื่อให้ครูมีศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการศึกษาพิเศษ โดยการให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โดยการประชุม สัมมนา อบรม ศึกษาดูงาน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ ในด้านต่างๆ ได้แก่ รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ

2) การผลิตสื่อสำหรับบริหารหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ในทุกสังกัดไม่เคยได้เข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อเหล่านี้ มีครูจำนวนน้อยมากในทุกสังกัดที่มีโอกาสได้เข้าร่วมหัวข้อดังกล่าว ประมาณ 1 - 2 ครั้ง และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายสังกัดจะพบว่า ครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเฉพาะความพิการจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าครูในสังกัดอื่นๆ การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษของครูในด้านต่างๆ มีภาระค่าใช้จ่าย คุรระดับประถมศึกษาต้องออกค่าใช้จ่ายเองถึงร้อยละ 40

3) ความต้องการความรู้ การเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในด้านต่างๆ แนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เนื้อหาสาระหลักสูตรสำหรับเด็กพิการแบบต่างๆ การทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำเอกสารคู่มือการสอนเด็กพิการ การวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ของเด็กพิการ หลักและวิธีการบริหารหลักสูตรสำหรับเด็กพิการ การจัดทำแฟ้มประวัติและผลงาน การคัดแยกเด็กพิการ และการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการสอนเด็กพิการ ครูในโรงเรียนเรียนรวมทุกสังกัดต้องการความรู้/การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการสอนเด็กพิการ ด้านศักยภาพพบว่าโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมทุกสังกัดขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ในบางที่พบว่า มีนักเรียนพิการเพิ่มมากขึ้น

4) ด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียนเรียนรวมยังไม่ได้มีการเตรียมสถานที่รองรับคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะคนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและต้องใช้รถเข็นเนื่องจากยังไม่มีทางลาดและห้องส้วมที่เหมาะสมกับผู้พิการ ทางลาดชันบางครั้งชันเกินไปทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเอาแผ่นยางนวมมาติดผนัง เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นที่ยึดรถเข็น ซึ่งอาจเกิดอันตรายได้ ด้านหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนในทุกสังกัดใช้หลักสูตรปกติ

5) ด้านการบริหารงบประมาณ ปัญหาที่พบในด้านงบประมาณ คือ ด้านครุภัณฑ์ ที่ถูกกำหนดลักษณะเฉพาะมาจากหน่วยงานส่วนกลางทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานหรือสภาพความพิการของเด็ก โดยเฉพาะการใช้งานหรือสภาพความพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกายและมีราคาแพงกว่าต่างประเทศมาก ด้านระเบียบการเงิน ระเบียบการเงินไม่เอื้อ

ต่อการดำเนินงาน หรือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น กรณีปัญหาเด็กมาเรียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากเมื่อเด็กกลับบ้านไปบางคนไม่กลับมาเรียนอีกทางโรงเรียนเห็นว่าควรมีกระบวนการติดตามหรือให้การแนะแนวเพื่อช่วยเหลือโดยการประสานงานจัดหา สถานที่เรียนใกล้บ้านให้ หรือเป็นค่ารถให้เด็กกลับมาเรียนต่อ ซึ่งในกรณีนี้ โรงเรียนมีงบประมาณค่าหัวของนักเรียนนั้นๆ อยู่แล้ว แต่ไม่สามารถนำมาใช้ในกรณีดังกล่าวได้ทางโรงเรียนเสนอว่าควรจะได้มีระเบียบการนำเงินดังกล่าวมาใช้แก้ปัญหานี้ได้ถูกต้อง เพราะงบประมาณในส่วนนี้โรงเรียนมีอยู่แล้วแต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้

6) ด้านการจัดการปัญหาด้านการจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบการเรียนร่วม บางโรงเรียนอาจไม่สำเร็จ เพราะมีนักเรียนพิการบางคนเข้าไปเรียนแล้วต้องกลับมาเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการตามเดิม เนื่องจากนักเรียนทั่วไปไม่ยอมรับและไม่มีความสุขในการเรียนเกิดจากการที่ผู้บริหารขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ ไม่ให้ความสนใจที่จะพัฒนาโครงการเรียนร่วม ส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเรียนร่วม เพราะไม่มีกระบวนการที่สร้างความเข้าใจกับนักเรียนทั่วไป ผู้ปกครองและครูอย่างเป็นระบบ

ปี 2543 กระทรวงศึกษาธิการได้ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการปีการศึกษา เพื่อคนพิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 ค : 96 - 97) พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ

1) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติล่าช้า และระดับปฏิบัติสับสน อันเนื่องจากขาดกระบวนการทำความเข้าใจที่เป็นรูปธรรมให้ชัดเจน

2) การประกาศปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ประกาศหลังการขอจัดงบประมาณการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2542 ไปแล้ว ทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาส บริการและกิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในปีการศึกษาสำหรับคนพิการ

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น และยังขาดความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ

4) ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการบริหารการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เทียมจิต ประยูรทอง (2545 : ออนไลน์) ได้สรุปปัญหาในการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1) ด้านปัจจัย มีปัญหาในด้านงบประมาณและการมอบนโยบายให้ดำเนินการ ผู้บริหารระดับสูงควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้มอบให้ ควรจัดสรรอัตรากำลังครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิการ ควรจะมีการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน เอกสาร หลักสูตรและแบบเรียนมีน้อย อาคารเรียน อาคารประกอบไม่เพียงพอกับความต้องการ ปัญหาสำคัญคือ ควรที่จะมีห้องน้ำ

ห้องส้วมที่ใกล้และมีลักษณะพิเศษ ที่จะอำนวยความสะดวกให้กับเด็กพิการได้เป็นอย่างดีและเพียงพอ

2) ด้านกระบวนการ มีปัญหาในการดำเนินงานในด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การดำเนินงานในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานในด้านการจัดการเรียนการสอนยังขาดแคลนบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ ทำให้ครูเกิดความไม่เต็มใจที่จะทำการสอน เพราะมีความยากลำบากในการสอน การดำเนินงานในด้านการวัดผลประเมินผล

ปราณี เกตุแก้ว (2546 : 70 - 75) ได้พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรวม ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนมีปัญหาในเรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ และการจัดกิจกรรมโดยการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

2) ด้านการเรียนการสอน มีปัญหาในเรื่อง การจัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์เสริมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการจัดให้มีการสรุปผลการใช้สื่อในแต่ละภาคเรียน

3) ด้านการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในเรื่องการวัดและประเมินผล หลังการสอนทุกครั้ง และการเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับนักเรียนจากที่กล่าวถึงปัญหาในการจัดการเรียนรวมมานี้สรุปได้ว่า อุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนรวมมี 4 ประการ คือ

1) อุปสรรคและปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนรวม เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ประสานงาน รวมทั้งผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของการเรียนรวม

2) ปัญหาด้านงบประมาณ ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ยังไม่ได้ให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้เท่าที่ควร

3) ปัญหาด้านการจัดการ

(1) ผู้บริหารขาดประสบการณ์เกี่ยวกับกลวิธีจัดและดำเนินงานโครงการเรียนรวม

(2) ผู้ปกครองยังขาดการจัดระบบในการเลี้ยงดู การสนับสนุนด้านต่างๆ อย่างถูกวิธี

4) ปัญหาด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นควรนำมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทให้เหมาะสม

ปัญหาการเรียนรวมพอสรุปได้ว่า เกิดจากปัญหาการขาดบุคลากร โดยเฉพาะขาดครูผู้สอนที่มีความรู้เฉพาะทาง ครูที่เข้าใจปัญหาของเด็กที่แท้จริง ขาดเครื่องมือ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ถ้าภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการเรียนรวมก็ย่อมจะส่งผลให้การเรียนรวมพัฒนาไปในทิศทางที่ดีต่อไปได้

โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

นโยบายที่เกี่ยวกับโครงสร้างซีท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 133 - 136) ได้กำหนดนโยบายและการดำเนินด้านการศึกษาพิเศษโดยมีพื้นฐานมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย วรรคสองระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” และการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสามได้ระบุไว้ว่า “ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาคามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาคามอภัยาศัย การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ จะต้องจัดการศึกษาให้แก่คนพิการอย่างหลากหลายรูปแบบ และให้ดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนเรียนร่วมตามมาตรฐาน รวม 390 โรงเรียน โดยใช้โครงสร้างซีท คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ในการบริหารจัดการ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ผูกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนได้ผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดีรวมทั้งสามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ

กระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

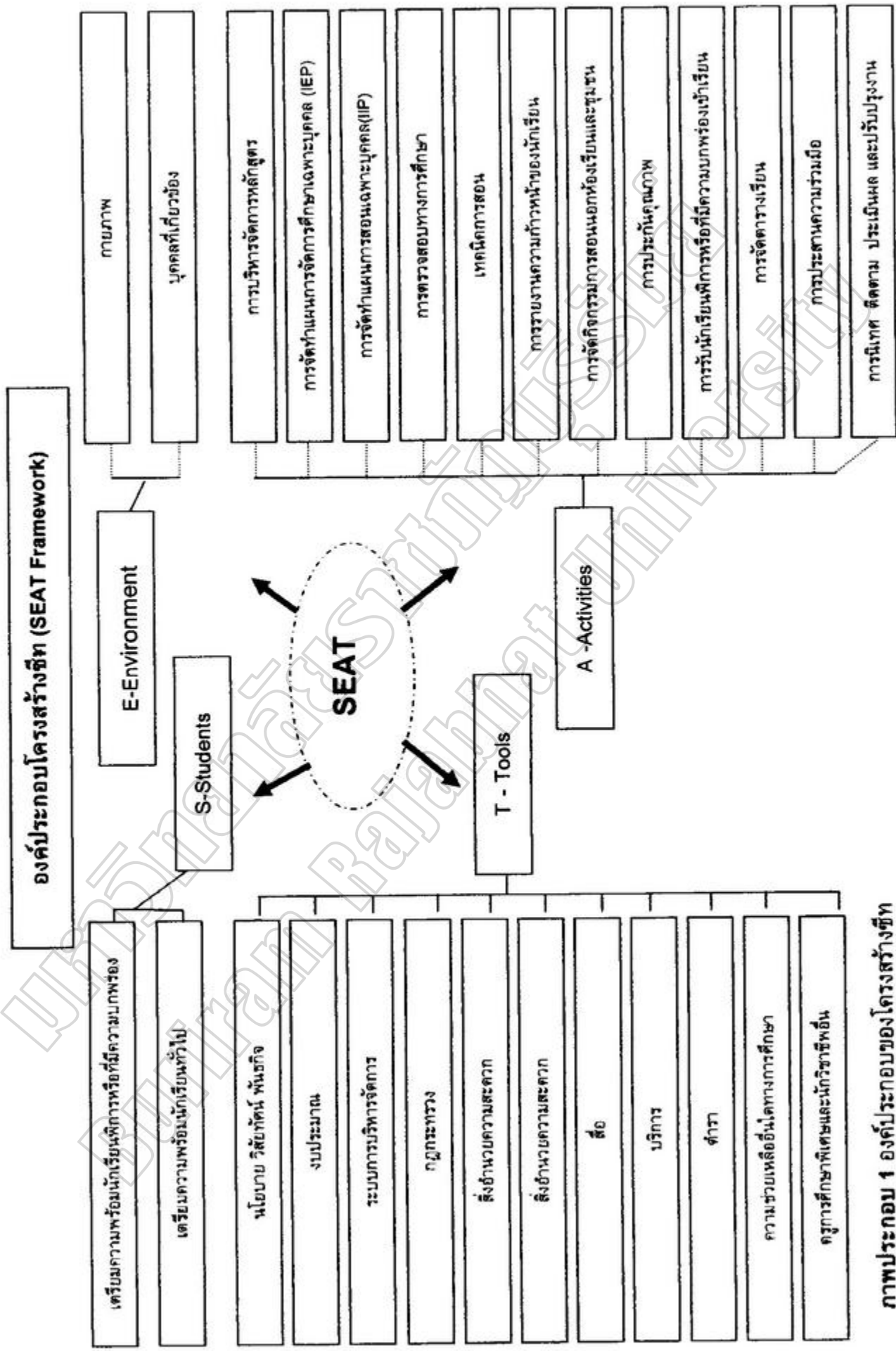
มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการค้นคว้าสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ย่อมมีลักษณะที่หลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

นโยบายจากมาตรา 24 และ มาตรา 28 คือ

1. ให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับคนพิการ
2. ให้เพิ่มเนื้อหาสาระทั่วไปให้สอดคล้องกับความพิการแต่ละประเภท
3. ให้ปรับเนื้อหาสาระทั่วไปให้สอดคล้องกับคนพิการและแต่ละประเภท
4. ให้ใช้โครงสร้างซีทในการบริหารจัดการเรียนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

องค์ประกอบของโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 3) ได้เสนอองค์ประกอบของโครงสร้างซีทไว้ 4 ประการ คือ ด้านนักเรียน (S:Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) และด้านเครื่องมือ (Tools) ดังรายละเอียดในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของโครงสร้างซีท

ที่มา : เบบจา ชลธารินทร์ (2546 : 3)

การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท

เบญญา ชลธารันท์ (2546 : 7 – 47) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ไว้ว่าโรงเรียนต้องดำเนินงานตามองค์ประกอบหลัก 4 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **ด้านนักเรียน (S:Students)** หมายถึง นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิการตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการ เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน ซึ่งในการให้ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น เป็นช่วงสำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมเพราะช่วงอายุ 0 – 3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดยกระตุ้นพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนา ระดับการทำงานต่างๆ (Functional Level) จะยิ่งสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการพัฒนาการกระตุ้นหรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการทำงานต่างๆ จะเลือนหายไปทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการยิ่งทำได้ทันต่วงทีตั้งแต่เมื่อแรกเกิดและทำได้ถูกต้อง จะสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการได้อย่างเห็นผลชัดเจน ยกตัวอย่างเช่นเด็กคนหนึ่งสูญเสียการได้ยินในระดับ 90 เดซิเบล ตั้งแต่แรกเกิด (หูหนวก) และบุคคลภายในครอบครัวกระตุ้นการได้ยินของเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยเวลาพูดกับเด็กผู้พูดจะหันหน้าตรงกับเด็กเพื่อให้เด็กได้เห็นการขยับของริมฝีปาก สีหน้า ท่าทาง เอามือเด็กจับคอและริมฝีปากแล้วลองเป่าลมให้เด็กรู้สึกถึงลมที่ออกมา แสดงให้เด็กรู้ในเวลาเด็กตอบสนองได้อย่างถูกต้องการที่เด็กได้รับการกระตุ้นเชิงบวกจะทำให้พัฒนาการทางการได้ยินดียิ่งขึ้นไปนั้น มิได้หมายความว่า การได้ยินเพิ่มขึ้น แต่การได้ยินของเด็กมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นใช้งานได้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ในกรณีที่เด็กพิการภายหลัง เช่น อยู่ในระดับมัธยมศึกษาแล้วคาบอด การเตรียมความพร้อมนักเรียนในช่วงวัยรุ่นนั้นต้องคำนึงถึงจิตใจและการยอมรับความพิการหรือความบกพร่องที่เกิดขึ้นภายหลังด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องยากและมีผลต่อจิตใจมากรวมทั้งต้องมีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation and Mobilities : O & M) เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการดำรงชีวิตอิสระ (Independent Living) และช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุดและเร็วที่สุด เป็นต้น

1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจเกิด การยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง

อย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น ที่ผ่านมามีพบว่า การที่คนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้วางใจ มักเกิดจากความไม่รู้ หรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้น ครูควรทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการ ให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รู้จักและควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กทำ กิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูอาจจัดสถานการณ์ จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการและทำกิจกรรมต่างๆ จากนั้นให้อภิปรายถึงความรู้สึก ของนักเรียนแต่ละคนกิจกรรมเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปได้เข้าใจถึงความคับข้องใจ ความไม่ สะดวกและความลำบากของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น กิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น เช่น การเชิญผู้ที่ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการมาบรรยายให้ฟัง พร้อมทั้งให้ดูภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นภาพ บทความ และสื่ออื่นๆ ประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาต่างๆ การจัดนิทรรศการ หนังสือและเรื่องราวเกี่ยวกับคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนในชั้นเรียนและ นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้การทัศนศึกษาสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความ บกพร่องเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและเรียนรู้ว่าคนพิการหรือที่มีความบกพร่องมีความเป็น อยู่อย่างไร นอกจากนี้ควรสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นในการช่วยเหลือเพื่อนพิการหรือที่มีความ บกพร่องเบื้องต้นให้กับนักเรียนทั่วไปด้วย

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความ บกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็ก เรียนร่วมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดเป็นบางเวลาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของ นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคล โดยทั่วไป ควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้า เรียนในชั้นเรียนทั่วไปโดยแยกนักเรียนออกไปจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับ สภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือ พิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละ ประเภท ตัวอย่างเช่น นักเรียนที่มีการเห็นเลือนรางควรมีโป๊ะไฟที่โต๊ะเรียนและจัดให้นักเรียน มานั่งแถวหน้าสุด รวมทั้งไม่ให้แสงสะท้อนจากหน้าต่างเข้ามารบกวนเวลาขณะที่นักเรียนดู กระดานดำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรจัดที่นั่งประมาณแถวที่ 2 หรือ 3 โดยนั่งมุมใดมุมหนึ่งของห้อง เพื่อให้นักเรียน สามารถมองครูและเพื่อนนักเรียนในห้องได้ทั่วถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายที่นั่งรถเข็น เมื่อจำเป็นต้องเรียนวิชาเกษตรและนักเรียน ต้องปลูกผักสวนครัว ครูควรยกระดับแปลงผักให้สูงขึ้นจากพื้นและอยู่ในระดับเดียวกับที่นั่งเก้าอี้ รถเข็น เพื่อให้นักเรียนสามารถปลูกผักได้สะดวก นอกจากนี้ควรคำนึงถึงพาหนะที่ใช้ใน การรับส่งนักเรียนจากบ้านไปโรงเรียนและจากโรงเรียนไปบ้าน ไปทัศนศึกษาและกิจกรรมอื่นๆ ที่นักเรียนจะต้องเคลื่อนย้าย นอกจากนี้จะต้องมีการบริหารจัดการตารางเวลาเรียนและห้องเรียน

เช่น ห้องเรียนสำหรับการเรียนร่วมควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร พื้นห้องเรียนควรราบเรียบและมีการปรับระดับเพื่อความสะดวกในการใช้รถเข็น ห้องน้ำ โถะ เก้าอี้ และคำนึงถึงการถ่ายเทของอากาศ แสงจากธรรมชาติ แสงไฟ เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐานการจัดกายนอกรอาคาร มีดังนี้

ก. สถานที่ตั้ง จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการอย่างยิ่ง ถ้าปรับระดับพื้นที่ให้อยู่ในระดับเดียวกับประตูทางเข้า เพราะจะช่วยให้คนพิการเข้าออกได้สะดวกยิ่งขึ้น

ข. ชนิดของตัวอาคาร นิยมอาคารชั้นเดียวมากกว่าอาคารหลายชั้นและถ้าตัวอาคารมีมากกว่า 1 ชั้น ควรมีทางลาดหรือลิฟต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น (Wheel Chair)

ค. ทางเข้า ควรอยู่ในระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับควรมีทางลาดและบันได หากเป็นห้องชุดทางเข้าควรมีทางไปถึงห้องโถงชั้นล่าง บริเวณทางเข้าที่ใช้ในเวลา กลางคืน ควรมีแสงสว่างไม่น้อยกว่า 5 แรงเทียน เพื่อช่วยให้คนที่มีสายตาเลือนรางมองเห็นได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้พื้นผิว ทางเข้าควรปราศจากใบไม้ ขยะ และวัสดุชิ้นเล็กๆ ที่อาจทำให้คนพิการ ลื่นหรือสะดุดหกล้มได้

ง. ทางเดิน ควรกว้างอย่างน้อย 1.525 เมตร (60 นิ้ว) เพื่อให้เก้าอี้รถเข็น 2 ตัวสวนทางกันได้ ทางเดินไม่ควรมีทางชันเกินร้อยละ 5 และควรเป็นพื้นระดับเดียวกันตลอด โดยไม่มีบันไดคั่น พื้นทางเดินที่เป็นกรวดหรือหินอาจไม่ปลอดภัยต่อคนพิการ สำหรับคนที่มีสายตาเลือนราง สีและลวดลายของทางเดินควรเป็นแบบง่าย ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนควรมีที่สังเกตตรงทางเดินที่ไม่สะท้อนแสงตลอดแนวขอบทางเดินซึ่งกว้างไม่ต่ำกว่า 0.610 เมตร ควรใช้วัสดุที่มีพื้นผิวแตกต่างกันตรงทางแยก จะช่วยคนที่มีสายตาเลือนรางได้ดีขึ้น และหากทางเดินมาประจบกันมีลักษณะเป็นรูปตัวที (T) ให้ทำทางลาดจากทั้ง 3 ทิศทาง

จ. ทางข้าม ต้องมีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน ในบริเวณทางข้ามไม่ควรมีท่อน้ำตรงทางเดินและทางข้าม หากจำเป็นต้องมีควรมีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นได้ชัดเจนตรงขอบทางลาดควรมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างออกไป อาจไม่ต้องใช้สีทา แต่ใช้วัสดุที่แตกต่างออกไป เช่น ใช้หินแกรนิตสีเทาอ่อนตรงขอบทางลาดบนถนนแอสฟัลต์สีดำ เป็นต้น

ฉ. ลานจอดรถ ควรมีที่จอดรถให้ใกล้กับตัวอาคารมากที่สุดและ ควรทำเครื่องหมายสากลที่บอกให้คนพิการทราบว่าเขาสามารถใช้สถานที่นั้นได้ โดยเฉพาะสำหรับคนที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น ช่วงจอดรถสำหรับรถแต่ละคันควรมีความกว้าง 3.660 เมตร (12 ฟุต) เพื่อให้คนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นเข้าผ่านได้

ช. เกาะกลางถนน ใช้เกณฑ์เดียวกับทางเดิน

ซ. ดันไม้ หลีกเลี่ยงการปลูกต้นไม้ที่ให้ผลหรือเมล็ดที่มีหนาม ซึ่งอาจร่วงตก

ลงพื้น หรือปลุกต้นไม้ที่มีรากโผล่เหนือพื้นดินใกล้ทางเดิน ควรปลุกต้นไม้ห่างจากทางเดิน อย่างน้อย 2.140 เมตร (7 ฟุต) และมีรั้ว อิฐ ซีเมนต์ ล้อมรอบบริเวณต้นไม้สูงพอที่จะป้องกันไม่ให้คนพิการตกลงไปในหลุมปลุกต้นไม้

ฉ. ร่องน้ำ ไม่ควรมีร่องน้ำบนทางเดิน หากจำเป็นต้องมีช่องตะแกรงปิดร่องน้ำ ช่องตะแกรงไม่ควรกว้างเกิน 1.30 ซม. เพื่อป้องกันไม่ให้ปลายไม้เท้า ไม้ค้ำยันหรือล้อรถเข็นตกลงไปในช่องตะแกรง

เกณฑ์มาตรฐานการจัดภายในอาคาร

ก. ประตู ประตูทั้งหมดควรเปิดได้ง่าย และหากประตูเป็นแบบปิดเองก็ควรปิดอย่างช้าๆ เพื่อให้เวลาแก่คนพิการได้ผ่านช่องประตูเข้ามา ประตูควรเปิดกว้างอย่างน้อย 0.815 เมตร และควรเปิดอัดได้ ประตูสองบานไม่เหมาะสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หากจำเป็นต้องมีก็ควรเปิดได้ง่าย ประตูแต่ละบานควรกว้างอย่างน้อย 0.815 เมตร นอกจากนี้ควรมีวัสดุพวยกทางลาดด้านล่างของประตูสูงขึ้นมาจากพื้น 0.460 เมตร เพื่อสามารถใช้ไม้ค้ำยันไม้เท้า เครื่องช่วยเดินหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเก้าอี้รถเข็นคันได้ ที่ตั้งประตูควรเป็นท่อนยาวตามแนวตั้งแทนที่จะเป็นลูกบิดทรงกลมเล็กๆ เพื่อช่วยให้นักพิการที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นเปิดประตูได้ในระดับต่างกัน และควรมีสื่อที่แตกต่างจากส่วนอื่นของประตู เพื่อคนที่มีสายตาเลือนรางเห็นได้ง่าย หากเป็นประตูกระจกควรมีเครื่องหมายบอกไว้ เช่น วัสดุที่ติดกับสีของประตู เพื่อช่วยให้คนที่มีสายตาเลือนรางมองเห็นได้ชัดขึ้น ไม่ควรมีธรณีประตู หากจำเป็นต้องมีไม่ควรสูงเกิน 0.635 ซม. เพราะคนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นไม่สามารถเข็นเข้าออกได้หากสูงกว่านี้ และควรมีสัญลักษณ์เตือนว่าเป็นธรณีประตู

ข. ทางลาด (ทั้งภายในและภายนอกอาคาร) พื้นของทางลาดควรทำด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น เช่น ซีเมนต์ ความชันสูงสุดควรเป็น 1 : 12 กว้างอย่างน้อย 0.815 เมตร ที่จับควรมีความยาวตลอดทางลาดทั้งด้านบนและล่างออกไปอีกไม่น้อยกว่า 0.300 เมตร และปลายราวจับทั้ง 2 ข้าง ควรงอเข้าหรือลง บริเวณด้านล่างของทางลาดควรมีพื้นที่ระดับเดียวกันต่อไปอีก 1.800 เมตร และด้านบน 1.220 เมตร ถ้าทางลาดยาวมากควรมีพื้นที่ระดับเดียวกันกันทุก 9.145 เมตร หรือเมื่อเป็นทางเลี้ยวก็ต้องเป็นพื้นที่มีระดับเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัย และเพื่อให้นักพิการหยุดพัก ความยาวของพื้นที่ที่คั่นอย่างน้อย 1.220 เมตร ความกว้างเท่าทางลาดสำหรับคนพิการที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นความชันควรเป็น 1 : 20 ฉะนั้นหากไม่สามารถมีทางลาดที่มีความชันตามเกณฑ์มาตรฐาน ก็ควรมีทางลาดที่มีความชัน 1 : 20

ค. บันได หากสามารถเลี่ยงได้ไม่ควรมีบันได สำหรับคนพิการที่สามารถใช้บันไดได้ ชั้นบันไดควรมีสัญณะมน และส่วนยื่นของพื้นชั้นบันไดแต่ละชั้นไม่ควรเกิน 0.040 เมตร (1 3/5 นิ้ว) บันไดแต่ละขั้นควรสูงไม่เกิน 0.190 เมตร (7 นิ้ว) ถ้าเป็นบันไดที่อยู่ภายในอาคาร และไม่เกิน 0.165 เมตร (6 นิ้ว) ถ้าเป็นบันไดภายนอกอาคาร แต่หากน้อยกว่า

0.105 เมตร (4 นิ้ว) ก็จะเป็นอันตรายได้ ชั้นบันไดภายในอาคารควรกว้างอย่างน้อย 0.255 เมตร (10 นิ้ว) และภายนอกอาคารควรกว้างอย่างน้อย 0.280 เมตร (11 นิ้ว) ความสูงของบันไดไม่ควรเกิน 2.440 เมตร (8 ฟุต) ควรมีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ เพื่อบอกให้ทราบว่าทางเดินข้างหน้าจะเป็นบันไดลงไปสู่ชั้นล่าง ควรมีราวจับทั้ง 2 ข้างของบันได (ใช้มาตรฐานเดียวกับราวจับตรงทางลาด) นอกจากนี้ราวจับควรสูงกว่าชั้นบันไดประมาณ 0.815 เมตร (2 ฟุต 8 นิ้ว) ถึง 0.915 เมตร (3 ฟุต) และหากมีเด็กจำนวนมากที่ต้องใช้บันได ควรมีราวจับอีกอันที่สูงจากชั้นบันได 0.610 เมตร (24 นิ้ว)

ง. ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคาร ควรมีราวจับอย่างน้อย 1 ด้าน และ 2 ระดับ คือ สูงจากพื้น 0.660 เมตร (26 นิ้ว) และ 0.815 เมตร (32 นิ้ว) เส้นผ่าศูนย์กลางของราวจับไม่ควรเกิน 0.040 เมตร (1 นิ้ว) และสามารถจับได้สะดวก ควรห่างจากฝ่าผนังประมาณ 0.040 เมตร (1 นิ้ว) ทางเดินควรกว้าง 2.430 เมตร (8 - 12 ฟุต) และไม่ควรมีสสิ่งกีดขวาง

จ. พื้น ควรเป็นพื้นเรียบแต่ไม่ลื่น ทำด้วยวัสดุที่ไม่เกาะเกาะหรือหลุดง่าย พื้นที่ดีที่สุดควรเป็นพื้นยาง ไม่ควรใช้วัสดุที่เป็นมันและสะท้อนแสง และหากพื้นบริเวณใดเป็นอันตรายต่อคน ที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็ควรมีสัญลักษณ์เตือนบอกที่สามารถสัมผัสได้

ฉ. แสงสว่าง แสงสว่างที่ใช้สำหรับคนทั่วไปเพียงพอแล้วสำหรับคนพิการทั่วไป แต่สำหรับผู้มีสายตาดูเลือนรางต้องใช้ไฟที่มีแสงสว่างมากกว่าปกติ ควรใช้วัสดุที่พื้นผิวมีคุณสมบัติในการขจัดแสงสะท้อน แสงส่องเข้าตาหรือเงา และควรใช้แสงสว่างบอกตำแหน่งบันได ราวจับทางแยก นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการใช้ไฟกะพริบ

ช. ห้องน้ำ ควรกว้างอย่างน้อย 1.525 เมตร (5 ฟุต) และลึก 1.525 เมตร (5 ฟุต) ควรมีราวจับตรงด้านข้างและด้านหลังของโถส้วม ซึ่งทำด้วยท่อเหล็กยาวอย่างน้อย 0.610 เมตร (2 ฟุต) มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.032 - 0.038 เมตร เพราะคนพิการจะทิ้งน้ำหนักลงบนราวจับมากเวลาใช้ส้วม ราวจับด้านหลังโถส้วม ควรสูงจากที่นั่งโถส้วมประมาณ 0.280 เมตร (11 นิ้ว) สำหรับราวจับด้านข้างให้ติดท่ามุม 50 องศากับพื้น ที่กคตรงโถส้วมควรติดกับฝ่าผนังห้องน้ำ เพราะคนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นสามารถกดได้ง่าย ที่นั่งโถส้วมควรสูงจากพื้น 0.255 เมตร (10 นิ้ว) สำหรับห้องน้ำผู้ชาย ที่ปัสสาวะไม่ควรสูงเกิน 0.485 เมตร (19 นิ้ว) จากพื้นอย่างต่ำมือควรสูงจากพื้น 0.610 เมตร (2 ฟุต) กระจกควรสูงจากระดับพื้น 0.915 เมตร (3 ฟุต) ถ้าจำเป็นควรติดกระจก 2 ระดับ กระจกเช็ดมือและสบู่ควรวางในที่ต่ำพอที่คนพิการใช้เก้าอี้รถเข็น เอื้อมถึง มีการถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ มีแสงสว่างอย่างน้อย 30 แรงเทียน ก๊อกน้ำควรมีสีชัดเจน หรือตัวอักษรนูนขึ้นมาให้สัมผัสได้ ในห้องน้ำสิ่งสำคัญคือ ประตูห้องน้ำควรกว้าง 0.815 เมตร (32 นิ้ว) ควรเปิดออกด้านนอก และที่ล็อกประตูควรเปิดออกได้จากภายนอกในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน พื้นห้องน้ำควรเป็นระดับเดียวกันทั้งหมด และถ้ามีแต่ โถส้วมแบบนั่งยองๆ ก็อาจจัดแปลงทำเป็นที่นั่งสูงขึ้นและเลื่อนเข้าไปพร้อมเมื่อใช้

ข. โตรศัพท์ ควรติดตั้งให้ต่ำพอสำหรับคนพิการที่ใช้อัตโนมัติขึ้นเอื้อมไปหยิบหูฟังและหมุดหมายเลขโทรศัพท์ได้ โตรศัพท์สูงจากพื้นประมาณ 1.625 เมตร (64 นิ้ว) หากเป็นโทรศัพท์สาธารณะควรติดตั้งตรงฝาผนังและหากเป็นตู้ก็ไม่ควรมีประตู และไม่ยกพื้นซึ่งทำให้คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็น เข็นเข้าไม่ได้ ควรใช้แสงสว่างอย่างน้อย 50 แรงเทียนส่องตรงที่หมุดและที่บอกวิธีใช้ และควรมีตัวเลขบนเหนืออักษรเบรลล์กำกับตรงที่หมุดหรือกดตัวเลข

ฅ. สวิตช์ไฟและปุ่มต่างๆ ควรให้ต่ำพอที่คนพิการที่ใช้อัตโนมัติขึ้นเอื้อมเปิดปิดได้ และมีอักษรเบรลล์กำกับสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

ฉ. ระบบเตือนภัย ควรเป็นระบบที่ทั้งได้ยินและมองเห็น เสียงควรดังพอที่คนหูตึงจะได้ยิน และระบบเตือนภัยที่มองเห็น ควรจัดเป็นแสงกระพริบน้อยกว่า 5 ครั้ง ต่อวินาที มีประตูทางออกฉุกเฉินจัดไว้ให้คนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถสัมผัสและทราบได้ว่าเป็นประตูทางออกฉุกเฉิน

ค. ลิฟต์ หากคนพิการอาศัยอยู่ภายในอาคารที่มีสองชั้นขึ้นไป ควรมีลิฟต์ขนาด 2.325 เมตร (25 ตารางฟุต) ปุ่มกดควรอยู่ต่ำพอที่คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็นสามารถกดได้คือ อยู่สูงไม่เกิน 1.220 เมตร (4 ฟุต) จากพื้น ประตูลิฟต์ควรเปิดกว้างได้อย่างน้อย 0.815 เมตร (2 ฟุต 8 นิ้ว) และเปิดนาน 3 – 4 นาที ควรมีราวจับทั้ง 3 ด้านภายในลิฟต์และสูงจากพื้น 0.915 เมตร (3 ฟุต) ปุ่มกดภายในลิฟต์ ควรอยู่สูงจากพื้นไม่เกิน 1,500 เมตร (4 ฟุต 11 นิ้ว) และอยู่ห่างจากฝาประตู 0.510 เมตร (1 ฟุต 8 นิ้ว) ควรมีอักษรเบรลล์กำกับที่ปุ่มกดและมีเสียงบอกว่าลิฟต์ขึ้น (หนึ่งครั้ง) หรือลง (2 ครั้ง) และลูกศรบอกว่ายี่ขึ้นหรือลง ควรมีแสงที่เห็นได้ชัดเจนเมื่อกดควรมีเสียง บอกว่าลิฟต์ขึ้นลงขึ้นไหนและควรมีแสงสว่างภายในลิฟต์อย่างน้อย 5 แรงเทียน

2) บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วมผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบและพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ บทบาท และหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประชุมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนร่วมเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนต้องจัดประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาส

แสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการนอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศ นำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีโอ หรือ จัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบาย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการหรือ ที่มีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากมีกิจกรรมการดำเนินงานด้านคนพิการในสังคม ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมจะได้เผยแพร่ให้ทุกคนรับทราบครุทั่วไปและครูการศึกษา พิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานร่วมกันเป็นทีม

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น

3.1.1 การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไป ใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น อาจปรับจากการวาดรูปมาเป็นการปั้นแทน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจปรับให้ไม่ต้องอ่านออกเสียง

3.1.2 การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไปจึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ค่อนข้างรุนแรง จะต้องมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรตัดต่อหรือนำหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ยืดไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะค่อยๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องของทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพจะค่าในช่วงแรกๆ แล้วจะค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดเป็นชั้นเรียนทั่วไปให้มีลักษณะคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนที่เพื่อนนักเรียนทั่วไปเรียนอยู่

3.1.3 การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่ นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหาร การดูแลบ้านเรือน การทำความสะอาดร่างกาย การไปซื้อของ การใช้โทรศัพท์สาธารณะการใช้ บริการของไปรษณีย์ ธนาคาร ทักษะการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการทำความสะอาดกับ สภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ทักษะการใช้แว่นขยาย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

3.2 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคลทุกคน โดยต้องตรวจสอบเพื่อ บ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ ในอัตราที่มากกว่า แต่ไม่เกิน 5 เท่า ของเงินอุดหนุนด้านสื่อ และวัสดุ การศึกษาที่จัดสรรให้แก่เด็กนักเรียนทั่วไปต่อคน วัตถุประสงค์ในการใช้ IEP มีอยู่ 2 ประการ คือ

3.2.1 เป็นแผนการจัดการศึกษาที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ IEP หรือที่ประชุมเด็กเฉพาะกรณีเกี่ยวกับเด็ก ใน IEP จะมีข้อมูล ในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

3.2.2 เป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการตรวจสอบและ กระบวนการสอนทั้งหมด ฉะนั้น IEP ในแง่ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและ กระบวนการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอนเหตุผลในการจัดทำ IEP

3.2.3 เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทาง การศึกษาและกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 และมาตรา 10 วรรค 3 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และสิทธิในการรับบริการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

3.2.4 เพื่อประกันความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ หรือที่มีความบกพร่องตามความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ของเด็กแต่ละบุคคล

3.2.5 เพื่อประกันว่าได้มีการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษต่างๆ ตามที่ ระบุไว้จริง

3.2.6 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการควบคุมและติดตามผล การให้บริการ

3.3 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้นๆ ในวิชา หรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุ จุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

3.4 การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้วิธีการต่างๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ พฤติกรรม และร่างกาย รวมทั้ง คัดสนใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ การคัดแยก การกำหนดประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

3.5 เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษ มีดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเครื่องมือ 2 อย่าง คือ เป็นเทคนิคการสอน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นๆ แล้วหรือไม่ การวิเคราะห์งาน สามารถใช้ได้หลายกรณี โดยทั่วไปคนหลายคนเข้าใจผิดคิดว่า การวิเคราะห์งานใช้สอนเฉพาะทักษะ การดำรงชีวิตหรือการฝีมือ เช่น การสานนกด้วยไบลานเท่านั้น ในความเป็นจริงสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์งานไปใช้ในด้านวิชาการได้ด้วย ในวิชาคณิตศาสตร์ หากต้องการสอนทักษะใหม่ ต้องมีการประเมินพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กก่อนที่จะเริ่มสอนทักษะใหม่ ยกตัวอย่างเช่น ในการสอนการบวก ซึ่งการบวกคือการรวมกัน $1 + 1 = 2$ ต้องมีทักษะเบื้องต้นที่เด็กควรจะต้องรู้ก่อนที่จะมาถึงทักษะครั้งนี้ ในการวิเคราะห์งานจะช่วยให้ครูตรวจสอบได้ว่าเด็กจะต้องมีพื้นฐานวิชาความรู้อะไรก่อนมาเรียนเนื้อหานี้ ดังนั้น ในการบวกเลข เด็กต้องรู้จักตัวเลข 0 ถึง 9 และรู้ความหมายและค่าของตัวเลขแต่ละตัว หากไม่รู้ค่าของจำนวน เด็กบวกเลขไม่ได้ นอกจากนี้เด็กต้องรู้จักและเข้าใจค่าประจำหลัก ในการสอนหลักเดียวครูอาจไม่ประสบปัญหาอะไร เช่น $1 + 1 = 2$ แต่เมื่อเป็นเลข 2 หลัก เด็กต้องรู้จัก หลักสิบ หลักร้อย หลักพัน จึงบวกเลขเพิ่มเติมขึ้นไปได้ ทุกอย่างมีกระบวนการของการใช้ทักษะการวิเคราะห์งาน มาเป็นเทคนิคการสอน เพื่อให้ครูตรวจสอบและประเมินว่าเด็กมีพื้นฐานเพียงพอแล้วหรือไม่ ดังนั้นเวลาครูจะสอนเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง เด็กอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่มีความรู้พื้นฐานในวิชาเลขอาจไม่ถึงระดับชั้นอนุบาล 3 ยังไม่รู้ค่าของแต่ละตัวเลข การที่ครูจะมาสอนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงเป็นไปได้ สิ่งที่ครูทำได้ คือ พิจารณาว่าเด็กมีพื้นฐานความรู้ในระดับใด แล้วเริ่มต้นจากจุดนั้นขึ้นมาเรื่อยๆ

3.5.2 การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึง วิธีการสอนที่ให้นักเรียนช่วยสอนให้เพื่อเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ แบบตัวต่อตัว หรือ 1 : 1 โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกันอายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน

3.5.3 ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคน

ในการส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือแผ่นใสสื่อสารกับผู้อื่น เขียนตัวอักษรปกติให้ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการฝึกทักษะทางสังคมระหว่างเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีการช่วยเหลือบุคคลพิการหรือที่มีความบกพร่องที่ถูกต้องและเหมาะสมในขณะเดียวกัน นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ตนเองอย่างถูกวิธีอย่างไรก็ตาม ครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนพึงระมัดระวังปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องรอคอยเวลาที่จะมีผู้มาช่วยเหลือตลอดเวลา ส่วนนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนอาจทุ่มเทเวลาในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามนักเรียนผู้นั้นอาจเกิดความรำคาญและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนได้ในบางกรณีนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนต้องการจะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนอย่างเต็มที่หรือเกิดความรู้สึกว่าหากทำงานร่วมกันกับเพื่อนอาจต้องใช้มากกว่า จึงทำกิจกรรมต่างๆ แทนเพื่อนเกือบทุกกิจกรรมอาจส่งผลให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ได้ดีพอและรู้สึกว่าตนเองด้อยค่าไปในที่สุด ดังนั้นครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงควรให้ความรู้ในการปฏิบัติตนระหว่างเพื่อนให้เข้าใจก่อน หากพบว่าเกิดปัญหาใดๆ ครูควรช่วยเหลือและแนะนำเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระบบดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

3.6 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IEP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าประเมินโดยวิธีใดและใช้เกณฑ์อะไร โดยอาจนำเสนอในรูปของกราฟแท่ง กราฟเส้นประกอบการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนและเกรดในชั้นประถมศึกษา ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษที่ร่วมกันสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมอาจแยกกันประเมินผลนักเรียน กล่าวคือ ครูแต่ละคนประเมินผลและให้เกรดนักเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง พร้อมทั้งมีรายละเอียดเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องประกอบด้วยแล้วจึงนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน วิธีนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย รวมถึงพ่อแม่ของตัวนักเรียนเอง

3.7 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียนซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ

เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ลักษณะกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไปในสนามเด็กเล่น กิจกรรมห้องสมุดให้มีการปรับห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology: ICT) เข้ามาใช้ให้ประโยชน์เพื่อให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจัดให้มีบริการหนังสือในรูปแบบของหนังสือเสียง เป็นต้น

3.8 การประกันคุณภาพ

3.8.1 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยที่คณะกรรมการประกันคุณภาพ ควรมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

ก) ประชุมเพื่อแถลงนโยบายกับผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่นในโรงเรียนและผู้ปกครอง

ข) จัดทำปัยนิเทศ แผนพับเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบนโยบาย

ค) ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน

ง) กำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม

- การจัดอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับ

การจัดการเรียนร่วม

- จัดห้องสอนเสริม
- จัดประชุมครู/ผู้ปกครองอย่างน้อย 2 ครั้ง/ 1 ปีการศึกษา
- จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมทุกกิจกรรม รวมทั้งดู

ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมด้วย

- นำเสนอผลการประกันคุณภาพให้ผู้บริหารและบุคลากร

อื่นๆ ทราบ

- หากมีหน่วยงานภายนอกมาขอดูแลผลการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ก็สามารถนำเสนอผลการประกันคุณภาพให้แก่หน่วยงานภายนอกได้รับทราบกลไกในการดำเนินงาน

3.8.2 กลไกในการดำเนินงาน เมื่อคณะกรรมการการประกันคุณภาพได้มีการประชุมและรับทราบนโยบายร่วมกันแล้ว การดำเนินงานในเรื่องการกำหนดระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นระบบการประเมินผลภายใน โดยให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self – evaluation) กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนร่วมนั้น จะต้องเริ่มจากขั้นตอนดังนี้

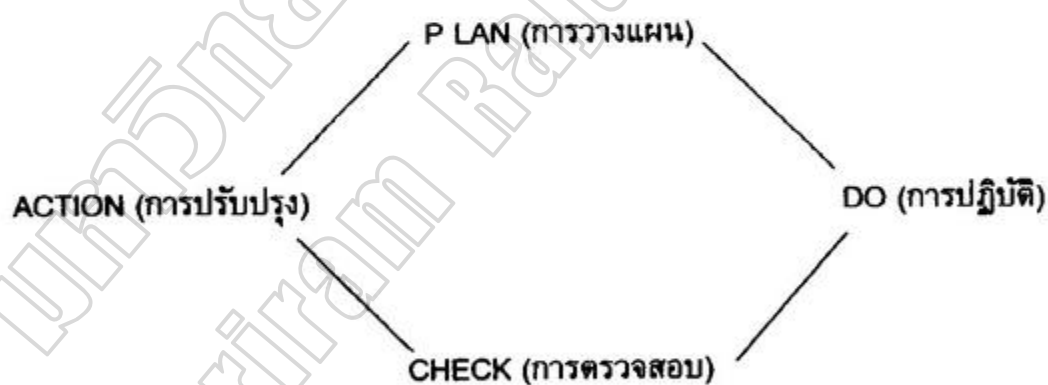
ก) การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนร่วม เนื่องจากการจัดการเรียนร่วมนั้นต้องมีบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาทำงานร่วมกันตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องซึ่งการทำงานในลักษณะนี้ เราเรียกว่า Collaboration

ข) การปฏิบัติงาน (Do) การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดขึ้น ซึ่งคณะทำงานจะต้องมีแผนงานที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานอย่างชัดเจนอาจจัดทำเป็น ปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดวัน เดือน ปี ของการเริ่มต้นปฏิบัติงานและกำหนดวันสิ้นสุดเพื่อจะได้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นต่อไป

ค) การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบตนเองนั้นต้องมีฐานข้อมูลในการรับอย่างชัดเจน คณะทำงานต้องกำหนดองค์ประกอบหรือตัวชี้วัด รวมทั้งเกณฑ์ในการชี้วัดที่ชัดเจน คณะทำงานอาจกำหนดองค์ประกอบและเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

ง) การปรับปรุงแก้ไข (Action) การปรับปรุงแก้ไขเกิดจากการตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจากการประเมิน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จ) การรายงานผลการประเมิน คณะทำงานจะต้องจัดรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) กำหนดแบบการนำเสนอและรูปแบบการเผยแพร่ โดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกกลุ่มและทุกคนรับทราบ

ภาพประกอบ 2 วงจรการทำงานแบบ PDCA

ที่มา : วีระพล บดีรัฐ. (2543 : 7)

ค. กิจกรรมการประกันคุณภาพ การจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพนั้น จะต้องมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม ถือว่าการประชุมหรือการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมเป็นกิจกรรมแรกที่ คณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมจะต้องทำ จากนั้นควรมีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรทุกคนให้รับทราบ โดยมีวิธีการดังนี้

(ก) จัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศใน โรงเรียนซึ่งควรจัดเป็นระยะๆ แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

(ข) จัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียน และบุคคลทั่วไปได้รับทราบ

(ค) จัดประชุมครู/ ผู้ปกครอง/ นักเรียน เพื่อให้รับทราบในเรื่อง การประกันคุณภาพของการจัดการเรียนร่วม

(ง) จัดอบรมครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ความรู้ ด้านการศึกษาพิเศษ โดยอาจเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย

(จ) ส่งครู/ บุคลากรไปอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ความรู้ในด้านการจัดการเรียนร่วม การศึกษาพิเศษ ตามหน่วยงานต่างๆ

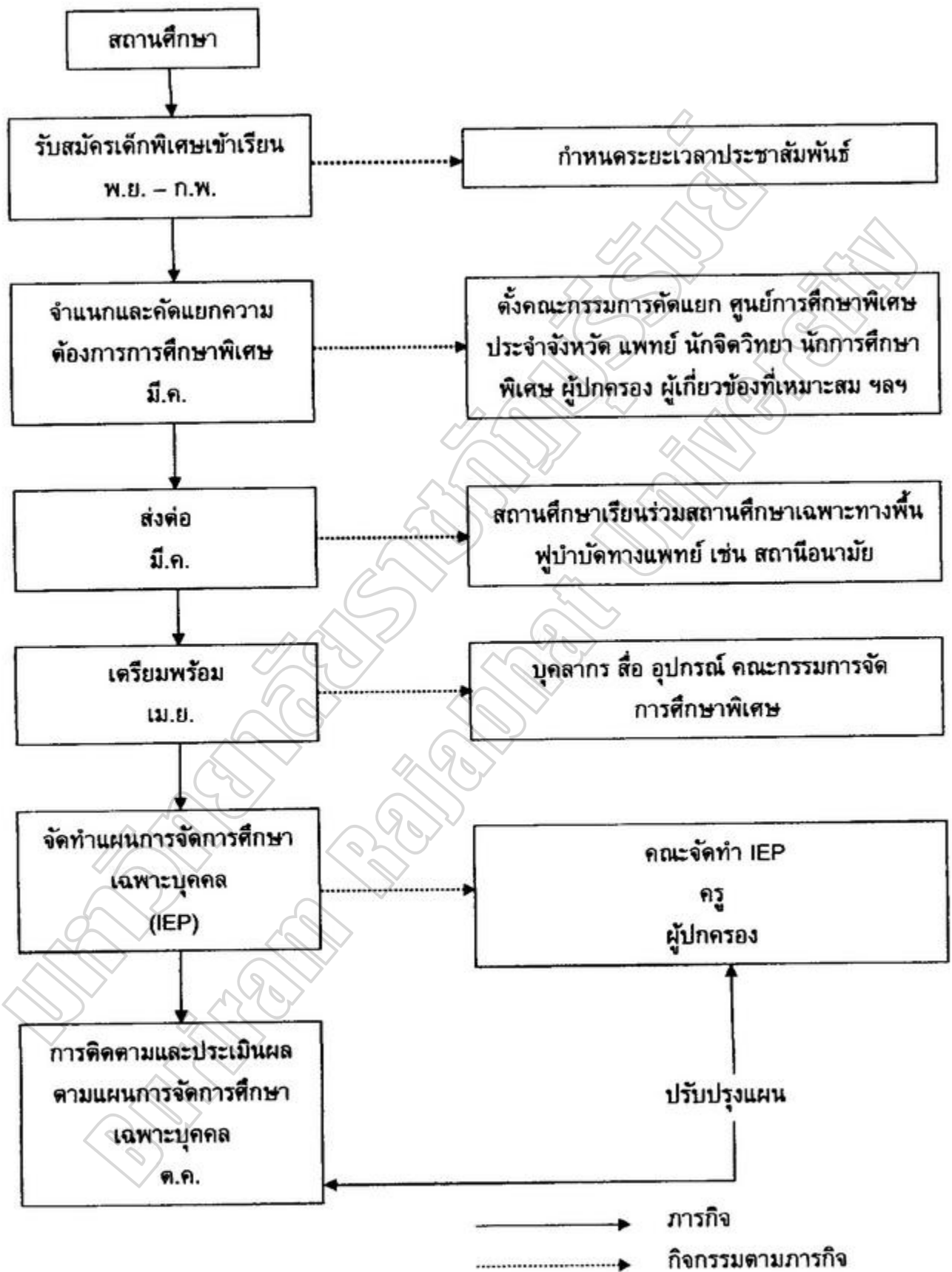
3.9 การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียนปฏิทินงานการรับ

คนพิการ

ตาราง 1 ปฏิทินงานการรับคนพิการ

เดือน	การปฏิบัติงาน
พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์	สถานศึกษาประกาศรับสมัครคนพิการเข้าเรียนโดยประชาสัมพันธ์ และแจ้งระยะเวลาให้ทราบโดยทั่วกัน
มีนาคม	1. จำแนกและคัดแยกคนพิการตามความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยร่วมมือและประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด แพทย์ นักการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสม เป็นต้น 2. ส่งต่อคนพิการเข้ารับการศึกษิตตามความสามารถและความต้องการ จำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสะดวก และใกล้บ้านเป็น สำคัญ และประสานงานกับสถานพยาบาล เพื่อส่งต่อเข้ารับการฟื้นฟูบำบัด ในกรณีที่มีจำเป็น
เมษายน	1. เตรียมพร้อมในด้านความรู้หรือเจตคติให้กับบุคลากร เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการอบรม หรือประชุม 2. เตรียมพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ที่มีจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน 3. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน
พฤษภาคม	จัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษทุกคน
พฤษภาคม – ตุลาคม	1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้จัดทำไว้ เพื่อพัฒนาคนพิการให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ 2. ติดตามและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อเป็นการประกันคุณภาพว่าการศึกษาและการบริการที่คนพิการ ได้รับมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละ บุคคล

ที่มา : คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 38 - 39)

ภาพประกอบ 3 ปฏิทินงานการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนในสถานศึกษา

ที่มา : คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 38 - 39)

3.10 การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม จำนวนเด็กที่ครูสอนเสริมจะต้องให้บริการควรเริ่มจากจำนวน 5 - 6 คนในสัปดาห์แรกๆ แล้ว ค่อยๆ เพิ่มจำนวนเด็กขึ้นในสัปดาห์ต่อมาทีละสัปดาห์ แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์แรกที่ให้บริการจัดตารางบริการให้แก่เด็ก 6 คน แล้วสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 8 คน และอีกสัปดาห์แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์แรกที่ให้บริการจัดตารางบริการให้แก่เด็ก 6 คน แล้วสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 8 คน และอีกสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 10 คน (หากครูต้องรับผิดชอบเด็ก จำนวน 10 คน) การค่อยๆ ทอยยจัดบริการให้กับเด็กเช่นนี้ เป็นการช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากที่ต้องจัดตารางเวลาให้บริการแก่เด็ก ครูสอนเสริมจะต้องประสานงานกับครูทั่วไปทุกชั้นเรียนที่เด็กกระจายอยู่และจัดเวลาใน แต่ละวันให้ตนเองมีเวลาสำหรับเตรียมการก่อนเด็กมารับบริการที่ห้องสอนเสริมหรือก่อนที่ครูสอนเสริมจะเข้าไปให้บริการในชั้นเรียน จัดให้มีเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบเด็กบางกรณี และจัดให้มีเวลาที่จะให้คำแนะนำปรึกษากับครูอื่นๆ การจัดทำตารางเวลาที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยากฉะนั้นครูสอนเสริมจึงต้องคำนึงถึงเด็กว่าตารางเวลาที่จัดให้กับเด็กที่มีความรับผิดชอบแต่ละคนนั้นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งตัวครูด้วย

รูปแบบการจัดตารางเวลา

ก. รูปแบบที่ 1 เป็นการจัดให้นักเรียนแต่ละคนมารับบริการครั้งละไม่เกินครึ่งชั่วโมงแต่เด็กสามารถมารับบริการมากกว่า 1 ครั้งขึ้นไปในหนึ่งวัน ในการจัดตารางเวลาการให้บริการเช่นนี้ ครูสอนเสริมการให้บริการการสอนโดยตรงกับเด็ก โดยการส่งเสริมแรงและให้นักเรียนมีโอกาสทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองตัวอย่างเช่น เด็กชายธงชัย อายุ 11 ปี มีปัญหาในเรื่องการอ่านและเขียน และครูจึงจัดให้ธงชัยมาพบเวลา 9.00 น. โดยสอนธงชัยโดยตรงในเรื่องการอ่านและการเขียน รวมกับนักเรียนที่มีปัญหาใกล้เคียงกันอีก 2 คน หลังจาก 10 นาที แล้วนักเรียนจะเลื่อนไปนั่งอีกที่หนึ่ง เพื่อทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการอ่านที่ครูให้อีก 5 นาที ซึ่งในขณะนั้น มีกลุ่มนักเรียนอีก 3 คน กลุ่มนี้ 10 นาที ก็ให้ทำแบบฝึกหัด 5 นาที ซึ่งในขณะนั้นธงชัยกับเพื่อนก็กลับมาให้ครูตรวจแบบฝึกหัด หากนักเรียนทำได้ถูกต้องครูจะให้สิ่งเสริมแรงหลังจากนั้นธงชัย และเพื่อนก็กลับห้องเรียนขณะที่นักเรียน 3 คน กลุ่มที่ 2 จะยังทำงานตามที่ครูมอบหมายจนถึงเวลา 11.00 น. หลังจากนั้น เด็กกลุ่มที่สองกลับเข้าชั้นเรียนสำหรับครูสอนเสริมก็อาจให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครู พ่อแม่ ที่ต้องการคำแนะนำ สำหรับธงชัยยังมีปัญหาเรื่องการเขียนด้วย ฉะนั้นหลังอาหารเที่ยง ธงชัยจะกลับมาหาครูสอนเสริมอีกเวลา 12.45 น. เพื่อมารับการสอนเสริมเกี่ยวกับลายมือพร้อมกับเพื่อนๆ ลักษณะการจัดตารางเวลาลักษณะนี้ ครูสอนเสริมอาจจัดตารางแบบฝึกหัดให้แก่ครูทั่วไป นำไปใช้กับเด็กทั่วไปคนอื่นๆ ในชั้นเรียนได้สรุปธงชัยได้รับการสอนเสริมครึ่งชั่วโมง เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะที่เขามีอยู่

ข. รูปแบบที่ 2 หากมีครูผู้ช่วยในห้องสอนเสริมอยู่ด้วยจะทำให้ครูสอนเสริมมีโอกาสได้ไปสังเกตนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องขณะเด็กอยู่ในชั้นเรียนปกติ หรืออาจมีเวลาตรวจสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลได้มากขึ้น หรืออาจได้คำแนะนำกับบุคลากรอื่นได้มากยิ่งขึ้น

ค. รูปแบบที่ 3 ครูสอนเสริมจะให้บริการแก่นักเรียน 2 หรือ 3 ในขณะเดียวกันเป็นเวลา ประมาณ 30 นาที โดยเป็นการสอนเฉพาะบุคคล ถึงแม้ว่านักเรียนบางกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะคล้ายคลึงกันแต่ก็ไม่เหมือนกัน ครูจึงจำเป็นต้องสอนเป็นเฉพาะบุคคล จุดด้อยของการจัดตารางเวลาในรูปแบบนี้ คือ ครูสอนเสริมจะไม่มีเวลาตรวจสอบเด็กเป็นรายบุคคล หรือสังเกตเด็กในชั้นเรียนปกติ หรือให้คำแนะนำแก่บุคลากรอื่นครูก็จำเป็นต้องให้บริการสอนเสริมแก่เด็กนักเรียนบางกลุ่ม ก็จะเกิดผลเสียเด็กนักเรียนเหล่านั้น ฉะนั้นถึงแม้การจัดตารางรูปแบบนี้ เด็กนักเรียนจะได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพ แต่ครูสอนเสริมจะไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ อันอาจทำให้เกิดปัญหาในทางการปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้ง 3 รูปแบบนี้ ครูสอนเสริมจะมีโอกาสไปสังเกตเด็กในชั้นเรียนปกติและเข้าไปช่วยสอนเด็กในชั้นเรียนปกติ ร่วมกับครูประจำวิชาได้น้อยมากและในปัจจุบันนี้นิยมใช้รูปแบบใหม่ คือ การให้ครูสอนเสริมไปช่วยสอนเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องเพียงผู้เดียว ซึ่งการใช้วิธีนี้จะช่วยให้ครูสอนเสริมรู้ว่าครูทั่วไปสอนอะไร สอนอย่างไรซึ่งครูสอนเสริมสามารถสอนเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องให้สอดคล้องกับการสอนของครูทั่วไปและนอกจากนี้การสอนในสภาพห้องเรียนปกตินั้นจะได้บรรยากาศและอยู่ในสภาพการณ์จริง

4. เครื่องมือ (T : Tools) เครื่องมือ หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าวหมายถึง สิ่งต่อไปนี้

(1) นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจนทำให้นักบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่ รับรู้ว่ามีโครงการเรียนร่วม ซึ่งควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการและรัฐบาล

(2) งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง

ก. การสรรหาแหล่งเงิน อาจได้มาจากงบประมาณจาก ดันสังกัด

ก) งบประมาณประจำปีของโรงเรียนจากสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข) ชมรม/มูลนิธิ/สมาคม

ค) องค์กรเอกชน

ง) ชุมชน
 จ) ผู้ปกครอง
 ฉ) การจัดกิจกรรมหาทุน ควรจัดขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง ให้ผู้ปกครอง
 ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง

ข. การจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนต้องมีการประชุมวางแผนในการใช้
 จ่ายเงินและมีการจัดสรรงบประมาณ (เงินนอกงบประมาณ) ซึ่งจะได้จากหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้
 การสนับสนุนหรือจากการหาทุนของโรงเรียนเอง

ค. ระบบบัญชีและการตรวจสอบ โรงเรียนจะต้องมอบหมายให้อาจารย์
 1 คน เพื่อดูแลบัญชีรายรับรายจ่าย โดยคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วมตรวจสอบทุก
 1 เดือน และนำเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ง. การวิเคราะห์งบประมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ก) วางแผนในการใช้จ่ายเงิน
- ข) วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินก่อนใช้จริง
- ค) นำไปใช้
- ง) วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินหลังการใช้จริง
- จ) ประเมินการใช้จ่ายจริง

(3) ระบบการบริหารจัดการ หากทางโรงเรียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ
 โรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการ
 วางแผน โดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง
 เข้าร่วมเป็นกรรมการเพิ่มอย่างน้อย 1 คน และในคณะกรรมการโรงเรียนควรมีผู้ปกครอง
 ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าร่วมในคณะกรรมการด้วยอย่างน้อย 1 คน จัด
 ประชุมบุคลากรและผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัด
 การเรียนร่วมประจำโรงเรียนโดยให้มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม
 เพื่อเสนอผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียน กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสร
 งบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบใน
 การจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้ง
 ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมแทนหัวหน้าโครงการทำหน้าที่ประสานงานและเลขานุการ
 ของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม 1 คน แต่งตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 ประมาณ 5 - 7 คน ต่อเด็ก 1 คน โดยมีผู้อำนวยการ/ครูใหญ่หรือผู้ช่วยเป็นประธาน และมีครู
 หรือตัวแทนครูที่สอนนักเรียนพิการครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญอื่นที่
 เกี่ยวข้องและพ่อหรือแม่ของเด็กร่วมเป็นกรรมการ โดยให้ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ประสานงาน
 ในการจัดทำ IEP และดำเนินการสอนตาม IEP โดยจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนพิการหรือที่มี
 ความบกพร่อง

(4) กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการเรียนร่วม และกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่แก่นักเรียนทั่วไปต่อคน

(5) เทคโนโลยีอำนวยความสะดวก (Assistive Technology : AT) หมายถึง เทคโนโลยีที่คนพิการใช้ ซึ่งได้มีการพัฒนาและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระสามารถปฏิบัติงานและผลงานต่างๆ ออกมาได้ เรียกว่า "เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก" โดยอาจจะเป็นเทคโนโลยีระดับพื้นฐานหรือระดับสูงก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเครื่องมือที่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป เช่น โทรศัพท์ที่หน้าปัดมีตัวเลขและตัวอักษรขนาดใหญ่ เพื่อช่วยให้คนที่เห็นเลือนรางเห็นได้ชัดเจนขึ้น สรุปได้ว่า เทคโนโลยีอำนวยความสะดวก หมายถึง เทคโนโลยีที่คนพิการเลือกใช้เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตอิสระให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(6) สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวก และสอดคล้องตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

(7) สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หรือเครื่องมือช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเกิดความเข้าใจดีขึ้น และรวดเร็ว

(8) บริการ หมายถึง บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

(9) ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์ เช่น หนังสือเสียงสำหรับคนตาบอด และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นต้น

(10) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ

(11) ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไปหรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูเดินสอน ครูสอนเสริม หรือครูสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป

จากการดำเนินการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ผู้ศึกษาสามารถสรุปแนวทางการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การดำเนินงานด้านนักเรียน

นักเรียน (S : Students) หมายถึง นักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป ซึ่งโรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนที่จะรับเด็กพิการเข้าเรียนร่วม ดังนี้

1.1 นักเรียนพิการ หรือมีความบกพร่อง จะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเอง โดยปกติการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนจะเป็นภารกิจของผู้ปกครอง ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา หรือโรงเรียนสอนเด็กพิการเฉพาะทางก่อนจะส่งไปเรียนโรงเรียนเรียนร่วม

1.2 นักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั่วไปโดยให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของผู้พิการ การมีเจตคติที่ดี ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือคนพิการ

2. การดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม (E : Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนา แบ่งออกได้ 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านกายภาพ ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนสิ่งแวดลอมภายในบริเวณโรงเรียน เช่น สนาม สวนหย่อม ทางเดิน ฯลฯ โดยโรงเรียนจะต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้มีข้อจำกัดน้อยที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการประเภทต่างๆ

2.2 สิ่งแวดล้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครองนักเรียน ทั้งเด็กพิการและเด็กปกติ ตลอดจน ผู้บริหาร ครูอาจารย์ กรรมการสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนจะต้องดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี ตลอดจนแนวปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือเด็กพิการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนให้การจัดการเรียนร่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมแก่เด็กพิการการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ และหลักสูตรเพิ่มเติมเพื่อสอนทักษะที่จำเป็นแก่เด็กพิการ

3.2 การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

3.3 การวัดผล ประเมินผล และการรายงานผล เพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียนพิการโดยการสรุปผลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล

3.4 การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรจัดตั้งกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมเช่นเดียวกับการประกันคุณภาพของการเรียนการสอนนักเรียนปกติ

4. การดำเนินงานด้านเครื่องมือ

เครื่องมือ (T: Tools) หมายถึง สิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่

4.1 นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

4.2 ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2549 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 ฯลฯ

4.3 บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไปหรือผู้ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4.4 หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิ สมาคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ

4.5 งบประมาณ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการ โดยปกติจะได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สถานศึกษาจำเป็นจะต้องแสวงหาความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณด้านการเงิน สื่อ เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการจากสถาบัน องค์กรเอกชนและจากบุคคลทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเด็กพิเศษเรียนร่วม มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

สหภัทร์ เจริญยศ (2540 : 23) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการปัญหา เจตคติของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการเรียนร่วม ในโรงเรียนวัดโพคัยกับโรงเรียนราชวินิต ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการและปัญหาต่อการเรียนร่วมในระดับมาก แต่ครูมีเจตคติที่ดี ผู้ปกครองมีเจตคติระดับปานกลางต่อการเรียนร่วม

2. ครูอยู่ในโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการต่อการเรียนร่วมแตกต่างกัน แต่มีปัญหาและเจตคติต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน ที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการมีปัญหา และมีเจตคติต่อการเรียนร่วมแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ประกอบอาชีพนั้นยังมีความสามารถ ไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ ซึ่งสถานประกอบการที่รับเด็กเหล่านี้เข้าไปทำงาน จะต้องทำหน้าที่ฝึกทักษะให้แก่เด็ก ทั้งนี้พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของเด็ก ได้แก่ สภาพความบกพร่องของเด็กเอง รวมทั้งการได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อม เพื่อประกอบอาชีพจากโรงเรียนและได้รับการสนับสนุน ด้านแหล่งงาน และการฝึกอาชีพจากผู้ปกครอง ตลอดจนสถานประกอบการหรือศูนย์ฝึกอาชีพ ในท้องถิ่น สิ่งที่มีความสำคัญที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาควรจัดเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียน มีความสามารถเพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีแนวโน้มว่าไม่มีความสามารถพอใน การที่จะเรียนต่อเพื่อให้ไปสู่อาชีพ โดยจำเป็นต้องฝึกให้เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่อง รวมทั้งโรงเรียนควรสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน และอาจมีผลงานบางอย่างแข่งขัน กับตลาดได้

5. สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กว่างงานนั้น เนื่องมาจากการขาดความสามารถในการเรียน เพราะสภาพความบกพร่องของเด็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา เมื่ออ่าน ไม่ออก เขียนไม่ได้ ทำให้ต้องออกกลางคัน และไม่มีความสามารถเพียงพอในการประกอบ อาชีพหรือไม่สามารถทำงานที่ยุงยาก ซ้ำซ้อนได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาของโรงเรียนควร ส่งเสริมให้เด็กกลุ่มนี้ได้เข้าสู่สายอาชีพมากกว่าวิชาการให้มากขึ้นและโดยเร็ว ซึ่งอาจเป็นงาน อาชีพบางอย่างหรืออาชีพท้องถิ่นที่เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่อง ที่จะสามารถทำได้ก็จะ ช่วยให้เกิดมีความสุข ในการทำงานและมีรายได้ของตนเอง แต่ถ้าหากเด็กไม่สามารถช่วยเหลือ

ตนเองได้ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ผู้ปกครองควรให้เด็กช่วยงานอาชีพต่างๆ ในครอบครัว ซึ่งอาจไม่ต้องใช้ทักษะที่ซับซ้อนมากนัก ได้พบว่า กลุ่มเด็กทั้งที่เรียนจบและที่ออกกลางคันไม่สามารถประกอบอาชีพได้นั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นเพราะสภาพความบกพร่องของเด็ก และพอใจที่เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้

ฉันทนา จันทน์บรรจง (2541 : 67 - 69) ได้ศึกษารูปแบบที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง : การศึกษาคด้วยเทคนิคเคลฟ พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ คือ รูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการกับคนพิการแต่ละคน โดยเน้นการปรับปรุงหลักสูตรและมีแผนการเรียนสำหรับแต่ละบุคคล อุปกรณ์ที่จำเป็น การจัดการเรียนที่ได้มาตรฐานสากล การเรียนใกล้บ้าน ความเสมอภาคกับจังหวัดอื่นๆ การสนับสนุนแก่ครอบครัวเด็กพิการที่เรียนไม่ได้ให้สามารถดูแลเด็กได้ และการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ รูปแบบความร่วมมือที่พึงประสงค์ คือ รูปแบบที่เชื่อมโยงทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยหน่วยงานกลางที่ระดับจังหวัดมีระบบข้อมูลที่ตีมีการสัมพันธ์กับคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการดียิ่งขึ้น และมีห้องสมุดที่เอื้อต่อคนพิการจังหวัดละ 1 แห่ง เป็นอย่างน้อย

กิ่งแก้ว ปาจารย์ (2542 : 90) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การประเมินพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางปัญญา ควรประเมินจากความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ได้แก่ 1) กิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐาน (Basic Self - Care) เช่น การรับประทานอาหาร อาบน้ำ แต่งตัว ใส่เสื้อผ้า กางเกง กระโปรง การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ การเคลื่อนย้าย เปลี่ยนอริยาบถ และการสื่อสารความหมาย เป็นต้น 2) กิจวัตรประจำวันอื่นๆ ที่จำเป็น (Instrumental Activities Of Daily Living, IADL) เช่น การเตรียมอาหาร การดูแลทำความสะอาดบ้าน การซื้อของและการเดินทาง เป็นต้น เป็นการฝึกพัฒนาการทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ให้กับเด็กพิเศษได้ดีที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 ง : 90 - 97) ได้วิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการพบว่า หน่วยงานต่างๆ ได้ปรับหลักสูตร พัฒนาและฝึกอบรมครูและนักกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อเอื้อให้กับ คนพิการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่วนปัญหาอุปสรรค งบประมาณ ได้รับไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็กพิการที่เข้ารับการศึกษามากขึ้นตามเป้าหมายนโยบายทำให้ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการดำเนินการต่ำกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสมมาก ยังไม่ได้เตรียมครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาพิเศษไว้ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้จำนวนครูต่อนักเรียนพิการสูงกว่าเกณฑ์มาก ส่วนด้านคุณภาพมีการจำแนกความพิการและส่งต่อเพื่อการศึกษาควบคู่กับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยศูนย์การศึกษาพิเศษในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสถาบันราชภัฏทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็น และศักยภาพของคนพิการที่สามารถทำให้เด็กพิการได้รับประโยชน์จากการศึกษาพิเศษมากขึ้น

รำไพพร สารโบท (2543 : 96) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดภาคใต้ พบว่าระดับทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมศักดิ์ ชุ่มกลัด (2544 : 113 - 115) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ตามธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาเรียนร่วม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมตามธรรมชาติของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ด้านการฝึกอบรมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเรียนร่วมพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมตามธรรมชาติของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วมที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ และด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารที่ผ่านและไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเรียนร่วม มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมของโรงเรียนเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม และพัฒนาครูการศึกษาพิเศษของครูผู้สอน พบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมของที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีผลการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมของครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ มีผลการดำเนินงานสูงกว่าครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 41) ได้พบว่า การจัดการเรียนร่วมครูผู้สอนสามารถจัดให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมได้ในรูปกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านศิลปะการแสดง และอาชีพต่างๆ ซึ่งนอกจากเด็กพิเศษจะได้รับความรู้แล้ว

เด็กยังมีความสุข และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กพิเศษอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 39 - 84) ได้ทำการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ซึ่งสามารถอธิบายรายด้านได้ดังนี้ คือ

1) ด้านบุคลากร พบว่า มีปัญหาด้านกระบวนการพัฒนาครูเพื่อการสอนเด็กพิการ พบว่าส่วนใหญ่การพัฒนาครู เพื่อให้ครูมีศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการศึกษาพิเศษ โดยการให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โดยการประชุม สัมมนา อบรม ศึกษาดูงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ ในด้านต่างๆ ได้แก่ รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการ

2) การผลิตสื่อสำหรับบริหารหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ในทุกสังกัดไม่เคยได้เข้าร่วมกิจกรรมในหัวข้อเหล่านี้ มีครูจำนวนน้อยมากในทุกสังกัดที่มีโอกาสได้เข้าร่วมหัวข้อดังกล่าว ประมาณ 1 - 2 ครั้ง และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายสังกัดจะพบว่า ครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเฉพาะความพิการจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าครูในสังกัดอื่นๆ การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษของครูในด้านต่างๆ มีการค่าใช้จ่ายและครูระดับประถมศึกษาต้องออกค่าใช้จ่ายเองถึงร้อยละ 40

3) ความต้องการความรู้ การเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ในด้านต่างๆ แนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เนื้อหาสาระหลักสูตร สำหรับเด็กพิการแบบต่างๆ การทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำเอกสารคู่มือการสอนเด็กพิการ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กพิการ หลักและวิธีการบริหารหลักสูตรสำหรับเด็กพิการ การจัดทำแฟ้มประวัติและผลงาน การคัดแยกเด็กพิการ และการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการสอนเด็กพิการครูในโรงเรียนเรียนรวมทุกสังกัดต้องการความรู้/การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการสอนเด็กพิการด้านศักยภาพ พบว่าโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมทุกสังกัดขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในบางที่พบว่า มีนักเรียนพิการเพิ่มมากขึ้น

4) ด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียน เรียนรวมยังไม่ได้มีการเตรียมสถานที่รองรับคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะคนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและต้องใช้อัตราวีลแชร์เนื่องจากยังไม่มีทางลาดและห้องส้วมที่เหมาะสมกับผู้พิการทางลาดชั้นบางครั้งชั้นเกินไปทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง โรงเรียนแก้ปัญหาโดยเอาแผ่นยางนวมมาติดผนัง เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นที่หยุดรถซึ่งอาจเกิดอันตรายได้ ด้านหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนในทุกสังกัดใช้หลักสูตรปกติ

5) ด้านการบริหารงบประมาณ ปัญหาที่พบในด้านงบประมาณ คือ ด้านครุภัณฑ์ ที่ถูกกำหนดลักษณะเฉพาะมาจากหน่วยงานส่วนกลางทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งาน หรือสภาพความพิการของเด็ก โดยเฉพาะการใช้งานหรือสภาพความพิการที่มีความบกพร่องทาง

ร่างกายและมีราคาแพงกว่าต่างประเทศมาก ด้านระเบียบการเงิน ระเบียบการเงินไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน หรือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น กรณีปัญหาเด็กมาเรียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากเมื่อเด็กกลับบ้านไปบางคนไม่กลับมาเรียนอีกทางโรงเรียนเห็นว่าควรมีกระบวนการติดตาม หรือให้การแนะแนวเพื่อช่วยเหลือโดยการประสานงานจัดหา สถานที่เรียนใกล้บ้านให้ หรือเป็นค่ารถให้เด็กกลับมาเรียนต่อ ซึ่งในกรณีนี้ โรงเรียนมีงบประมาณค่าหัวของนักเรียนนั้นๆ อยู่แล้วแต่ไม่สามารถนำมาใช้ในกรณีดังกล่าวได้ทางโรงเรียนเสนอว่าควรจะได้มีระเบียบการนำเงินดังกล่าวมาใช้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เพราะงบประมาณในส่วนนี้โรงเรียนมีอยู่แล้วแต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้

6) ด้านการจัดการ ปัญหาด้านการจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบการเรียนรวมบางโรงเรียนอาจไม่สำเร็จ เพราะมีนักเรียนพิการบางคนเข้าไปเรียนแล้วต้องกลับมาเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการตามเดิม เนื่องจากนักเรียนทั่วไปไม่ยอมรับและไม่มีความสุขในการเรียน เกิดจากการที่ผู้บริหารขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ ไม่ให้ความสนใจที่จะพัฒนาโครงการเรียนรวม ส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเรียนรวมเพราะไม่มีกระบวนการที่สร้างความเข้าใจกับนักเรียนทั่วไป ผู้ปกครองและครูอย่างเป็นระบบ

สมศรี พนมวิจิตร (2546 : 89 - 91) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติมีปัญหายุ่งในระดับมาก ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีปัญหายุ่งในระดับมาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหายุ่งในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหายุ่งในระดับมาก และด้านการวัดผลและประเมินผลมีปัญหายุ่งในระดับมากที่สุด เปรียบเทียบปัญหาจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สุวิชัย สายแก้ว (2546 : 86) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในงาน 7 ด้าน พบว่างานด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีระดับปัญหายุ่งในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อย มีด้านเดียวคือ การเตรียมความพร้อมของบริเวณและสิ่งแวดล้อมก่อนการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 38.61 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

สรวีย์ ดอกกุหลาบ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี" พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ครู นักเรียนทั่วไป และนักเรียนพิการ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการมีความเห็นว่ามี

ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูมีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบ ปัญหาตามสถานภาพตัวแปร ครู นักเรียนปกติและนักเรียนพิการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นเดียวกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นเดียวกัน

อลงกรณ์ คำแปงตัน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนบ้านพีเหนือ และโรงเรียนบ้านฟ้า ทั้ง 6 ด้าน มีระดับปฏิบัติโดยรวมในระดับปานกลาง ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนบ้านพีเหนือ และโรงเรียนบ้านฟ้า ทั้ง 6 ด้าน มีระดับปฏิบัติโดยรวมในระดับปานกลาง

บรรจง อักษรอาสา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับบุคคลออทิสติกในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านนักเรียนมีปัญหา คือ นักเรียนออทิสติกมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติน้อยมาก และมีข้อเสนอแนะให้จัดกิจกรรมพัฒนาเจตคติเด็กทั่วไปยอมรับเด็กออทิสติกเข้ากลุ่ม ด้านสภาพแวดล้อม พบปัญหา คือ ขาดงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่จัดห้องสอนเสริม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจทางการศึกษาพิเศษ และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ดำเนินตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูผู้สอนนักเรียนทั่วไปไม่เพียงพอในการจัดการศึกษาพิเศษ ได้ให้ข้อเสนอแนะให้พัฒนาด้านการศึกษาพิเศษให้กับครูทั่วไป ด้านเครื่องมือ พบปัญหา ในการจัดงบประมาณสนับสนุนเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความต้องการอื่นใดทางการศึกษา ได้เสนอแนะให้มีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นจากชุมชน

บุษบา คาไว (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพในการดำเนินงานการบริหารงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการศึกษา ปัญหา พบว่าการบริหารงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท พบว่า สิ่งที่ปฏิบัติได้น้อยและเป็นปัญหาในแต่ละด้านได้แก่ด้านผู้เรียน คือการจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม คือ การปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การปรับหลักสูตรเพิ่มเติม

สอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กพิเศษ ด้านเครื่องมือ คือ ขาดการจัดซื้อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กพิเศษ และการจัดครูการศึกษาพิเศษผู้เชี่ยวชาญให้บริการเพื่อช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษ ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ด้านผู้เรียนควรจัดให้เมื่ออายุน้อยและจัดทันทีเมื่อพบเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรจัดสภาพโรงเรียนให้มีห้องสอนเสริมวิชาการ สำหรับบริการผู้เกี่ยวข้อง ด้านสภาพแวดล้อมด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู ต้องมีความรู้ และประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล ด้านเครื่องมือรัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรมีบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการเรียนร่วม

วิวัฒน์ไชย ศรีวิวัฒน์ (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนร่วมจำนวนทั้งสิ้น 32 โรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า ที ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และ ขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท

ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติครู
ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหาร
โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญยกเว้นด้าน T - Tool (เครื่องมือ) แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญ

สมศักดิ์ ไชยโชติ (2550 : 126) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียน
ร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าระดับสภาพการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษา
พิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้าน
กระบวนการเรียนการสอน และมาตรฐานด้านปัจจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐาน
การบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐาน
การศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

โสภณ คำปาเชื้อ (2550 : บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วม
โดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน
ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาปรากฏว่า สภาพการจัด
การศึกษาด้านสภาพแวดล้อมผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนด้านการจัด การเรียนการสอนเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนเพื่อกำหนด
นโยบายการจัดการเรียนร่วม ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบปัญหา
ในการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท มีน้อยเพราะโครงสร้างซีทเป็นรูปแบบที่ได้กำหนด
กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ
และครูผู้สอนทุกคนผ่านการอบรมมาแล้วทุกคน ด้านปัญหาอุปสรรคส่วนมากเกิดขึ้นกับผู้สอน
เช่น อุปสรรคด้านความรู้พื้นฐานของผู้เรียน การปรับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับลักษณะ
ความบกพร่องของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และครูขาดสื่อที่เหมาะสมกับความบกพร่อง
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

นพมาศ สุทธิวิรัช (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนร่วม
โดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1
ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำจัด
การเรียนร่วมโดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ใน
ระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้
โครงสร้างซีท ด้านนักเรียน พบว่า การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปมีการดำเนินการ
ไม่ต่อเนื่อง การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษปฏิบัติไม่ทั่วถึง

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ไม่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีปัญหาในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) และด้านเครื่องมือ พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อสื่อสำเร็จรูป ค่าจ้างครูพี่เลี้ยง ค่าตอบแทนวิทยากรบุคคลภายนอก และโครงการฝึกอาชีพ ครูไม่เพียงพอตามภาระงาน ขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดการประสานงานกับหน่วยงานทางการแพทย์ ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีที ด้านนักเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานในการสำรวจและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าเรียน ควรจ้างพี่เลี้ยงช่วยดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอนควรจัดให้มีการรวมกลุ่มในการช่วยกันจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ การจัดทำแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) ควรมีการนิเทศติดตามผลการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ควรมีครูการศึกษาพิเศษช่วยสอนและแนะนำ และด้านเครื่องมือ ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น และมีระบบส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานทางการแพทย์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษจะสำเร็จได้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยที่สำคัญ คือการบริหารจัดการเรียนร่วม การจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมด้านนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นโยบาย และงบประมาณ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยเหล่านี้ได้ประกอบอยู่ในองค์ประกอบของโครงสร้างซีที ดังนั้นการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษจะต้องอาศัยโครงสร้างซีทีในการดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ และจากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยจะพบว่าแต่ละสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทีจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมนั้นควรจะดูความเหมาะสม ความพร้อมด้านต่างๆ ของแต่ละสถานศึกษา ตามความต้องการของเด็กพิเศษเรียนร่วมแต่ละประเภท และถ้าหากผู้บริหารในสถานศึกษาได้ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทีไปด้วยดีก็จะช่วยให้การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษประสบผลสำเร็จได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัย ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมยังไม่มีผลงานวิจัยที่หลากหลาย แต่ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยต่างประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษของเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติมาศึกษาทำการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ไมซ์ (Mize. 1984 : Abstract) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารโครงการสำหรับเด็กพิการในรัฐเซาท์แคโรไลนา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะบ่งชี้ทักษะที่ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีในการที่จะบริหารโครงการสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วมที่ทางรัฐต้องจัดขึ้นตามข้อกำหนดทางกฎหมาย พบว่ากลุ่มทักษะที่มีการระบุถึงมากที่สุด คือกลุ่มทักษะการประชุมจัดทำเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล และการจัดเข้าเรียนหรือรับบริการ และกลุ่มทักษะที่มีการระบุน้อยที่สุดคือกลุ่มทักษะในหัวข้อความสัมพันธ์ในโรงเรียนและชุมชน

ไบรท (Bright. 1986 : 124) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของโครงการเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จ มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ การฝึกเตรียมเพื่อการเรียนรวม เจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการฝึกเพื่อทำความเข้าใจ สัดส่วนของจำนวนครูและนักเรียนที่เหมาะสม การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนรวม และการประเมินเด็กได้เร็วที่สุดและการควบคุมติดตามผล

ทโจครอวาริโอโจ (Tjokrowarjo. 1989 : Abstract) ได้ศึกษาคุณลักษณะความต้องการจำเป็น ปัญหา และความเป็นไปได้ในการใช้การนิเทศการสอนสนองตอบความต้องการและปัญหาของโรงเรียนเรียนรวมระดับประถมศึกษาในจาร์กาด้า และนอร์ทจาร์กาด้า ในเกาะชวา พบว่าคุณลักษณะของโรงเรียนเรียนรวม คือ ครูให้คำแนะนำปรึกษาการศึกษาพิเศษ มีการสนับสนุนเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องมือและสื่อการสอนพิเศษ และมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนร่วมส่วนด้านปัญหาและความต้องการ คือ หลักสูตร แหล่งทรัพยากรเกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนและครู สื่อและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม งบประมาณความรู้ และทักษะของครูผู้สอนในโครงการเรียนร่วม การติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบ การดำเนินงานการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านความเป็นไปได้ในการนิเทศ การสอนสนองตอบความต้องการและปัญหา พบว่า การจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการควรจัดให้ก่อนและระหว่างการดำเนินโครงการเรียนร่วม การจัดอบรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติของครู ควรจัดผ่านการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นิเทศ การศึกษาพิเศษในโครงการเรียนร่วม ผ่านการประชุมประจำเดือนละ 2 ครั้ง โดยผ่านการเยี่ยมโรงเรียนและชั้นเรียน ผ่านการประชุมประจำของบุคลากรทางโรงเรียน ผ่านการทำงานร่วมกันในโรงเรียนและผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างครูปกติและผู้นิเทศ

แมร์ และ แซล (Mar & Sall. 1995 : 141) ได้ศึกษาโปรแกรมการศึกษาของไมค์ เกาะลองไอส์แลนด์ รัฐนิวยอร์ก กรณีศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กและวัยรุ่นกับ โครงการวิจัยเด็กหูหนวก คาบอด กรณีศึกษานี้บรรยายเกี่ยวกับประวัติการศึกษาและโปรแกรม การศึกษาของไมค์ ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนหูหนวก และคาบอดระดับชั้น 6 โดยกล่าวถึงความสำเร็จ ของเด็กชายและสิ่งที่ท้าทายที่ครอบครัวของเขา ทีมการศึกษาของเขาและเพื่อนๆ ของเขากำลัง เผชิญอยู่ จากภูมิหลังการศึกษาของเขา ให้ข้อสังเกตจากการวินิจฉัยว่าเขามีอาการคาบอดสนิท และหูสูญเสียการได้ยินระดับปานกลางจนถึงขั้นร้ายแรง ไมค์ เผชิญกับภาวะนี้ตั้งแต่อ่อนเข้า โรงเรียนและได้รับการสนับสนุนให้เข้าเรียนในโรงเรียนชุมชน นอกจากนี้จะได้รับการสอนใน ห้องเรียนแล้ว ไมค์ ได้รับการสอนพิเศษในด้านทักษะพื้นฐานทางวิชาการ การปรับตัว การเคลื่อนไหว ทางคำณภาษาเบรลล์ และทักษะคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษานี้สรุปสั้นๆ เกี่ยวกับการ เข้าร่วมของครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัว โรงเรียนรวมทั้งการสนับสนุนและ ให้บริการของการศึกษาพิเศษ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของผลที่ได้จากโปรแกรม การศึกษาของ ไมค์ ประกอบด้วย การสนับสนุนทางด้านบริหารการตัดสินใจของทีม การเข้ากัน ได้ระหว่าง ครูกับนักเรียนการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งในด้านบทบาทและวิธีการสอน มีการปรับตัว ทางสังคมในด้านสภาพแวดล้อม การสนับสนุนจากครูผู้ช่วย การแก้ปัญหา โดยเพื่อนเจตคติ และการยอมรับของเพื่อน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพของการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การท้าทายและปัญหาในระยะยาว และนอกจากนั้นสิ่งที่การวิจัยบอกไว้ประกอบด้วย ความร่วมมือกันในการปรับตัวและการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นความสมดุลระหว่างการให้ ความสนับสนุนและการส่งเสริมความมีอิสรภาพ การพัฒนามิตรภาพในระยะยาวและการคงไว้ ซึ่งผลลัพธ์ทางการเรียนที่น่าพึงพอใจ

แมกแลน และมากาเร็ต (McLane & Margaret. 1998 : 124) ได้ศึกษาการสำรวจ ความรู้ของครูที่สอนการศึกษาเด็กทั่วไป เกี่ยวกับการปฏิบัติทางสังคมของเด็กพิเศษ ซึ่ง ประกอบด้วยสถานที่และแหล่งของความรู้ สำหรับความสามารถทางสังคม เป็นสิ่งสำคัญถ้า นักเรียนพิเศษได้เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนอย่างเต็มที่ ครูต้องมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปฏิบัติทางสังคมของเด็กพิเศษ เพื่อพัฒนากิจกรรมการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้ตอบสนอง ความต้องการทางสังคมของเด็กแต่ละคน ในการศึกษาครูจัดอันดับทักษะทางสังคมของนักเรียน โดยใช้มาตราวัด Walker McConnel Scale ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถทางสังคมและการปรับตัว ในโรงเรียน ทั้งนี้ครูได้จัดอันดับความสำคัญของจุดมุ่งหมายพิเศษทางสังคมสำหรับนักเรียนแต่ละคน และกำหนดแหล่งความรู้ที่ครูให้ความเชื่อถือสำหรับความรู้ที่เกี่ยวกับความต้องการทาง สังคมของนักเรียนแต่ละคนด้วย ซึ่งจะมีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรครู ความสอดคล้องและการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการรายงานเกี่ยวกับการใช้วิธีการสอน ที่ให้สะดวกต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม การศึกษานี้ใช้ครูในการศึกษาทั่วไป จำนวน 47 คน เด็กพิเศษ จำนวน 52 คน ได้ยืนยันความต้องการทางสังคมอย่างน้อยที่สุด 1 ประเภท

เปรียบเทียบกับครู ที่สอนเฉพาะด้านในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูมัธยมศึกษามีความเห็นไม่สอดคล้องกับครู การศึกษาพิเศษในด้านที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทางสังคมของนักเรียน จากการสอบถามเพื่อ คัดเลือกเป้าหมาย ทางสังคม พบว่า ครูการศึกษาทั่วไปไม่ได้มุ่งเน้นที่ความต้องการของนักเรียนแต่ละคนและจากการมีส่วนร่วมของครูการศึกษาทั่วไปในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลมีจำกัด ส่วนครูที่สอนระดับประถมศึกษา มีรายงานการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ มากกว่าครูที่สอนในด้านเฉพาะพิเศษและครูมัธยมศึกษา นอกจากนี้ครูได้รายงานเกี่ยวกับ การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น การเรียนร่วมกันและการใช้เพื่อนสอนทบทวน ซึ่งการใช้วิธีเหล่านี้เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ครูการศึกษาทั่วไปมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ดี และวิธีการสอน ที่นำไปใช้ปฏิบัติ นั้น มีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนทักษะทางสังคมให้เด็กมากขึ้น ในขณะที่ครูการศึกษาทั่วไปต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาจุดมุ่งหมายทางสังคมของนักเรียนและการสอนให้กับ นักเรียนแต่ละคนเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายเหล่านี้

บัสเลอร์ (Butler. 1999 : 143) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและทักษะทางสังคมที่เป็นตัวแปรบริบท ในการศึกษาคนอเมริกัน นักเรียนที่ไร้สมรรถภาพ และไม่ไร้สมรรถภาพ เอกสารนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่ได้ของการศึกษาสำรวจทักษะด้านสังคมที่เป็นปัจจัยบริบทของนักเรียนชายอเมริกัน อาฟริกันที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมความไร้สมรรถภาพ และไม่ไร้สมรรถภาพ โดยนักเรียนชายอเมริกัน อาฟริกัน จำนวน 44 คน (ระดับชั้น 3 - 5) รายงานของการวางตัวบุคคลกล่าวถึงแนวโน้มที่สำคัญในการเรียนของนักเรียนที่ไร้สมรรถภาพกับนักเรียนการศึกษาทั่วไป การศึกษานี้ประกอบด้วยครูที่อยูในการศึกษาทั่วไป 22 คน ส่วนผู้ที่เข้าร่วมในการศึกษานี้เป็นครูประจำห้องรวม และนักเรียนในห้องเรียนของการศึกษาพิเศษและการศึกษาทั่วไป ข้อมูลที่รวบรวมได้มาจากการสัมภาษณ์นักเรียนและครูที่เข้าร่วมในการวิจัย และการจัดอันดับครูของนักเรียนที่เข้าร่วมในการวิจัยอย่างน้อย 2 คน (เป็นนักเรียนการศึกษาพิเศษ 1 คน และนักเรียนการศึกษาทั่วไป 1 คน) ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างในการจัดอันดับครูของนักเรียนต้นแบบ และนักเรียนที่ไม่สงบทางอารมณ์ทั้งในด้านทักษะทางสังคมหรือปัญหาทางพฤติกรรม ในขณะที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการจัดอันดับครูทางด้านทักษะทางสังคมของนักเรียน ต้นแบบต่อนักเรียนที่ไร้สมรรถภาพ และพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ด้านพฤติกรรมที่เป็นปัญหา นอกจากนี้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบการจัดอันดับของครูต่อนักเรียนด้านทักษะทางสังคมต่อกลุ่ม

แบลร์ และคณะ (Blair aet al. 1999 : 73) การศึกษาประสิทธิผลของแหล่งข้อมูล นักโศตประสาทวิทยาสำหรับครูในห้องเรียนซึ่งการศึกษานี้สำรวจครู 273 คน ในรัฐจอร์เจีย เกี่ยวกับความเข้าใจความต้องการของเด็ก ที่มีปัญหาด้านการได้ยินที่อยู่ในห้องเรียนได้ดีเพียงไหน ผลการสำรวจพบว่าไม่มีความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับระดับการรับรู้และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินของนักเรียน ซึ่งสูญเสียการได้ยินในทุกระดับชั้น จากการศึกษาได้บ่งชี้

ข้อจำกัดของการใช้รายงานจากด้านโสตประสาทวิทยาว่าเป็นแบบฟอร์มการสื่อสารกับครูเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

แคทส์ และ สมายล์ (Cates & Smiley. 1999 : 150) ได้ศึกษาความไร้สมรรถภาพแบบทวีคูณของนักเรียนโรงเรียนในชนบท เอกสารนี้ มุ่งเน้นที่ความลำบากที่โรงเรียนในชนบทเผชิญอยู่ จากความพยายามที่จะได้บริหารเด็กที่ไร้สมรรถภาพแบบทวีคูณ โดยแสดงมุมมองทั้งในด้านประวัติศาสตร์และที่เกิดขึ้น ในยุคเดียวกัน ต่อกระแสที่เกี่ยวกับนักเรียนที่ไร้สมรรถภาพเข้าไว้ด้วย ในส่วนความเห็นของนักการศึกษา เช่น การเรียนร่วมกัน วิธีการแบบโฮลิสติก (Holistic Approaches) จนถึงการสอนอ่าน และสอนภาษารวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร มีแนวโน้มที่สำคัญสนับสนุนความเชื่อที่ว่า ครูการศึกษาพิเศษต้องการฝึกหัดที่ลงลึกในรายละเอียดรวมทั้งการสนับสนุนอย่างกว้างขวางและครอบคลุม ดังนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนในชนบทประกอบไปด้วย 1) การใช้คอมพิวเตอร์ในด้านของการใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล และการเรียนแบบทางไกล 2) การสอนเป็นทีมจะมีปฏิสัมพันธ์ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา 3) การสอนทบทวนโดยเพื่อนและบริการทางการศึกษา 4) ความร่วมมือระหว่างนักเรียนไม่ได้ไร้สมรรถภาพ และนักเรียนที่ไร้สมรรถภาพในกิจกรรมหลังการเรียนในโรงเรียน 5) การเข้าร่วมกับกิจกรรมของครูในกิจกรรมที่ไม่ได้เป็นของโรงเรียน 6) ความสัมพันธ์ด้านการทำงานกับ ผู้มีวิชาชีพด้านการแพทย์ และสาธารณสุข และ 7) นักการศึกษาด้านวิชาชีพที่ให้บริการเป็นส่วนหนึ่งของระบบการส่งเสริมครอบครัว

คลินน์ (Clinn. 1999 : 143) ได้ศึกษาความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในโครงการการศึกษาคนหูหนวกในชนบท รัฐนิวเม็กซิโก สรุปว่า รัฐนิวเม็กซิโกออกใบอนุญาตให้กับผู้ชำนาญการด้านการศึกษาพิเศษให้กับใครก็ได้โดยเป็นปริญญาการศึกษาพิเศษเพื่อสอนเด็กในด้านการศึกษาพิเศษ โดยไม่คำนึงถึงความไร้สมรรถภาพ แม้ว่าจะงานนี้สามารถสนองตอบความต้องการของครูการศึกษาพิเศษในชนบท แต่อาจไม่สามารถสนองตอบความต้องการของเด็ก หูหนวกที่ลำบากในด้านการได้ยิน เอกสารนี้ ได้สำรวจคุณลักษณะ ของเด็กหูหนวกและเด็กที่ลำบากในด้านการได้ยิน และครูของเด็กเหล่านี้ในโรงเรียนชนบท รัฐนิวเม็กซิโก โดยส่งแบบสำรวจให้กับผู้อำนวยการด้านการศึกษาพิเศษของโรงเรียนรัฐบาล 50 แห่ง ที่ระบุว่ารับเด็ก หูหนวกและเด็กที่ลำบากในด้านการได้ยินเข้าเรียนจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ครูที่ให้บริการกับเด็กเหล่านี้มีเพียงร้อยละ 31 เท่านั้นที่มีปริญญาการศึกษาพิเศษ และมีครูเพียงร้อยละ 6 มีปริญญาเฉพาะด้านการศึกษาคนหูหนวก ประมาณร้อยละ 40 ของนักเรียนที่ให้บริการมีครูเพียงร้อยละ 7 มีเชื้อชาติลาตินอเมริกา นักเรียนส่วนมากสื่อสารกันโดยใช้คำพูด และนักเรียนส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มแนวโน้มสำคัญ และสองในสาม ของนักเรียนจำนวนนี้เป็นคนหูหนวกทั้งหมดที่ใช้เครื่องแปล (Interpreter) โรงเรียนการศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่าภาษามือควรจะถูกนำมาใช้ในที่ที่ต้องการ นอกจากนั้นเด็กประมาณครึ่งหนึ่งในจำนวนนี้ใช้การพิมพ์กำลังขยายบางรูปแบบ ผลการศึกษาแสดงว่าเด็กหูหนวก และเด็กที่ลำบากในการได้ยินใน

รัฐนิวเม็กซิโก อาจไม่ได้รับบริการที่เพียงพอ เนื่องจากเป็นคนหูหนวกหรือเนื่องจากภูมิหลังทางวัฒนธรรม

เฟลแมน และเควิน (Feldman & Kevin. 1999 : 131) ได้ศึกษาการวางแผนการสอนของครูการศึกษาพิเศษ และครูการศึกษาทั่วไปในระดับมัธยมศึกษา เพื่อจัดการศึกษาให้กับนักเรียนพิเศษในห้องเรียนการศึกษาทั่วไป ผลของการศึกษา นักเรียนที่มีความบกพร่องจำนวนมากกำลังจะได้รับการศึกษาพิเศษ ในห้องเรียนที่จัดการศึกษาทั่วไปมากกว่าที่เคยเป็นมาก่อน เนื่องจากมีความหลากหลายในรูปแบบการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้นักวิจัยได้รับแรงกระตุ้นที่จะสำรวจกลวิธีแบบต่างๆ ที่จะจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนพิเศษ จึงมีการเสนอแนะรูปแบบการเรียนร่วมหรือการสอนร่วมกันว่าน่าจะเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพที่จะดึงเอาทรัพยากรมาให้บริการการศึกษาพิเศษแก่นักเรียนที่พิการ ในการศึกษาเชิงคุณภาพนี้กล่าวถึงลักษณะของการศึกษาทั่วไปและการศึกษาพิเศษในระดับมัธยมศึกษาที่ให้ครูวางแผนร่วมกันเพื่อจัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนพิการในเนื้อหาการสอนนั้นผู้ที่เข้าร่วมในการวิจัยประกอบด้วยครูที่มี ประสบการณ์การทำงานร่วมกันระดับมัธยมศึกษา โดยใช้รูปแบบการบวนการวางแผนแบบไหลเวียน (Flow of Planning Process Model) กับการวางแผนร่วมกัน ซึ่งจะเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ในการศึกษาที่ใช้เวลารวบรวมข้อมูลกว่า 3 สัปดาห์ กับแผนการสอนตามบทเรียน รวมทั้งมีการสัมภาษณ์การสังเกตในห้องเรียนและการวิเคราะห์ข้อมูลของครู

วิลสัน (Wilson. 1999 : 98 ; อ้างถึงใน วิวัฒน์ไชย ศรีวิวัฒน์) ได้ศึกษาการสำรวจความสามารถของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในชั้นเรียนการศึกษาทั่วไปที่มาช่วยส่งเสริมทักษะทางวิชาการให้กับเพื่อนที่เป็นนักเรียนพิเศษ ในบริบทเนื้อหาวิชาการเรียนการสอนร่วมกันมีนักเรียนการศึกษาทั่วไป และนักเรียนพิเศษชั้นปานกลางในกลุ่มการเรียนร่วมกันสามกลุ่มที่เข้าร่วมในการวิจัยนี้โดยชุดการสอนฝึกหัดที่รวมเอาการสอน การปฏิบัติ สังเกตการณ์ และปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback) ที่ทำหน้าที่เป็นตัววัดแบบอิสระ ส่วนตัววัดแบบตาม (Dependent) ประกอบด้วย จำนวนของโอกาสที่ถูกต้องทันทีทันใด และตัวเสริมแรงที่นักเรียนการศึกษาทั่วไปมอบให้กับเพื่อน สำหรับตัววัดอื่นเพิ่มเติมจะบอกถึงทักษะที่นักเรียนการศึกษาทั่วไปและนักเรียนพิเศษ ที่ได้รับ มีการสำรวจความเที่ยงทางสังคมกับผู้เข้าร่วมในการวิจัยทั้งหมด เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลของความรับผิดชอบต่อทักษะที่นักเรียนการศึกษาทั่วไปได้รับ ซึ่งจะสังเกตเห็นได้และความสัมพันธ์ในระหว่างนักเรียนที่เข้าร่วมในการวิจัยที่เป็นนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษ ผลการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนการศึกษาทั่วไปเรียนรู้ที่จะให้ออกาสสำคัญความต่อเนื่องในทันทีทันใด และตัวเสริมแรงให้กับเพื่อที่พิการภายหลังการฝึกหัดระยะสั้นๆ และผลการสำรวจความเที่ยงทางสังคมที่ทำโดยผู้เข้าร่วมในการศึกษาทั้งหมด

แสดงให้เห็นว่าการสอนทบทวนโดยเพื่อนในบริบทของการเรียนร่วมกัน ประกอบด้วยนักเรียนพิการในชั้นปานกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้สอนทบทวนและนักเรียนพิเศษมีความรู้สึกในด้านดีกับการเข้าร่วมในโครงการนี้

โจล่า และมาเก็คลา (Jylha & Marketta. 1999 : 11) ได้ศึกษาทักษะการเรียนร่วมกันของเด็กพิเศษและนักเรียนประถมศึกษา รวมทั้งประสบการณ์และทัศนคติ ที่มีต่อการสอนแบบบูรณาการในวิชาทัศนศิลป์ (Visual Arts) การศึกษานี้อาศัยการทดลองสอนวิชาทัศนศิลป์ ซึ่งจะนำไปทำเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และใช้ประโยชน์จากวิธีการเรียนร่วมกัน โดยกำหนดให้เด็กพิเศษ 5 คน ต่อชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 1 ชั้นเรียน (เช่น ชั้นเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษาแบบประสม) เข้าร่วมในการศึกษานี้ เด็กพิเศษที่เข้าร่วมในการศึกษานี้จะถูกแบ่ง เป็นเด็กพิการระดับอ่อน และระดับกลาง การทดลองใช้เวลา 2 ปี ในตอนเริ่มต้นนักเรียนในชั้นประถมศึกษานี้อยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 การศึกษานี้ ครอบคลุมถึงพ่อแม่เด็กที่เข้าร่วมในการ วิจัย ครู และผู้สังเกตการณ์ภายนอกด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามต่อไปนี้ 1) อะไรคือความร่วมมือกันระหว่างเด็กพิเศษ และเด็กอื่นๆ ในกลุ่มเล็กๆ 2) ประสบการณ์ที่มีต่อกลุ่มเด็กพิเศษ กลุ่มเล็กๆ ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและครูคืออะไร 3) ทัศนคติและทัศนคติของผู้เข้าร่วมการวิจัยต่อการทำงานร่วมกัน ได้นำเอาการศึกษานี้ไปปฏิบัติประกอบด้วย การทำงานด้วยกันโดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มเล็กๆ แล้วรวมเข้าเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นชั้นเรียนประถมศึกษา จะถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม สำหรับเป็นชั้นเรียนวิชาทัศนศิลป์ เพื่อที่กลุ่มจะได้พบกันหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในระหว่างเวลาในชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนจะทำงานตามโครงการวิชาทัศนศิลป์ในกลุ่มที่ไม่เหมือนกันของนักเรียน 4 คน โดยไม่ใช้ผู้ช่วยใน ชั้นเรียนสำหรับข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การเก็บข้อมูลหลายประเภท เช่น การสังเกตการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของเด็ก การบรรยายที่เขียนโดยพ่อแม่ของเด็กพิเศษและนักเรียนปกติในชั้นเรียนประถมศึกษา การวาดภาพของนักเรียนภายในกลุ่มของตนและการบันทึกเทปเรื่องในชั้นเรียน รวมทั้งการบันทึกของผู้วิจัย

มาร์ควอลด์ และ ดีโบราห์ (Markwald & Deborah. 2000 : 36) ได้ศึกษาการปฏิบัติเพื่อให้การศึกษาเด็กพิเศษโดยให้เรียนร่วมกับเด็กปกติที่มีสติปัญญาเกินระดับเฉลี่ย เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานกระบวนการสอนในห้องเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนที่หลากหลาย ทั้งนักเรียนพิเศษ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนปกติที่เรียนในการศึกษาทั่วไป นักเรียนที่มีการฟื้นฟูการอ่านและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การศึกษานอกเขต วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อหากวิธีที่สามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ครูมีบทบาทเป็นนักวิจัยและผู้เข้าร่วมในการวิจัย ครูจะวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บไว้ตลอดทั้งปีแสดงให้เห็นสัมฤทธิ์ผลที่ได้จากความร่วมมือ ในการเรียนร่วมกัน และ การสอนทบทวนโดยเพื่อนๆ การศึกษานี้แสดงให้เห็นสิ่งที่จะใช้เป็นวิธีทางเลือกกระบวนการสอนที่มีความหลากหลายได้มากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศดังที่กล่าวมาแล้ว พอจะสรุปว่า การจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการบริหาร การตัดสินใจของทีม การเข้ากันได้ระหว่างครูกับนักเรียน การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านบทบาทและวิธีการสอนของครู และการยอมรับของเด็กปกติ ทัศนคติ และเจตคติของครู เด็กปกติ และผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม เนื่องจากถ้าครู เด็กปกติ และผู้ปกครองมีทัศนคติ เจตคติทางลบก็จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ถ้ามีทัศนคติ เจตคติทางบวกก็จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้หลักเกณฑ์ แนวคิดและโครงสร้างซีท เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 3) ได้กล่าวไว้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านนักเรียน คือ นักเรียนพิการ หรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง และนักเรียนทั่วไปที่อยู่ในโรงเรียนที่เรียนร่วม 2) ด้านสภาพแวดล้อม คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การบริหารจัดการชั้นเรียน และอื่นๆ 4) ด้านเครื่องมือ คือ การกำหนด นโยบาย งบประมาณ รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยนักเรียนพิการ และอื่นๆ ความล่าช้า สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็น กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 4

ตัวแปรต้น

- (1) ตำแหน่ง จำแนกเป็น
ก. ผู้บริหารสถานศึกษา ข. ครู
- (2) เพศ
ก. ชาย ข. หญิง
- (3) ระดับการศึกษา
ก. ปริญญาตรี ข. สูงกว่าปริญญาตรี
- (4) ประสบการณ์ จำแนกเป็น
ก. ผ่านการอบรม ข. ไม่ผ่านการอบรม
- (5) ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น
ก. จำนวนนักเรียน 1 - 300 คน
ข. จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

ตัวแปรตาม

- สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) 4 องค์ประกอบ คือ
- (1) S : Students (ด้านนักเรียน)
 - (2) E : Environment
(ด้านสภาพแวดล้อม)
 - (3) A : Activities
(ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)
 - (4) T : Tools (ด้านเครื่องมือ)

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน รวม 462 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจงโดยใช้ข้อมูลจากโรงเรียนที่ส่งข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วมมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำนวน 170 คน รวม 340 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งกำหนดองค์ประกอบไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ (เบญจา ชลธารันนท์. 2546 : 3)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1.2 ครู

1.2 เพศ

1.2.1 ชาย

1.2.2 หญิง

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ปริญญาตรี

1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 ประสบการณ์ จำแนกเป็น

1.4.1 ผ่านการอบรม

1.4.2 ไม่ผ่านการอบรม

1.5 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

1.5.1 จำนวนนักเรียน 1 – 300 คน

1.5.2 จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

2. ตัวอย่าง ได้แก่

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท

4 องค์ประกอบ คือ

- (1) ด้านนักเรียน
- (2) ด้านสภาพแวดล้อม
- (3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- (4) ด้านเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งกำหนดตามจำนวนนักเรียนในสถานศึกษานั้น โดยใช้ลักษณะการเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) ด้านนักเรียน จำนวน 15 ข้อ
- 2) ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 15 ข้อ
- 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ
- 4) ด้านเครื่องมือ จำนวน 15 ข้อ

รวม 60 ข้อ

ทั้งนี้แบบสอบถามที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn. 1993 : p.246 - 250)

- 5 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ผู้วิจัยศึกษาหลักการ ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา แนวคิดต่างๆ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท

2) สร้างเครื่องมือวิจัยโดยมีโครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ทั้งนี้แบบสอบถามที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3) นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข

การตรวจสอบเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) รวมทั้งการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดำเนินการโดยเสนอเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้เทคนิค IOC ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) นายเกียรติ เข็มบุปผา ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล การสร้างแบบทดสอบและงานวิจัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล มีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลเป็นเวลา 22 ปี มีผลงานคือ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้

(2) นางสุนันทา พวงไพบูลย์ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์
 ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญ
 ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีประสบการณ์ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 เป็นเวลา 20 ปี

(3) นางพรณิชา บาร์เบอร์ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์
 ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการ
 จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ เป็นผู้เฝ้าติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษเรียน
 ร่วม เป็นเวลา 10 ปี

(4) นายประทีป สุขประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านสะเดา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล
 การสร้างแบบทดสอบและงานวิจัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล มี
 ประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลเป็นเวลา 24 ปี

(5) นายยุทธพงษ์ ยวงรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธบาทมี
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนร่วม
 สำหรับเด็กพิเศษ เป็นผู้เฝ้าติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม สร้างเครือข่าย
 โรงเรียนเรียนร่วม เป็นเวลา 8 ปี

2) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าความสอดคล้อง
 (IOC) แต่ละข้อคำถาม ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง) นำแบบสอบถามที่
 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา
 ความเหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

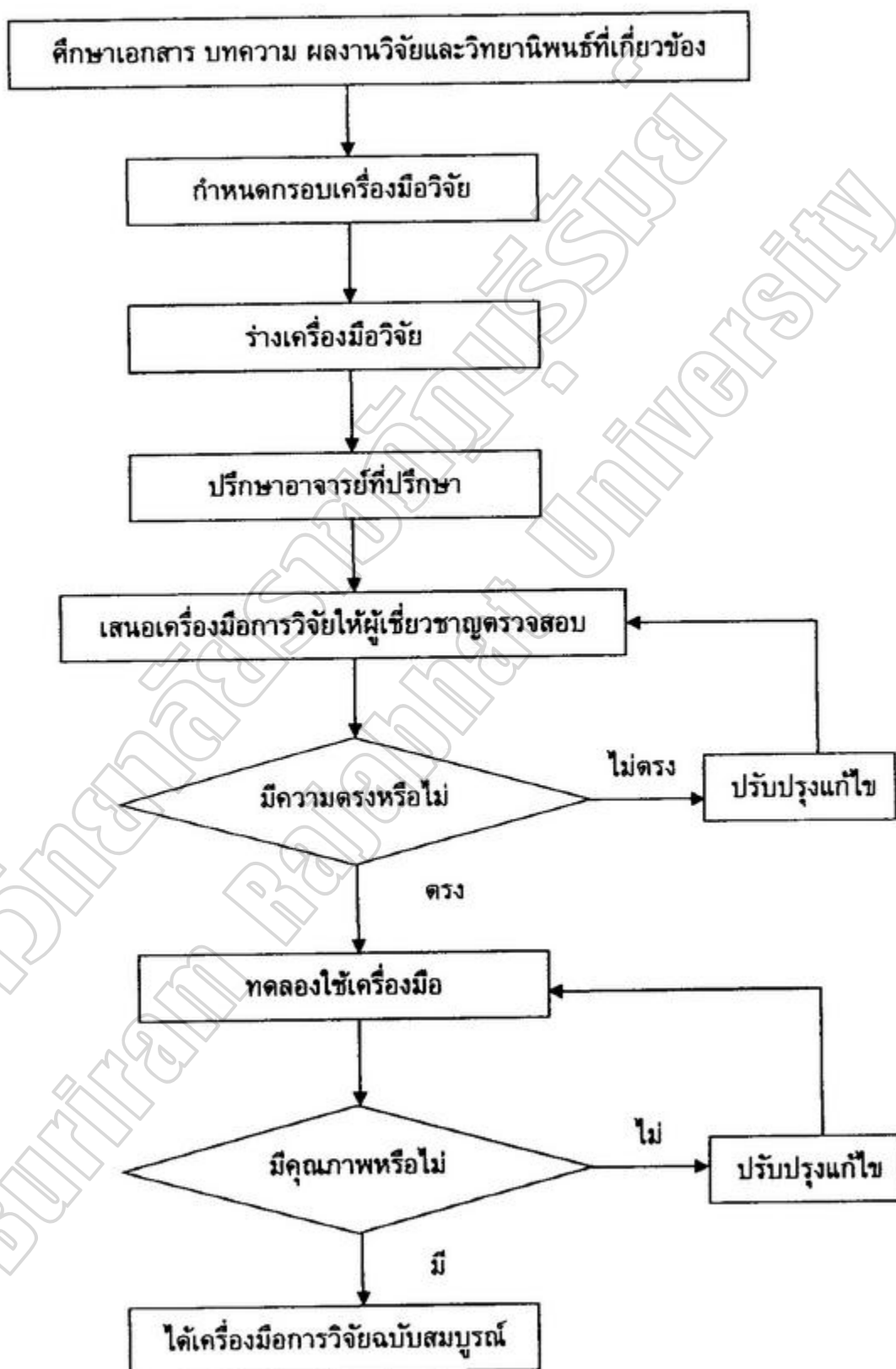
3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและ
 ครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งไม่ใช่
 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูผู้สอนเด็กพิเศษ
 จำนวน 15 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
 โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค
 50% กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าค่า t
 มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความอำนาจจำแนกสูง

3.2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์
 อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .939
 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96 - 98) ซึ่งหมายความว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง
 (ดังรายละเอียดดังภาคผนวก จ)

4) จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 5 ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วม จำนวน 170 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึง ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลไปขอความร่วมมือและแนะนำชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบและกำหนดเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน 20 วัน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 340 ฉบับ และติดคามขอรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบและคัดเลือกได้ แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24
5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับนำแบบสอบถามมาให้ค่าคะแนนความน้ำหนักของแต่ละข้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิตในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และจัดลำดับตามค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. 2535 : 23 – 24)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติการแจกแจงที (t -test)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t -test

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างชีวิต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน ใช้ค่าสถิติ t -test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในตารางการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในหัวข้อและตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การแจกแจงค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	170	50
ครูผู้สอนเด็กพิเศษ	170	50
เพศชาย	178	52.35
เพศหญิง	162	47.65
ปริญญาตรี	226	66.47
สูงกว่าปริญญาตรี	114	33.53
ผ่านการอบรม	222	65.29
ไม่ผ่านการอบรม	118	34.71
นักเรียน 1 – 300 คน	174	51.18
นักเรียนมากกว่า 300 คน	166	48.82
รวม	340	100

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 340 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเป็นครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 52.35 เพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 47.65 ปริญญาตรี จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 66.47 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 33.53 ผ่านการอบรม จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 65.29 ไม่ผ่านการอบรม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 อยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียน 1-300 คน จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 51.18 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 300 คน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 48.82

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับ
เด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษ
เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม
3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ ดังตาราง 3 – 17

ตาราง 3 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท จำแนกโดยรวม

ข้อ	สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านนักเรียน	3.28	0.34	ปานกลาง	1
2	ด้านสภาพแวดล้อม	3.19	0.36	ปานกลาง	3
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.19	0.36	ปานกลาง	3
4	ด้านเครื่องมือ	3.22	0.32	ปานกลาง	2
รวม		3.22	0.20	ปานกลาง	

จากตาราง 3 แสดงว่าสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
 โครงสร้างซีท ในภาพรวม และรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษ
 มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับความคิดเห็น
 จากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.28$) ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.22$) และ
 ด้านสภาพแวดล้อม เท่ากับ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.19$) ตามลำดับ

ตาราง 4 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีที ด้านนักเรียน

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ	3.30	0.98	ปานกลาง	9
2	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านวิชาการ	3.16	0.94	ปานกลาง	11
3	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านร่างกาย	3.03	0.95	ปานกลาง	15
4	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านอารมณ์ สังคม	3.06	0.95	ปานกลาง	14
5	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง	3.35	0.90	ปานกลาง	7
6	โรงเรียนจัดให้เด็กพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น, ครูการศึกษาพิเศษก่อนเปิดเทอม	3.39	0.93	ปานกลาง	3
7	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษตามความต้องการความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	3.36	0.93	ปานกลาง	6
8	จัดให้มีการแจ้งข้อมูลเด็กพิเศษให้กับเด็กปกติเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อเด็กพิเศษอย่างถูกวิธี	3.32	1.02	ปานกลาง	8
9	มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.13	1.21	ปานกลาง	12
10	มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ	3.55	0.82	มาก	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
11	มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและ การเคลื่อนไหว	3.47	0.81	ปานกลาง	2
12	มีการกระจายเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียน ปกติ	3.24	0.96	ปานกลาง	10
13	จัดให้มีการชมวิดิทัศน์ สไลด์หรือสื่ออื่นๆ ประกอบที่เกี่ยวกับเด็กพิเศษ	3.37	0.86	ปานกลาง	4
14	เปิดโอกาสให้เด็กปกติซักถามปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิเศษ	3.37	0.95	ปานกลาง	4
15	จัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือ เด็กพิเศษ	3.09	1.19	ปานกลาง	13
เฉลี่ยรวม		3.28	0.34	ปานกลาง	

จากตาราง 4 แสดงว่าสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ ด้านนักเรียน
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านนักเรียน สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรง
ชีวิตให้กับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.55$) มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว
($\bar{X} = 3.47$) และโรงเรียนจัดให้เด็กพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น,
ครูการศึกษาพิเศษก่อนเปิดเทอม ($\bar{X} = 3.39$)

ด้านนักเรียน ต่ำสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษ
ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.03$) โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านอารมณ์ สังคม
($\bar{X} = 3.06$) และจัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 5 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท
ด้านสภาพแวดล้อม

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้บริหารและครู n = 340		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม	3.47	0.95	ปานกลาง	2
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนด บทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการ จัดการเรียนร่วม	3.48	1.11	ปานกลาง	1
3	จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วม โดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล	2.59	1.15	ปานกลาง	15
4	จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือห้องเรียนสอนเสริม ให้กับเด็กพิเศษ	3.29	0.90	ปานกลาง	8
5	ปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อสภาพ ความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	3.16	0.98	ปานกลาง	10
6	มีการจัดห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	2.89	1.12	ปานกลาง	13
7	มีการสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษ ให้ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกัน ช่วยเหลือดูแล อย่างถูกวิธี	3.34	0.88	ปานกลาง	6
8	มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน	3.40	0.87	ปานกลาง	3
9	มีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ ดำเนินการดูแลเด็กพิเศษได้อย่างทั่วถึง	3.09	1.22	ปานกลาง	11
10	มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการ ทางการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.25	0.94	ปานกลาง	9

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	$S.D.$		
11	จัดให้ครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษมีการปรึกษากันและทำงานร่วมกันเป็นทีม	3.40	0.90	ปานกลาง	3
12	มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น	2.93	1.19	ปานกลาง	12
13	ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กพิเศษ	3.35	0.95	ปานกลาง	5
14	มีจัดทำป้ายประกาศ แผ่นพับ ป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน	3.29	0.96	ปานกลาง	7
15	มีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล และส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ	2.87	1.02	ปานกลาง	14
เฉลี่ยรวม		3.19	0.36	ปานกลาง	

จากตาราง 5 แสดงว่าสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านสภาพแวดล้อม สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.48$) มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคนคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.47$) มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนจัดให้ครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษมีการปรึกษากันและทำงานร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 3.40$)

ด้านสภาพแวดล้อม ต่ำสุด 3 อันดับ คือ จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมโดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 2.59$) มีการให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมใน การดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 2.87$) และมีการจัดห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 2.89$)

ตาราง 6 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีที
 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.00	1.07	ปานกลาง	14
2	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา	3.42	0.93	ปานกลาง	1
3	จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการใช้หูฟัง	3.07	1.13	ปานกลาง	12
4	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.31	0.95	ปานกลาง	5
5	ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	3.17	1.12	ปานกลาง	8
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กปกติได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย	2.99	1.15	ปานกลาง	15
7	จัดให้มีการสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นให้กับเด็กปกติเพื่อคอยช่วยเหลือเด็กพิเศษ	3.06	1.09	ปานกลาง	13
8	ครูมีการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อส่งต่อคัดแยก และวางแผนการสอน	3.33	0.92	ปานกลาง	4
9	มีการจัดตารางช่วยเหลือดูแลเพื่อน ตามระบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.28	1.05	ปานกลาง	6
10	ครูมีการประเมินและรายงานความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ	3.37	0.89	ปานกลาง	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
11	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และจัดให้มีการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	3.23	0.93	ปานกลาง	7
12	มีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนร่วม	3.12	1.09	ปานกลาง	10
13	จัดให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าอบรม /สัมมนา ในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม	3.07	1.16	ปานกลาง	11
14	มีการจัดทำแผนการรับและปฏิบัติ การรับ เด็กพิเศษเรียนร่วม	3.15	1.01	ปานกลาง	9
15	จัดทำตารางเรียน ให้บริการสอนเสริม โดยตรงกับ เด็กพิเศษ	3.35	1.12	ปานกลาง	3
รวม		3.19	0.36	ปานกลาง	

จากตาราง 6 แสดงว่าสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างชี้ท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียน
การสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ โรงเรียนมีการปรับ
หลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา ($\bar{X} = 3.42$) ครูมีการประเมินและรายงาน
ความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.37$) และจัดทำตารางเรียน ให้บริการสอนเสริม โดยตรง
กับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.35$)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ต่ำสุด 3 อันดับ คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้
เด็กปกติได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 2.99$) จัดให้มีการจัดทำ
หลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 3.00$) และจัดให้มี การสอนทักษะ
การช่วยเหลือเบื้องต้นให้กับเด็กปกติเพื่อคอยช่วยเหลือเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.06$)

ตาราง 7 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ด้านเครื่องมือ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารและครู n = 340		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาล	3.09	1.10	ปานกลาง	13
2	โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ ในการดำเนินงาน	3.31	0.96	ปานกลาง	4
3	โรงเรียนมีการกำหนดควิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์สำหรับเด็กพิเศษ	3.04	1.07	ปานกลาง	14
4	มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินและจัดสรร งบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม	3.01	1.05	ปานกลาง	15
5	มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัด การเรียนร่วม	3.19	1.01	ปานกลาง	9
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) ประมาณ 5-7 คน ต่อ เด็กพิเศษ 1 คน	3.14	1.06	ปานกลาง	10
7	มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองเด็กพิเศษเป็น คณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อย 1 คน	3.23	0.91	ปานกลาง	7
8	มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษ เรียนร่วม	3.28	0.90	ปานกลาง	6
9	มีการนำเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับเด็กพิเศษมาใช้ในการเรียนการสอน และการดำรงชีวิต	3.13	1.03	ปานกลาง	12
10	ครูจัดทำสื่อ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้เด็กพิเศษเกิด การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.36	0.90	ปานกลาง	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
11	จัดให้มีเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	3.14	1.03	ปานกลาง	10
12	มีการสนับสนุนให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ	3.23	0.95	ปานกลาง	7
13	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.51	0.79	มาก	1
14	โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	3.41	0.95	ปานกลาง	2
15	โรงเรียนจัดหาครูการศึกษาพิเศษที่ จบการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3.29	1.06	ปานกลาง	5
	รวม	3.22	0.32	ปานกลาง	

จากตาราง 7 แสดงว่าสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านเครื่องมือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านเครื่องมือ สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.51$) โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ($\bar{X} = 3.41$) และครูจัดทำสื่อ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.36$)

ด้านเครื่องมือ ต่ำสุด 3 อันดับ คือ มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินและจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.01$) โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.04$) และโรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 8 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท จำแนกโดยรวม

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	$S.D.$		
1	ด้านนักเรียน	3.23	0.25	ปานกลาง	1
2	ด้านสภาพแวดล้อม	2.74	0.35	ปานกลาง	3
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.08	0.48	ปานกลาง	2
4	ด้านเครื่องมือ	3.08	0.44	ปานกลาง	2
รวม		3.03	0.29	ปานกลาง	

จากตาราง 8 แสดงว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในภาพรวม และรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.23$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.08$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.74$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ด้านนักเรียน

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ	2.73	0.56	ปานกลาง	15
2	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านวิชาการ	3.21	0.73	ปานกลาง	11
3	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านร่างกาย	3.38	0.78	ปานกลาง	4
4	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านอารมณ์ สังคม	3.09	0.78	ปานกลาง	13
5	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง	3.40	0.76	ปานกลาง	3
6	โรงเรียนจัดให้เด็กพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น, ครูการศึกษาพิเศษก่อนเปิดเทอม	3.32	0.69	ปานกลาง	6
7	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษตามความต้องการความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	3.17	0.77	ปานกลาง	12
8	จัดให้มีการแจ้งข้อมูลเด็กพิเศษให้กับเด็กปกติเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อเด็กพิเศษอย่างถูกวิธี	3.23	0.72	ปานกลาง	10
9	มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.26	0.68	ปานกลาง	9
10	มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ	3.43	0.69	มาก	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
11	มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและ การเคลื่อนไหว	3.42	0.71	ปานกลาง	2
12	มีการกระจายเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียน ปกติ	3.30	0.77	ปานกลาง	7
13	จัดให้มีการชมวีดิทัศน์ สไลด์หรือสื่ออื่นๆ ประกอบที่เกี่ยวกับเด็กพิเศษ	3.30	0.77	ปานกลาง	8
14	เปิดโอกาสให้เด็กปกติซักถามปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิเศษ	3.37	0.85	ปานกลาง	5
15	จัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือ เด็กพิเศษ	2.89	0.85	ปานกลาง	14
เฉลี่ยรวม		3.23	0.25	ปานกลาง	

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านนักเรียน โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านนักเรียน สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรง
ชีวิตให้กับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.43$) มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว
($\bar{X} = 3.42$) และโรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง
($\bar{X} = 3.40$)

ด้านนักเรียน ต่ำสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษ
ด้านอารมณ์ สังคม ($\bar{X} = 3.09$) จัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ
($\bar{X} = 2.89$) และโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 2.73$)

ตาราง 10 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท
ด้านสภาพแวดล้อม

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้บริหารและครู n = 340		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม	2.49	0.56	น้อย	13
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนด บทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการ จัดการเรียนร่วม	2.35	0.57	น้อย	15
3	จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วม โดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล	2.41	0.54	น้อย	14
4	จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือห้องเรียนสอนเสริม ให้กับเด็กพิเศษ	2.92	0.58	ปานกลาง	2
5	ปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อสภาพ ความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	2.78	0.69	ปานกลาง	8
6	มีการจัดห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	2.82	0.67	ปานกลาง	6
7	มีการสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษ ให้ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกัน ช่วยเหลือดูแล อย่างถูกวิธี	2.89	0.66	ปานกลาง	3
8	มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน	2.69	0.51	ปานกลาง	11
9	มีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ ดำเนินการดูแลเด็กพิเศษได้อย่างทั่วถึง	2.72	0.59	ปานกลาง	10
10	มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการ ทางการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.80	0.53	ปานกลาง	7
11	จัดให้ครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษมี การปรึกษากันและทำงานร่วมกันเป็นทีม	2.69	0.56	ปานกลาง	12

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
12	มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น	3.12	0.60	ปานกลาง	1
13	ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กพิเศษ	2.85	0.45	ปานกลาง	4
14	มีจัดทำป้ายประกาศ แผ่นพับ ป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน	2.83	0.57	ปานกลาง	5
15	มีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ	2.78	0.54	ปานกลาง	9
เฉลี่ยรวม		2.74	0.35	ปานกลาง	

จากตาราง 10 แสดงว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีที ความความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านสภาพแวดล้อม สูงสุด 3 อันดับความลำดับ คือ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.12$) จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือห้องเรียนสอนเสริมให้กับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 2.92$) มีการสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษให้ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้ และร่วมมือกันช่วยเหลือดูแล อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 2.89$)

ด้านสภาพแวดล้อม ต่ำสุด 3 อันดับ คือ มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 2.49$) จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมโดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 2.41$) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 2.35$)

ตาราง 11 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท
 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.25	0.60	ปานกลาง	2
2	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา	3.13	0.57	ปานกลาง	3
3	จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการใช้หูฟัง	3.44	0.56	ปานกลาง	1
4	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.05	0.60	ปานกลาง	7
5	ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	2.99	0.59	ปานกลาง	13
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กปกติได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย	3.02	0.59	ปานกลาง	10
7	จัดให้มีการสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นให้กับเด็กปกติเพื่อคอยช่วยเหลือเด็กพิเศษ	3.10	0.58	ปานกลาง	4
8	ครูมีการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อส่งต่อคัดแยก และวางแผนการสอน	3.01	0.59	ปานกลาง	11
9	มีการจัดตารางช่วยเหลือดูแลเพื่อน ตามระบบเพื่อนช่วยเพื่อน	2.96	0.55	ปานกลาง	15
10	ครูมีการประเมินและรายงานความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ	3.06	0.59	ปานกลาง	6
11	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และจัดให้มีการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	3.00	0.48	ปานกลาง	12
12	มีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม	3.09	0.55	ปานกลาง	5

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารและครู $n = 340$		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
13	จัดให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าอบรม /สัมมนา ในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม	2.97	0.56	ปานกลาง	14
14	มีการจัดทำแผนการรับและปฏิบัติ การรับ เด็กพิเศษเรียนร่วม	3.05	0.58	ปานกลาง	7
15	จัดทำตารางเรียน ให้บริการสอนเสริม โดยตรงกับ เด็กพิเศษ	3.03	0.56	ปานกลาง	9
รวม		3.07	0.48	ปานกลาง	

จากตาราง 11 แสดงว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียน
การสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สูงสุด 3 อันดับตามลำดับ คือ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม
สอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะ การใช้หูฟัง
($\bar{X} = 3.44$) จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 3.25$)
และโรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา ($\bar{X} = 3.13$)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ต่ำสุด 3 อันดับ คือ ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะ
บุคคล (IIP) ($\bar{X} = 2.99$) จัดให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าอบรม /สัมมนาในการจัดการศึกษาพิเศษ
เรียนร่วม ($\bar{X} = 2.97$) มีการจัดตารางช่วยเหลือดูแลเพื่อนตามระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 2.96$)

ตาราง 12 ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ด้านเครื่องมือ

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารและครู n = 340		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาล	3.04	0.51	ปานกลาง	6
2	โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ ในการดำเนินงาน	3.03	0.51	ปานกลาง	11
3	โรงเรียนมีการกำหนดควิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อเด็กพิเศษ	3.03	0.51	ปานกลาง	11
4	มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินและจัดสรร งบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม	3.03	0.51	ปานกลาง	11
5	มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัด การเรียนร่วม	3.02	0.51	ปานกลาง	14
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) ประมาณ 5-7 คน ต่อ เด็กพิเศษ 1 คน	3.04	0.51	ปานกลาง	6
7	มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองเด็กพิเศษเป็น คณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อย 1 คน	3.01	0.53	ปานกลาง	15
8	มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษ เรียนร่วม	3.37	0.77	ปานกลาง	1
9	มีการนำเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับเด็กพิเศษมาใช้ในการเรียนการสอน และการดำรงชีวิต	3.04	0.51	ปานกลาง	6
10	ครูจัดทำสื่อ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้เด็กพิเศษเกิด การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.04	0.51	ปานกลาง	6

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารและครู n = 340		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
11	จัดให้มีเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	3.05	0.51	ปานกลาง	5
12	มีการสนับสนุนให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ	3.04	0.51	ปานกลาง	6
13	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.17	0.44	มาก	2
14	โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	3.16	0.55	ปานกลาง	3
15	โรงเรียนจัดหาครูการศึกษาพิเศษที่ จบการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3.11	0.53	ปานกลาง	4
	รวม	3.07	0.44	ปานกลาง	

จากตาราง 12 แสดงว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ด้านเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านเครื่องมือ สูงสุด 3 อันดับตามลำดับคือ มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.37$) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.17$) และโรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ($\bar{X} = 3.15$)

ด้านเครื่องมือ ค่าสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน, โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อเด็กพิเศษ, มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินและจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.03$) มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.02$) และมีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองเด็กพิเศษเป็นคณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อย 1 คน ($\bar{X} = 3.01$)

ตาราง 13 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างชี้ท จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม

ปัญหาการดำเนินงาน	ผู้บริหาร n = 170		ครู n = 170		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านนักเรียน	3.21	0.27	3.25	0.24	1.22	0.22
ด้านสภาพแวดล้อม	2.47	0.23	3.02	0.19	24.05	0.00*
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.79	0.39	3.37	0.38	13.93	0.00*
ด้านเครื่องมือ	2.87	0.36	3.28	0.41	9.72	0.00*
รวม	2.83	0.21	3.22	0.20	17.58	0.00*

* p < .05

จากตาราง 13 พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างชี้ท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ มีความคิดเห็นต่อ ปัญหา
การดำเนินงานจำแนกตามตำแหน่งโดยรวม ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
และด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท จำแนกตามเพศโดยรวม

ปัญหาการดำเนินงาน	ชาย n = 178		หญิง n = 162		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านนักเรียน	3.21	0.25	3.24	0.24	1.27	0.20
ด้านสภาพแวดล้อม	2.53	0.29	2.97	0.24	15.06	0.00*
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.86	0.43	3.31	0.41	9.60	0.00*
ด้านเครื่องมือ	2.92	0.38	3.25	0.42	7.52	0.00*
รวม	2.88	0.24	3.19	0.23	12.08	0.00*

* p < .05

จากตาราง 14 พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ มีความคิดเห็นต่อปัญหา
การดำเนินงานจำแนกตามเพศโดยรวมด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน
และด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม

ปัญหาการดำเนินงาน	ผ่านการอบรม n = 222		ไม่ผ่านการอบรม n = 118		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านนักเรียน	3.22	0.24	3.24	0.27	0.67	0.51
ด้านสภาพแวดล้อม	2.76	0.35	2.71	0.35	1.03	0.30
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.06	0.50	3.11	0.45	1.04	0.29
ด้านเครื่องมือ	3.06	0.47	3.11	0.36	1.03	0.30
รวม	3.02	0.29	3.04	0.25	0.67	0.50

จากตาราง 16 พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์
ที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรม มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโดยรวม
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม

ปัญหาการดำเนินงาน	นักเรียน 1-300 n = 174		นักเรียน >300 n = 166		t	P-Value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านนักเรียน	3.25	0.24	3.20	0.25	1.56	0.11
ด้านสภาพแวดล้อม	2.74	0.35	2.74	0.35	0.09	0.92
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.11	0.47	3.03	0.48	1.54	0.12
ด้านเครื่องมือ	3.11	0.41	3.03	0.45	1.76	0.07
รวม	3.05	0.28	3.00	0.28	1.67	0.10

จากตาราง 17 พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม
โครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มี
นักเรียน 1 – 300 และนักเรียนมากกว่า 300 มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโดยรวม
ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ดังตาราง 18 – 19

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวม

ข้อ	ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น	จำนวน (ข้อ)	ร้อยละ	อันดับที่
1	ด้านนักเรียน	101	29.71	1
2	ด้านสภาพแวดล้อม	75	22.06	4
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	84	24.71	2
4	ด้านเครื่องมือ	80	23.52	3
รวม		340	100.00	

จากตาราง 18 พบว่าข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวม จำนวน 340 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน ปรากฏว่าด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านนักเรียน จำนวน 101 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 29.71 รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 84 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 24.71 ด้านเครื่องมือ จำนวน 80 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 23.52 และด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 75 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.06

ตาราง 19 จำนวนและค่าร้อยละข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัด
การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท รายด้าน

ข้อ ที่	ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น	จำนวน (ข้อ)	ร้อยละ	อันดับที่
ด้านนักเรียน (S : Student)				
1	มีการให้ความรู้ความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความ พิการให้นักเรียนในชั้นเรียนได้รู้จัก	10	9.90	5
2	มีการจัดนิทรรศการ หนังสือ และเรื่องราวเกี่ยวกับ เด็กพิเศษไว้ให้ดู	6	5.94	10
3	มีการจัดทัศนศึกษาดูงานเด็กพิเศษเรียนร่วม	14	13.86	2
4	มีการจัดให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามหลักสูตรแต่ละระดับ การศึกษา	9	8.91	6
5	การฝึกให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีตาม ศักยภาพ	15	14.85	1
6	มีการฝึกให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้	7	6.93	9
7	มีการฝึกให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถี ประชาธิปไตย	8	7.92	8
8	มีการฝึกให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้และมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน	12	11.88	3
9	มีการคัดกรองนักเรียนด้วยเครื่องมือที่เชื่อถือได้ หรือ คัดกรองโดยผู้เชี่ยวชาญ	9	8.91	6
10	มีการเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิเศษ	11	10.89	4
ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)				
1	โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องเรียนให้เหมาะสมกับ การจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย	7	9.33	5
2	มีการป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกบริเวณสมาชิกเด็ก	15	20.00	3
3	จัด / เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจาก การหยิบคว้า	17	22.67	2
4	ปรับสภาพแวดล้อมให้คำนึงถึงสภาพความบกพร่องของ เด็กแต่ละประเภท	23	30.67	1
5	สภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดให้เหมาะสมกับ การจัดการเรียนร่วม	13	17.33	4

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น	จำนวน (ข้อ)	ร้อยละ	อันดับที่
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)				
1	โรงเรียนจัดส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ เรียนร่วม	13	15.48	2
2	จัดให้มีการเขียนแผนเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กบกพร่อง แต่ละประเภททุกคน	15	17.86	1
3	มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อพัฒนานักเรียนเป็น รายบุคคล	6	7.14	8
4	จัดให้มีแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน	10	11.90	4
5	มีการจัดทำรายงานผลการประเมินและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่	7	8.33	7
6	มีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอน	11	13.09	3
7	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมที่หลากหลาย	9	10.71	5
8	จัดให้มีศูนย์เสริมวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน	8	9.52	6
	มีการนิเทศ ประเมินผลการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง	5	5.95	9
ด้านเครื่องมือ (T : Tools)				
1	โรงเรียนมีการจัดทำฐานข้อมูลทั้งเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	15	18.75	2
2	จัดให้ครูผู้สอนเด็กพิเศษเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนาทุกปี	13	16.25	3
3	จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการอื่นๆ อย่างเหมาะสม	17	21.25	1
4	ระดมทุนและนำทรัพยากรในท้องถิ่นสนับสนุนการจัด การเรียนร่วม	9	11.25	5
5	จัดทำแผนการใช้งบประมาณเป็นระบบ โปร่งใสตรวจสอบได้	8	10.00	6
6	มีการใช้งบประมาณสำหรับจัดการศึกษาพิเศษให้มี ประสิทธิภาพ	7	8.75	7
7	มีการวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไป ใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ	11	13.75	4
รวม		340	100.00	

จากตาราง 19 พบว่าข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในแต่ละด้านโดยรวมแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นมากที่สุด ในค่านักเรียน คือ การฝึกให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีตามศักยภาพ จำนวน 15 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 14.85 ด้านสภาพแวดล้อม คือ ปรับสภาพแวดล้อมให้คำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละประเภท จำนวน 23 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 30.67 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ จัดให้มีการเขียนแผนเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเด็กบกพร่องแต่ละประเภททุกคน จำนวน 15 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 17.86 และในค่านเครื่องมือ คือ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการอื่นๆ อย่างเหมาะสม จำนวน 17 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.25

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีทในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 คน รวม 462 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจงโดยใช้ข้อมูลจากโรงเรียนที่ส่งข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วมมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน และครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำนวน 170 คน รวม 340 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งกำหนดองค์ประกอบไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ (เบญจา ชลธารินทร์. 2546 : 3)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่ง จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษ เพศ จำแนกเป็น เพศชาย และหญิง ระดับการศึกษา จำแนกเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์ จำแนกเป็นผ่านการอบรม และไม่ผ่านการอบรม ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 – 300 คน และโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท 4 องค์ประกอบ คือ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งกำหนดตามจำนวนนักเรียนในสถานศึกษานั้น โดยใช้ลักษณะการเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ รวม 60 ข้อ ทั้งนี้แบบสอบถามที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993 : 246 - 250)

- 5 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท สรุปผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำนวน 340 คน เพศชาย จำนวน 178 คน เพศหญิง จำนวน 162 ปริญญาตรี จำนวน 226 คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 114 คน ผ่านการอบรม จำนวน 222 คน ไม่ผ่านการอบรม จำนวน 118 คน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 – 300 คน จำนวน 174 คน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน จำนวน 166 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท แบ่งเป็น 3 ส่วน สรุปได้ว่า

1. สภาพดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษในภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านนักเรียน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันดับ คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ, มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว, โรงเรียนจัดให้เด็กพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษก่อนเปิดเทอม

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันดับ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตามแผนการจัดการเรียนร่วม, มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม, มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน จัดให้ครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษมีการปรึกษากัน และทำงานร่วมกันเป็นทีม

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันดับ คือ โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา, ครูมีการประเมิน และรายงานความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ, จัดทำตารางเรียน ให้บริการสอนเสริมโดยตรงกับเด็กพิเศษ

1.4 ด้านเครื่องมือ สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันต์บ คือ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง, โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท, ครูจัดทำสื่อ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้เด็กพิเศษ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. ปัญหาดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อ ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2.1 ด้านนักเรียน ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันต์บ คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ, มีการทำความคุ้นเคยกับ สภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว, โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการ ช่วยเหลือตนเอง

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงสุด 3 อันต์บ คือ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น, จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือ ห้องเรียนสอนเสริมให้กับเด็กพิเศษ, มีการสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษให้ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกันช่วยเหลือดูแล อย่างถูกวิธี

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สูงสุด 3 อันต์บ คือ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะ การดำรงชีวิต ทักษะ การใช้หูฟัง, จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ, โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา

2.4 ด้านเครื่องมือ ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สูงสุด 3 อันต์บ คือ มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วม, ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่ เกี่ยวข้อง, โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ ในภาพรวม พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศชาย และเพศหญิง ในภาพรวม พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในภาพรวม พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์ที่ผ่านการอบรม และไม่ผ่านการอบรม ในภาพรวม พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ไม่แตกต่างกัน

3.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 – 300 คน และโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน ในภาพรวม พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ไชย ศรีวิวัฒน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ต่างมีความเห็นต่อสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม เท่ากับด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนปกติ ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเด็กพิเศษเรียนร่วมและมีความมุ่งมั่น พร้อมรับนโยบายที่จะดำเนินงานโดยใช้โครงสร้างซีท ครูที่คัดเลือกมาสอนเด็กพิเศษมีความกระตือรือร้นตั้งใจในการทำงาน และโรงเรียนมีจำนวน ประเภทของเด็กพิเศษเรียนร่วมเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบต่อไป ดังนั้นระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเด็กพิเศษในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้

(1) ด้านนักเรียน มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายข้อในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ รองลงมา คือ มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เด็กพิเศษได้ปรับตัวเข้ากับโรงเรียนและเรียนร่วมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 46 - 50) กล่าวไว้ว่า นักเรียนมี 2 ประเภท คือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป ดังนั้นการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนทั้ง 2 ประเภท คือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนร่วมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ก่อนส่งเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป เพื่อนักเรียนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุขในส่วนของ การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปทางโรงเรียนต้องเตรียม โดยการใช้ข้อมูลเพื่อให้ เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นโรงเรียนจึงให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนทั้งสองกลุ่ม แต่ในขณะเดียวกันข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านร่างกาย และรองอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนจัด

เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านอารมณ์ สังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษน้อยกว่าการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปกติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากโรงเรียน ยังขาดบุคลากรที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการเรียนร่วม ตลอดจนจำนวน และสภาพความพิการของเด็กพิเศษที่เข้ามาสู่โรงเรียนยังขาดการคัดกรองจากผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินงานดังกล่าวไม่สอดคล้องกับ เบญจา ชลธารันนท์ (2544 : 7 - 47) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการตามโครงสร้างชีวิต ในด้านนักเรียน สรุปได้ว่า เด็กพิการจะพัฒนาศักยภาพได้ทุกด้านทั้งร่างกาย วิชาการ อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเอง ช่วงที่สำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมคือ ช่วงอายุ 0 - 3 ปี จะเห็นได้ว่าเด็กพิการกลุ่มนี้มาเข้าเรียนเมื่อล่วงเลยช่วงอายุดังกล่าวไปแล้ว ส่วนใหญ่ช่วงอายุดังกล่าวการพัฒนาของเด็กพิการจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองของเด็กมากกว่า ดังนั้นระดับการปฏิบัติงานด้านนักเรียนทั้งภาพรวม และรายช้อยู่ในระดับปานกลาง

(2) ด้านสภาพแวดล้อม มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายช้อยระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการจัดการเรียนร่วม รองลงมา คือ มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคนคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อที่จะดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนร่วม และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้แก่ เด็กพิเศษอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจา ชลธารันนท์ (2544 : 7 - 47) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมต้องให้ความสำคัญต่อการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเพื่อที่จะดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนร่วม และต้องประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะทางกายภาพ โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งการจัดสิ่งแวดลอมภายนอกอาคารเรียนและภายในอาคารเรียน ต่างก็มีกำหนดมาตรฐานไว้อย่างชัดเจน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมโดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล และรองอันดับสุดท้าย คือ มีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล และส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ ซึ่ง 2 ข้อสุดท้ายนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากเกี่ยวข้องกับเด็กพิการโดยตรง ตามปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 16 - 17) สรุปว่าเด็กทุกคนเรียนได้ ถึงแม้จะมีความแตกต่างระหว่างบุคคล มีสภาวะความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาแตกต่างกัน เด็กพิการทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับโอกาสพัฒนาทางการศึกษา ทางกายภาพ ทางสังคม ทางจิตใจและทางอาชีพจนสามารถพึ่งตนเองได้

(3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายข้อในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา รองลงมาคือ ครูมีการประเมิน และรายงานความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการวางแผนและการเตรียมการเพื่อรับนักเรียนพิเศษเข้าเรียน ซึ่งรวมไปถึงความต้องการที่จะจัดการเรียนร่วมให้มีคุณภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 38 - 39) ที่กล่าวถึงปฏิทินงานการรับคนพิการ ซึ่งต้องกำหนดระยะเวลาการประกาศรับสมัคร การจำแนกและคัดแยกคนพิการตามความพิการ การเตรียมบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ การจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การดำเนินงานตามแผนตลอดจนการติดตามและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กปกติได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย และรองอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะเห็นได้ว่า ทั้ง 2 ข้อนี้มีความสำคัญต่อเป้าหมายความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วม ซึ่งถ้าครูปฏิบัติน้อยก็จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กพิการโดยตรง ซึ่งอาจเนื่องมาจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 ก : 39 - 84) พบว่าด้านบุคลากรมีปัญหาด้านกระบวนการพัฒนาครูเพื่อสอนเด็กพิการ ตลอดจนความต้องการความรู้ การเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ

(4) ด้านเครื่องมือ มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายข้อในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านอื่นๆ นอกเหนือจากงานวิชาการแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมที่ช่วยให้นักเรียนพิการเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะเห็นได้จากการให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ ทางการศึกษา และควรจัดทำตำราขึ้นในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ (2543 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ว่าผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน รวมทั้งเป็นผู้นำนวัตกรรมเข้าสู่โรงเรียน และเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าแต่ถึงอย่างไรการดำเนินงานก็ยังคงมีปัญหาในด้านความพร้อมของสื่อ และเครื่องมือต่างๆ สำหรับเด็กพิการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงิน และจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม และรองอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อเด็กพิเศษ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้โรงเรียนจะดำเนินงานจัดการเรียนร่วม แต่ก็ให้ความสำคัญต่อการจัดสรร

งบประมาณ รวมทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเป็นอันดับ
 ท้ายๆ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานดังกล่าวเป็นความยากลำบากสำหรับโรงเรียนใน
 การดำเนินงานให้มีความพร้อมตามกฎกระทรวง อาทิเช่น กฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์
 และวิธีการให้เด็กพิการมีสิทธิได้ รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่น
 ไคในทางการศึกษา พ.ศ.2545 และคุณภาพความพิการของเด็ก กำหนดลักษณะเฉพาะมาจาก
 หน่วยงานส่วนกลางทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานหรือกฎกระทรวงกำหนด
 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545
 ซึ่งมีรายละเอียดหลายประการ ที่โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงาน

2. ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษในภาพรวมและรายด้านอยู่ใน
 ระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย บุชบา คาไว (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
 การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทของ
 โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาปัญหาการ
 บริหารงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยครั้งนี้
 เป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน
 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม อาจเนื่องมาจาก
 โรงเรียนให้ความสำคัญต่อด้านนักเรียนมากจึงทำให้นักเรียนมีปัญหาในการดำเนินงาน
 มากกว่าด้านอื่นๆ แต่ในภาพรวมและรายข้อทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้

(1) ด้านนักเรียน มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมและรายข้อในระดับ
 ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับ
 เด็กพิเศษ รองลงมา คือ มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว การเตรียม
 ทักษะในการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษมีขั้นตอนในการดำเนินงานมากจึงทำให้นักเรียนใน
 การดำเนินงานมากตามไปด้วย สอดคล้องกับ เบญจา ชลธารินทร์ (2544 : 7 - 47) ใน
 การจัดการเรียนร่วมโรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป การให้ข้อมูลเพื่อให้เกิด
 ความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการ
 หรือนักเรียนที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธี และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษ
 ด้านอารมณ์ สังคม และรองอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือ
 เด็กพิเศษ สอดคล้องกับ เบญจา ชลธารินทร์ (2544 : 7 - 47) ได้กล่าวถึงหลักการบริหาร
 การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ในด้านนักเรียน สรุปได้ว่า เด็กพิเศษ
 จะพัฒนาศักยภาพได้ทุกด้านทั้งร่างกาย วิชาการ อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเองช่วง
 ที่สำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมคือ ช่วงอายุ 0 - 3 ปี จะเห็นได้ว่าเด็กพิการ
 กลุ่มนี้มาเข้าเรียนเมื่อล่วงเลยช่วงอายุดังกล่าวไปแล้ว ส่วนใหญ่ช่วงอายุดังกล่าวการพัฒนาของ

เด็กพิการจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองของเด็กมากกว่า ดังนั้นระดับการปฏิบัติงานด้านนักเรียนทั้งภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง

(2) ด้านสภาพแวดล้อม มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น รองลงมาคือ จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือห้องเรียนสอนเสริมให้กับเด็กพิเศษ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากผู้เชี่ยวชาญ ความจำกัดด้านเวลา ขาดการติดต่อประสานงาน ขาดความเอาใจใส่จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิชัย สายแก้ว (2546 : 86) ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ พบว่างานด้านการติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม และรองอันดับสุดท้าย คือ จัดให้เด็กพิเศษ ได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมโดยคำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจแนวคิดปรัชญา ความสำคัญ และนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1 - 2) ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สรุปว่าการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ๆ ทุกคนในระบบการศึกษาโดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนสถานศึกษาอื่นๆ เฉพาะเด็กพิการต้องได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงเหมือนกับเด็กทั่วไปให้มากที่สุดค่าเฉลี่ยที่โรงเรียนมีปัญหาจึงอยู่ในระดับปานกลาง

(3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการใช้หูฟัง รองลงมาคือ จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนไม่ได้จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิเศษ สอดคล้องกับ สมศรี พนมวิจิตร (2546 : 89 - 91) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และรองอันดับสุดท้ายคือ จัดให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าอบรม / สัมมนาในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ไม่สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 39 - 84) พบว่าด้านบุคลากรมีปัญหาด้านกระบวนการพัฒนาครูเพื่อสอนเด็กพิการตลอดจนความต้องการความรู้ การเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการอยู่ในระดับปานกลาง

(4) ด้านเครื่องมือ มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมและรายข้อในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษเรียนร่วม รองลงมาคือ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ เทียมจิต ประยูรทอง (2545 : ออนไลน์) กล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนร่วมว่ายังขาดการจัดทำระบบข้อมูลเด็ก การประเมินสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการเรียนการสอน ครูเกิดความไม่เต็มใจที่จะทำการสอน เพราะมีความยากลำบากในการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหา การดำเนินงานน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน, โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อเด็กพิเศษ, มีการประชุมวางแผน การใช้จ่ายเงินและจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม และรองอันดับสุดท้าย คือ มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2545 : 39 - 84) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแบบเรียน ร่วมได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ คือ ด้านครุภัณฑ์ ที่ถูกกำหนดลักษณะเฉพาะมาจาก หน่วยงานส่วนกลาง ทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานหรือสภาพความพิการของเด็ก ส่วนด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าโรงเรียนเรียนร่วมยังไม่ได้มีการเตรียมสถานที่ รองรับคนพิการทุกประเภท โดยถูกกำหนดลักษณะเฉพาะมาจากหน่วยงานส่วนกลางทำให้ไม่ สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานหรือสภาพความพิการของเด็ก ส่วนด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าโรงเรียนเรียนร่วมยังไม่ได้มีการเตรียมสถานที่รองรับนักเรียนพิการทุก ประเภท โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและต้องใช้รถเข็น เนื่องจากยังไม่มี ทางลาด และห้องส้วมที่เหมาะสมกับผู้พิการ ดังนั้นระดับปัญหาการดำเนินงานด้านเครื่องมือทั้ง ภาพรวมและรายข้อ จึงอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านนักเรียน จะเห็นได้ว่าทั้งสภาพและปัญหาการดำเนินงานในด้านมีการเตรียมทักษะ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับเด็กพิเศษ และมีการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและ การเคลื่อนไหวอยู่ในระดับมากเหมือนกันเนื่องจากมีสภาพการดำเนินงานมากก็ส่งผลให้เกิด ปัญหาความคืบหน้าด้วย

ด้านสภาพแวดล้อม จะเห็นได้ว่าสภาพการดำเนินงานในด้านการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการจัดการเรียน ร่วมโรงเรียนมีการดำเนินงานมากที่สุด การประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจะเป็น ปัญหามากที่สุดเนื่องจากจะต้องนำเด็กเข้ามาพบแพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัดโดยตรง บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถออกมาให้ความรู้ ความเข้าใจในสถานศึกษาได้เนื่องจากมีจำนวนจำกัด ในส่วน ผู้บริหาร ครูผู้สอนเด็กพิเศษ ไม่มีเวลาพาเด็กมา ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพการดำเนินงานโรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชามีการดำเนินงานมากที่สุด ส่วนการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะ การใช้หูฟัง เป็นปัญหามากที่สุดเนื่องจากโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน

ด้านเครื่องมือ สภาพการดำเนินงานในด้านส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานมากที่สุด การจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษ เรียนร่วมยังเป็นปัญหามากที่สุดเนื่องจากโรงเรียนยังขาดการจัดทำข้อมูลเด็กให้เป็นระบบ ขาดการคัดกรองเด็ก จึงทำให้ข้อมูลเด็กจัดระบบไม่ได้

3. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาการดำเนินงานจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก เป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน จึงมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านในระดับที่มากกว่าครู ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานสอนเด็กเรียนร่วม แม้โรงเรียนจะบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและดำเนินงานต่าง ๆ ก็ตาม แต่ภารกิจหลักของครูมีขอบข่ายสำคัญและจำกัดที่การสอนโดยตรง ซึ่งในสภาพจริงของโรงเรียนครูต้องรับผิดชอบสอนเด็กปกติที่เป็นภาระรับผิดชอบมากอยู่แล้ว แต่ต้องทำการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเพิ่มเติม อาจทำให้ครูปฏิบัติงานได้ไม่เท่าที่ควร รวมทั้งการขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 39 – 84) ที่พบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมว่าครูในโรงเรียนเรียนร่วมทุกสังกัดต้องการความรู้ การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการสอนเด็กพิการ ซึ่งโรงเรียนทุกสังกัดขาดบุคลากรที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ดังกล่าวรวมทั้งด้านหลักสูตร

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานจำแนกตามเพศโดยรวมด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านนักเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านนักเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้าง ชีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ที่ผ่านการอบรม และไม่ผ่านการอบรมมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโดยรวมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง กับ สมศักดิ์ ชุ่มกลัด (2544 : 113 - 115) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพการดำเนินงาน ด้านการจัดการ เรียนรู้ และด้านกิจกรรมส่งเสริมของครูที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมการพัฒนาครู การศึกษาพิเศษมีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้าง ชีท ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเด็กพิเศษ จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่มีนักเรียน 1 - 300 และนักเรียนมากกว่า 300 มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สรวีย์ ดอกกุหลาบ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหา และแนวทางพัฒนา การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรีของโรงเรียน แต่ละขนาดโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากการวิจัยข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เด็กพิเศษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม โครงสร้างชีท พบว่าการฝึกให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีตามศักยภาพ ปรับ สภาพแวดล้อมให้คำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กแต่ละประเภท จัดให้มีการเขียนแผน เฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเด็กบกพร่องแต่ละประเภททุกคน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการอื่น ๆ อย่างเหมาะสม อาจเนื่องมาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังต้องการให้พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 46 - 50) กล่าวไว้ว่า นักเรียนมี 2 ประเภท คือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป ดังนั้นการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนจะต้องมี การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนทั้ง 2 ประเภท คือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียน จะต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนร่วม ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ก่อนส่งเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ปรับสภาพแวดล้อม จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนักเรียนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข จัดหาสิ่ง สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กพิเศษ ในส่วนของการเตรียมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนต้องเตรียมโดยการใช้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และช่วยเหลือนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการนำเสนอผลการวิจัยมาพัฒนาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท ดังนี้

1) ด้านนักเรียน (S : Students) ควรมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการและนักเรียนทั่วไป โดยนักเรียนพิการควรตรวจวัดความพร้อมทางด้านการเรียน สังคมและร่างกาย โดยให้นักเรียนรู้จักสถานที่ การใช้บริการและการเตรียมความพร้อมตามความต้องการ และความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของนักเรียนเฉพาะบุคคล ส่วนการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปควรมีการประชุมทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความต้องการจำเป็นพิเศษให้นักเรียนในชั้นเรียนได้รู้จักและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและในห้องเรียน ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งไปตามสภาพแวดล้อมของนักเรียน ควรต้องประชุมทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษร มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และควรให้ผู้ปกครองของเด็กพิการและเด็กปกติอาสาเป็นวิทยากรหรือมาร่วมกิจกรรมอนุบาลเด็กพิการ

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) โรงเรียนควรมีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) โดยมีการแต่งตั้งคณะบุคคลหลายๆ ฝ่ายมาร่วมในการจัดทำ ส่วนการรายงานความก้าวหน้านักเรียนควรมีการรายงานความก้าวหน้าโดยนำเสนอในรูปแบบต่างๆ และมีการทบทวนปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการแต่ละบุคคลในส่วนของสถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในด้านการจัดการเรียนร่วม ทุกปีการศึกษา

4) ด้านเครื่องมือ (T : Tools) สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ในเรื่องการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงานโครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุนและดำเนินงานด้านการเรียนร่วม ส่วนในด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม รวมทั้งการจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ มาใช้จ่ายในการจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีทของสถานศึกษาในด้านสื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการและความช่วยเหลืออื่นๆ ควรดำเนินการจัดซื้อสำหรับนักเรียนพิการให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนพิการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพตาม

ความต้องการและความจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ส่วนในด้านบุคลากร สถานศึกษาควรมีบุคลากรที่จบด้านการศึกษาพิเศษ หรือต้องได้รับการอบรม ศึกษาคุณงานเพื่อดูแลช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกทักษะเฉพาะด้าน การฝึกกิจกรรมบำบัด เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการเป็นเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ
- 2) ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท
- 3) ควรมีการวิจัยหารูปแบบจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิ่งแก้ว ปาจารย์. (2542). การประเมินปัญหาของเด็กพิการในการฟื้นฟูสมรรถภาพ
เด็กพิการ. กรุงเทพฯ : กรีนพรีนท์.
- กรมสามัญศึกษา. กองการศึกษาพิเศษ. (2540). คู่มือการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543 ก). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา.
- _____. (2543 ข). การประชุมสมัชชาผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาพิเศษ ปี 2000. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- _____. (2543 ค). คู่มือการจัดการเรียนร่วมในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา.
- _____. (2543 ง). รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการปีการศึกษา
เพื่อคนพิการ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- _____. (2545). แผนพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษ (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ :
กรมสามัญศึกษา.
- การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. (2551). ค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2551.
จาก <http://www.thaiwisdom.org>.
- คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา. (2543). คู่มือการคัดแยกและ
ส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- ฉันทนา จันท์บรรจง. (2541). รูปแบบที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ
ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง : การศึกษาด้วยเทคนิคเดสโฟ. พิษณุโลก,
ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. (2529). คู่มือการจัดเรียนร่วม
พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เทียมจิต ประยูรทอง. (2545). การประเมินปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานและ
กระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการประถมศึกษาสำหรับ
เด็กพิการร่วมกับเด็กปกติโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 .
ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2551. จาก <http://www.once.go.th/>.
- นพมาศ สุทธิวัช. (2551). การศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท
ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต1. สารนิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). "การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบ
มาตราส่วนประเมินค่ากับกลุ่มตัวอย่าง", วารสารวัดผลการศึกษา. 3(1) : 22 - 25.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา ตาไว. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วม
โดยใช้โครงสร้างซีท ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เบญจา ชลชานนท์. (2544). ปรัชญาเบื้องต้นของการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : คูรุปริทัศน์..
- _____. (2546). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ :
เพทายการพิมพ์.
- บรรจง อักษรอาสา. (2550). สภาพการดำเนินงานและปัญหาการจัดการเรียนร่วมโดยใช้
โครงสร้างซีท สำหรับบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราณี เกตุแก้ว. (2546). การศึกษาความพร้อมในการบริหารการจัดการเรียนรวมใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.
กรุงเทพฯ : แวันแก้ว..
- เพชรรัตน์ กิตติพัฒน์กุล. (2530, ตุลาคม). "การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมใน
โรงเรียนปกติ". วารสารศึกษาศาสตร์, 2530 ฉบับที่ 2 (3). ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รำไพพร สาระโปก. (2543). ศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน
บุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษาในเขต
จังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วาริ ถิระจิตร. (2545). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- วิวัฒน์ไชย ศรีวิวัฒน์. (2550). สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้
โครงสร้างซีท ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.
- วีระพล บดีรัฐ. (2543) "PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ". กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.
ศูนย์สารสนเทศการศึกษาเพื่อคนพิการ. (2548). สรุปสาระสำคัญกฎหมายรัฐธรรมนูญ
กับคนพิการ. ค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2550. จาก <http://www.etdis.org/law3.php3>.
_____. (2548). นโยบายการศึกษาเพื่อคนพิการ. ค้นเมื่อ วันที่ 7 มิถุนายน 2550 .
จาก <http://www.etdis.org/>.
- สมศรี พนมวิจิตร. (2546). ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมศักดิ์ ชุ่มกลัด. (2544). การศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมศักดิ์ ไชยโชติ. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐาน
การศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรวิรี ดอกกุหลาบ. (2548). การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรวม
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหาร
การศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- สหภัทร์ เจริญยศ. (2540). การศึกษาความต้องการปัญหา เจตคติของครูและผู้ปกครอง
นักเรียนมีต่อการเรียนร่วม ในโรงเรียนวัดโศกอยกับโรงเรียนราชวินิต.
ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2554). ข้อมูลสรุปจำนวนนักเรียน
พิการแต่ละประเภท. ค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2554 จาก <http://www.nitadbr2.org>

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541 ก). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่อง
การจัดการศึกษาพิเศษ เล่ม 3 การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2541 ข). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ เล่ม 2
ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2544). ระเบียบปฏิบัติและเกณฑ์มาตรฐานความต้องการการศึกษาพิเศษ
ของสหราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____. (2545). รายงานการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบาย
การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ นโยบายคนพิการทุกคนที่อยาก
เรียนต้องได้เรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). ทศวรรษของการพัฒนาการศึกษา
พิเศษ : ประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบัน สู่การพัฒนาในอนาคต (พ.ศ. 2559 -
2555). กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- _____. (2548). ประกาศคณะกรรมการเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). กรอบการดำเนินงานการจัด
การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ . กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____. (2545 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2545 ข). รายงานการวิจัยการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการนโยบายคนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานประเมินผลการจัดการศึกษา. (2547). รายงานการติดตามและประเมินผลด้าน
โอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาภาพรวม ปีงบประมาณ 2546.
กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สิริมา หมอนไหม. (2543). การศึกษาพิเศษ : องค์ความรู้และกระบวนทัศน์. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.

- สุจินดา ผ่องอักษร. (2551). เอกสารการประกอบประชุมปฏิบัติการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD.) สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2. อัดสำเนา.
- สุวัชชัย สายแก้ว. (2546). ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระนองที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภณ คำปาเชื้อ. (2550). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School – Based Management. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อลงกรณ์ คำแปงตัน. (2549). การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Best, J. W. & Kahn, J.V. (1993). **Research In Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall.
- Blair, J. C ; Eudaly, M.B.& Egg, V. A. (1999). "The Effectiveness of Audiologists' Information Sources for Classroom Teachers". **Language, Speech, and Hearing Services in the Schools**, 30, 173-182.
- Bright, E. (1986). **A Study of Certain Characteristics of Successful Maintreaming**. Ph.D. Dissertation, University of Michigan.
- Butler, D. M. (1999). **Social Skills and Problem Behaviors as Contextual Variables in African American Education : Students with and without Disabilities**. Paper presented at the meeting of the American Education Research Association, Montreal, Quebec, Canada.

- Cates, D. L. & Smildy, F. M. (1999). **Multiple Disabilities : Is Rural Inclusion Possible. In Rural Special Education for the New Millennium. Conference Procueeings of the American Council on Rural Special Education (ACRES) 19th**, Albuquerque, New Mexico : March 25 - 27.
- Clinn, K. M. (1999). **Ethic and Culture Diversity in Rural Deaf Education in New Mexico. In Rural Special Education for the New Millennium. Conference Albuquerque, of the American Council on Rural Special Education (ACRES) 19th**. Albuquerque, New Mexico : March 25 - 27.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing. 5th ed.** New York : Harper Collins.
- Feldman, R. K. (1999). **"A Study of the Instructional Planning of Secondary Special and General Education Co-teachers to Accommodate Learning Disabled Students in the General Education Classroom". Dissertation Abstracts International, 58 (07), 4731A.** (UMI No. AAG9900508)
- Gearheart, B. R. & Weishahn, M. W. (1980). **The Handicapped Student in the Regular Classroom.** London : The C. V. Mosby.
- Hallahan, D. P. & Kauffman, J. M. (1976). **Introduction to Learning Disabilities: A Psycho-behavioral Approach.** Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- Jylha, I. & Marketta, L. (1999). **Together and Apart : Cooperative Skills of Special Education Pupils and Primary School Pupils and Opinions on Integrated Instruction in Visual Arts.** Ph.D. Dissertation Oulun Yliopisto (Finland).
- Mar, H. & Sall, N. (1995). **Mike's Educational Program : Long Island, New York. Case Study.** Social Pelationahips of Children and Adolescents with Deaf-Blindness Research Project.
- Markwald, S. & Deborah, A. (2000). **Best Practices for Educating Students with Learning Disabilities, Integraed with Students of Average to above Average Intelligence.** Master's Thesis, Texas Uрман's University.
- McLane, M. T. (1998). **What General Education Teachers Know about the Social Competence of Students with Disabilities and what are the Sources of this Knowledge?** Ph.D. Dissertation State University of New York at Albany.

Mize, J. C. (1986). A Study of Skills Needed by South Carolina Principals to Administer Programs for Child Handicapped Students.

Ph.D. Dissertation Carolina, University of South Carolina.

Tjokrowarogo, E. E. (1989). The Characteristic, Needs and Problem of Integrated Primary Schools in the Cities of Jakarta and Possible Use of Instructional Supervision. Pittbergh : Kansas.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนจัดการเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ข้อมูลสรุปจำนวนนักเรียนพิเศษแต่ละประเภท เป็นรายโรงเรียน
 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
 ปีงบประมาณ 2554

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	อนุบาลประโคนชัย			3		29		4			36
2	ประโคนชัยวิทยา			2	2	5					9
3	วัดแจ้ง (เศียรศุภราชบุรีบำรุง)			1			1				2
4	บ้านศรีถาวร					19				2	21
5	บ้านหนองม่วง									1	1
6	บ้านห้วยปอ			2		22					24
7	บ้านเขาคอก					7					7
8	บ้านโคกกलय				1	2				9	12
9	บ้านสี่เหลี่ยมวิทยา	1			1	17				3	22
10	บ้านละลอกกระสัง					1				2	3
11	บ้านโนนศิลา							1			1
12	บ้านละเวีย					47					47
13	บ้านปราสาทสามัคคี				1	10	1			3	15
14	บ้านหนองนา	1				2					3
15	บ้านโพธิ์ไทร			1		1					2
16	บ้านหนองแก้ม				1	12				2	15
17	บ้านบ่อดิน			1					1		2
18	บ้านไพศาลสามัคคี				1	8					9
19	บ้านละลมพูน					17					17
20	บ้านสังเค็ด				1	9	1			3	14
21	บ้านกระโดนหนองยาง				1	13					14
22	บ้านร่วมเย็นวิทยา					13		1			14
23	บ้านโคกกลาง			2		6					8
24	บ้านเกียรติเจริญ			3	1	4			1	1	10

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
25	บ้านหนองอาแม่					2					2
26	บ้านโคกตะเคียนสามัคคี				2						2
27	บ้านโคกย่าง	1		2		3				1	7
28	บ้านแก้ม					2					2
29	วัดบ้านประทัดบุ				2	4				1	7
30	บ้านแสงโทน	2		3		13		1		1	20
31	บ้านโคกเพชรไสยา				1	6				2	9
32	บ้านสี่เหลี่ยม				1	4	2				8
33	บ้านหนองบอน	1				15					16
34	วัดบ้านเมืองต่ำ					5					5
35	บ้านจรเข้มาก					16				1	17
36	บ้านกระสัง					6					6
37	บ้านหินกอง			1		3	3				7
38	บ้านหัวตะแบก					4					4
39	บ้านบุ (รัฐราษฎร์รังสฤษฎ์)			1		25	1			1	28
40	บ้านบัว	1				5					6
41	บ้านหนองร้าน	1									1
42	บ้านกระสังสามัคคี					2					2
43	วัดบ้านไผ่บุลย์			1		30				1	32
44	บ้านโคกกี					8					8
45	บ้านหนองตะขบ			3		22	1			1	27
46	บ้านห้วยเสลา					9					9
47	บ้านหนองน้ำขุ่น					29					29
48	วัดบ้านตะโกตาพิ					4	4				8
49	บ้านเกษตรสมบูรณ์	1		4		26					31
50	บ้านชุมแสง			2		7	2		1		12

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
51	บ้านโคกเห็ด					1					1
52	บ้านโคกคูน			1		9					10
53	บ้านหนองม่วงพัฒนา					3					3
54	บ้านโคกรัง					1					1
55	บ้านหนองม่วงราษฎร์อุทิศ				1		1		1	2	5
56	อนุบาลกระสัง					20			3		23
57	วัดบ้านหนองแวง			15		17	1	4		2	39
58	บ้านระยองใหญ่				2	16					18
59	บ้านขามตาบัว			1			1				2
60	บ้านถนน				4	13				1	18
61	บ้านหนองกระเสก			3		10					13
62	วัดชุมพลมณีรัตน			1							1
63	วัดหนองตะครอง			2		4	1				7
64	บ้านโนนแดง		1			11		1		2	15
65	บ้านจาน						1				1
66	บ้านหนองเหล็ก			1			1				2
67	บ้านกุดใหญ่					4				1	5
68	ชุมชนบ้านสองชั้น					26					26
69	วัดบ้านจอม					17				2	19
70	บ้านเสม็ด			2		13				1	16
71	บ้านหนองรักษ์			1		23					24
72	บ้านโคกค	1				8					9
73	บ้านนาราใหญ่						4				4
74	บ้านคาราม					22					22
75	บ้านไม้แดง			1		1					2
76	บ้านสวายสอ*ไกรปัญญานุเคราะห์			1		5					6

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9		
77	บ้านเมืองไผ่				1	12						13
78	บ้านสวายสอ	1		7		28						36
79	วัดธรรมถาวร					13					2	15
80	บ้านโพนทัย			3		5						8
81	บ้านศรีภูมิสามัคคี					18				1		19
82	บ้านลำควน					25				1		26
83	วัดบ้านหนองพลวง					45						45
84	บ้านยาง อ. กระสัง			2		14		4			1	21
85	บ้านแซวประคู้	1				21						22
86	บ้านโนนสว่าง				1	13	1				2	17
87	บ้านขามสามัคคี					19						19
88	บ้านห้วยสำราญ					43			3		1	47
89	บ้านกุดโคลน					15						15
90	บ้านน้ำอ้อม					11					4	15
91	บ้านตาเป้า	1									1	2
92	บ้านประคู้					8						8
93	วัดปทุมคงคา		1		1	3						5
94	บ้านกะนัง					10						10
95	บ้านตาสะอาด					16					1	17
96	บ้านสำโรง(ภิญโญอนุสรณ์)					13					1	14
97	บ้านระกา					10		2			5	17
98	บ้านนารา "กัลยาประชาสรรค์"					8		1				9
99	บ้านทุ่งสว่าง				1	22					1	24
100	บ้านบัวถนน			1	1	55					2	59
101	บ้านตะครองใต้			2		21		2				25
102	วัดบ้านปราสาท					26	1				3	30

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
103	บ้านระกาเสม็ด		1		1					1	3
104	บ้านหนองซอน					1					1
105	บ้านดอนยาว		1	3	3				1		8
106	วัดอินทรบูรพา					34					34
107	บ้านจะเนียงสามัคคี					6					6
108	บ้านโคกยาง อ.บ้านกรวด					17					17
109	บ้านดาอี				1	13					14
110	บ้านยาง อ.บ้านกรวด					7					7
111	บ้านหนองตะเคียน					7					7
112	บ้านโคกเบง				1	8					9
113	บ้านละลอกตะแบง				2						2
114	นิคมพัฒนาสายตรี 2					7	1				8
115	บ้านสายโท 1				1	14					15
116	อนุบาลบ้านกรวด	2		17		41	5	1		3	69
117	บ้านหนองไม้งาม 1	4		7	1			1			13
118	บ้านหนองไม้งาม 2	2	1		1	75	1			11	91
119	บ้านตะลุมพุก					17					17
120	บ้านสายตรี 9				1						1
121	บ้านสายตรี 16	1									1
122	บ้านหินลาด	1			1	27				1	30
123	บ้านละหานทรายใหม่					9			1	2	12
124	บ้านห้วย								1		1
125	บ้านเขาหินเหนือ	1		1		10	3			1	16
126	บ้านละหานทรายเก่า					10			1	2	13
127	บ้านหลัก					17					17
128	บ้านดรุณ					2				2	4

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
129	นิคมสร้างตนเอง 4				1	15			1		17
130	นิคมสร้างตนเอง 5					20				1	21
131	นิคมสร้างตนเอง 6					10				1	11
132	นิคมสร้างตนเอง 8				1	17	2	1		1	22
133	นิคมสายโท 8			1		3			1	1	6
134	บ้านสายโท 4 ได้					14					14
135	นิคมสร้างตนเอง 2	3			1	3	1			1	9
136	นิคมสร้างตนเอง 3		1		2				8		11
137	นิคมสร้างตนเอง 7				2	7				1	10
138	บ้านตัวอย่าง			7						3	10
139	ชุมชนบ้านโนนเจริญ	1		15	1	21					38
140	บ้านถนนโคกใหญ่					20					20
141	บ้านหนองวาง					17					17
142	บ้านนิคมพัฒนาสายโท 11					12					12
143	บ้านนิคมสายโท 12 เหนือ			1	2	10	1			2	16
144	กองทัพบกอุปถัมภ์				1	9					10
145	บ้านนิคมสายโท 12 ได้					24				2	26
146	บ้านโลกกระชาย	2		6		12	1	2		10	33
147	วัดบ้านแสงคง	2		1		30					33
149	บ้านคานก							4		4	8
150	บ้านมะมั่ง					46			2		48
151	บ้านป่าชัน					54					54
152	วัดบ้านจันดุม			3		8					11
153	บ้านตะแบก					1					1
154	บ้านแพงพวย			2		3					5
155	บ้านโลกชุม			1						1	2

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กพิการ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
156	วัดบ้านโคกเจริญ			1	1	3					5
157	บ้านบุญช่วย			1	1	19	2			4	27
158	บ้านเสม็ด			4							4
159	บ้านประคู้					1				2	3
160	อนุบาลห้วยราช			1		10			3	1	15
161	วัดบ้านสนวน					38				3	41
162	บ้านจบก					8					8
163	บ้านกระสังสามัคคี	1			1	30			1	1	34
164	บ้านโคกขมิ้นพัฒนา					11					11
165	วัดบ้านเมืองโพธิ์	2			1	19			1		23
166	วัดบ้านดาเสา					16	1				17
167	บ้านมะขามทานตะวัน			9	1	31	1		2		44
168	บ้านตะโกบารุง					4				2	6
169	บ้านโชคกรวด					13					13
170	บ้านเพชรประชาสามัคคี					6					6
รวมระดับเขตพื้นที่		41	16	172	77	2,164	77	65	76	179	2,643

- 1 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางสายตา
- 2 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางการได้ยิน
- 3 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
- 4 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- 5 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางการเรียนรู้
- 6 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางการพูดและภาษา
- 7 หมายถึง บุคคลที่บกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- 8 หมายถึง บุคคลออทิสติก
- 9 หมายถึง บุคคลพิการซ้อน

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๓

ด้วย นางประภัสสร สรวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางประภัสสร สรวนรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๓๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเกียรติ เข็มบุปผา

ด้วย นางประภัสสร สรวรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(Handwritten signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๓๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๓๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุนันทา พงษ์ไพบูลย์

ด้วย นางประภัสสร สรวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๓๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพรณิชา บาร์เบอร์

ด้วย นางประภัสสร สรวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๗/ว๓๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประทีป สุขประเสริฐ

ด้วย นางประกัสสร สรวนรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๓๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณยุทธพงษ์ ยางรัมย์

ด้วย นางประภัสสร สรวรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหา การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๓๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๒

ด้วย นางประภัสสร สรวนรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (Seat Framework) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิมล พงศ์สุวรรณ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถาม

สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา
ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท
(SEAT Framework) ในโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
จัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน
3. ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานจัด
การเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อมูลที่ได้จะแปลผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยใช้
ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้นไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน หรือหน่วยงานของท่านแต่ประการใด
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางประภัสสร สรวนรัมย์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้บริหารโรงเรียน
 - ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
3. ระดับการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการเข้าอบรมตามโครงการจัดการศึกษาเด็กพิเศษเรียนร่วม
 - ผ่านการอบรม
 - ไม่ผ่านการอบรม
5. ขนาดโรงเรียน
 - จำนวนนักเรียน 1 - 300 คน
 - จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน**

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณารายการต่อไปนี้ว่าโรงเรียนท่านมีการดำเนินงานตามองค์ประกอบการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน มากน้อยเพียงใด และกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามความเป็นจริง โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน มาก
 3 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อย
 1 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงาน / ปัญหาในการดำเนินงาน น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน					ปัญหาการดำเนินงาน					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
001	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง		✓								✓	
002	มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วม	✓									✓	

จากตัวอย่าง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า

ข้อ 001 หมายความว่า โรงเรียนของท่านจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง โดยมีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย

ข้อ 002 หมายความว่า โรงเรียนของท่านมีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยมีสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด และมีปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน**

1. ด้านนักเรียน (S : Student)

สภาพการดำเนินงาน

.....

.....

ปัญหาการดำเนินงาน

.....

.....

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

สภาพการดำเนินงาน

.....

.....

ปัญหาการดำเนินงาน

.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

สภาพการดำเนินงาน

.....

.....

ปัญหาการดำเนินงาน

.....

.....

4. ด้านเครื่องมือ (T : Tools)

สภาพการดำเนินงาน

.....

.....

ปัญหาการดำเนินงาน

.....

.....

ภาคผนวก ง
ค่าความสอดคล้อง (IOC)

ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรื่อง

สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ
ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยทำขึ้นเพื่อสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน

2. โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์การวิจัย และการนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกับคำถามหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 , 0 และ -1 เพื่อให้คะแนนตามความหมาย ดังนี้

ให้คะแนน +1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความในข้อนั้นๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความในข้อนั้นๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ให้คะแนน -1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความในข้อนั้นๆ ไม่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่านคงจะให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยอย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางประภัสสร สรวนรัมย์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ☐ ผู้บริหารโรงเรียน ☐ ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
2	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	1	1	1.00
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	1	1	1.00
4	ประสบการณ์ในการเข้าอบรมตามโครงการจัดการศึกษาเด็กพิเศษเรียนร่วม ☐ ผ่านการอบรม ☐ ไม่ผ่านการอบรม	1	1	1	1	1	1.00
5	ขนาดโรงเรียน ☐ จำนวนนักเรียน 1 – 300 คน ☐ จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน	1	1	1	1	1	1.00

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)
 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ค่านักเรียน (S : Student)							
1	โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับ เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
2	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้าน วิชาการ	1	1	1	1	1	1.00
3	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้าน ร่างกาย	1	1	1	1	1	1.00
4	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้าน อารมณ์ สังคม	1	1	1	1	1	1.00
5	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษด้าน การช่วยเหลือตนเอง	1	1	1	1	1	1.00
6	โรงเรียนจัดให้เด็กพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับ สภาพแวดล้อม,ครูประจำชั้น,ครูการศึกษาพิเศษก่อน เปิดเทอม	1	0	1	1	1	0.8
7	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษตามความ ต้องการความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	1	1	1	1	1	1.00
8	จัดให้มีการแจ้งข้อมูลเด็กพิเศษให้กับเด็กปกติเพื่อให้มี ความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อเด็ก พิเศษอย่างถูกวิธี	1	1	1	1	1	1.00
9	มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	1	1	0	1	1	0.8
10	มีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับ เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
11	มีการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและ การเคลื่อนไหว	0	1	1	1	1	0.8
12	มีการกระจายเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ	1	1	1	1	1	1.00
13	จัดให้มีการชมวีดิทัศน์ สไลด์หรือสื่ออื่นๆ ประกอบที่ เกี่ยวกับเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านนักเรียน (S : Student)							
14	เปิดโอกาสให้เด็กปกติซักถามปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับ เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
15	จัดให้มีระบบการให้รางวัลเด็กปกติที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ						
ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)							
1	มีการประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนให้ครู บุคลากร ทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในเรื่อง การจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาท หน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องตามแผนการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
3	จัดให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมโดย คำนึงถึงความบกพร่องของแต่ละบุคคล	1	1	1	1	1	1.00
4	จัดให้มีห้องเสริมวิชาการ หรือห้องเรียนสอนเสริมให้กับ เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
5	ปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อสภาพ ความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	1	1	1	1	1	1.00
6	มีการจัดห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
7	มีการสร้างบรรยากาศของการยอมรับเด็กพิเศษให้ครู แม่ค้า การโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกันช่วยเหลือดูแลอย่าง ถูกวิธี	1	1	1	1	1	1.00
8	มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน	1	0	1	1	1	0.8
9	มีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ ดูแลเด็กพิเศษได้อย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	1.00
10	มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการทาง การศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
11	จัดให้ครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษมีการปรึกษากันและ ทำงานร่วมกันเป็นทีม	1	1	1	1	1	1.00
12	มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาเด็ก พิเศษให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)							
13	ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการจัด การเรียนการสอนแก่เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
14	มีจัดทำป้ายประกาศ แผ่นพับ ป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน	1	1	1	1	0	0.8
15	มีการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน(A : Activities)							
1	จัดให้มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
2	โรงเรียนมีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กพิเศษบางวิชา	1	1	1	1	1	1.00
3	จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อเด็กพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการใช้หูฟัง	1	1	1	1	1	1.00
4	ครูมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	1	1	1	1	1	1.00
5	ครูมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	1	1	1	1	1	1.00
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กปกติได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กพิเศษอย่างหลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00
7	จัดให้มีการสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นให้กับเด็กปกติเพื่อคอยช่วยเหลือเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
8	ครูมีการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อส่งต่อคัดแยก และวางแผนการสอน	1	1	1	1	1	1.00
9	มีการจัดตารางช่วยเหลือดูแลเพื่อน คามระบบเพื่อนช่วยเพื่อน	1	1	1	1	1	1.00
10	ครูมีการประเมินและรายงานความก้าวหน้าของเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
11	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียนและจัดให้มีการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	1	1	1	1	1	1.00
12	มีการจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
13	จัดให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าอบรม /สัมมนาในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน(A : Activities)							
14	มีการจัดทำแผนการรับและปฏิทิน การรับเด็กพิเศษ เรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
15	จัดทำตารางเรียน ให้บริการสอนเสริม โดยตรงกับ เด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
ด้านเครื่องมือ (T : Tools)							
1	โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่สอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล	1	1	1	1	1	1.00
2	โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ใน การดำเนินงาน	1	1	1	1	1	1.00
3	โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์ เพื่อเด็กพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
4	มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินและจัดสรรงบประมาณ ให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
5	มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะ บุคคล (IEP) ประมาณ 5-7 คน ต่อเด็กพิเศษ 1 คน	1	1	1	1	1	1.00
7	มีการแต่งตั้งผู้ปกครองเด็กพิเศษเป็นคณะกรรมการ โรงเรียนอย่างน้อย 1 คน	1	1	1	1	1	1.00
8	มีการจัดทำระบบข้อมูลเด็กพิเศษ เรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
9	มีการนำเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็ก พิเศษมาใช้ในการเรียนการสอนและการดำรงชีวิต	1	1	1	1	1	1.00
10	ครูจัดทำสื่อ เครื่องมือ เพื่อช่วยให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
11	จัดให้มีเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนร่วม สำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	1	1	1	1	1	1.00
12	มีการสนับสนุนให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัย ขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ	1	1	1	1	1	1.00
13	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อและเอกสารที่ เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านเครื่องมือ (T : Tools)							
14	โรงเรียนจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษแต่ละประเภท	1	1	1	1	1	1.00
15	โรงเรียนจัดหาครูการศึกษาพิเศษที่ จบการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	1	1	1	1	1	1.00

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน

ข้อที่	ประเด็นในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
1	ด้านนักเรียน (S : Student)	1	1	1	1	1	1.00
2	ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	1	1	1	1	1	1.00
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน(A : Activities)	1	1	1	1	1	1.00
4	ด้านเครื่องมือ (T : Tools)	1	1	1	1	1	1.00

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	t – test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 1	5.860	.000
ข้อที่ 2	5.860	.000
ข้อที่ 3	4.790	.000
ข้อที่ 4	5.860	.000
ข้อที่ 5	5.860	.000
ข้อที่ 6	5.860	.000
ข้อที่ 7	3.044	.003
ข้อที่ 8	5.860	.000
ข้อที่ 9	2.238	.027
ข้อที่ 10	5.860	.000
ข้อที่ 11	5.860	.000
ข้อที่ 12	1.863	.064
ข้อที่ 13	5.860	.000
ข้อที่ 14	5.860	.000
ข้อที่ 15	6.424	.000
ข้อที่ 16	5.278	.000
ข้อที่ 17	5.632	.000
ข้อที่ 18	11.354	.000
ข้อที่ 19	7.003	.000
ข้อที่ 20	7.357	.000

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	t - test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 21	7.641	.000
ข้อที่ 22	5.499	.000
ข้อที่ 23	8.125	.000
ข้อที่ 24	9.694	.000
ข้อที่ 25	8.773	.000
ข้อที่ 26	12.794	.000
ข้อที่ 27	8.805	.000
ข้อที่ 28	5.977	.000
ข้อที่ 29	8.924	.000
ข้อที่ 30	8.951	.000
ข้อที่ 31	12.875	.000
ข้อที่ 32	11.343	.000
ข้อที่ 33	5.997	.000
ข้อที่ 34	17.293	.000
ข้อที่ 35	17.214	.000
ข้อที่ 36	16.088	.000
ข้อที่ 37	17.065	.000
ข้อที่ 38	17.967	.000
ข้อที่ 39	15.038	.000
ข้อที่ 40	18.580	.000

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	t - test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 41	11.520	.000
ข้อที่ 42	13.650	.000
ข้อที่ 43	15.452	.000
ข้อที่ 44	16.846	.000
ข้อที่ 45	16.642	.000
ข้อที่ 46	12.942	.000
ข้อที่ 47	13.377	.000
ข้อที่ 48	13.377	.000
ข้อที่ 49	13.377	.000
ข้อที่ 50	14.959	.000
ข้อที่ 51	13.512	.000
ข้อที่ 52	15.140	.000
ข้อที่ 53	3.660	.000
ข้อที่ 54	14.661	.000
ข้อที่ 55	14.661	.000
ข้อที่ 56	13.515	.000
ข้อที่ 57	14.661	.000
ข้อที่ 58	5.119	.000
ข้อที่ 59	5.860	.000
ข้อที่ 60	9.675	.000

RELIABILITY

```

/VARIABLES=s1 s2 s3 s4 s5 s6 s7 s8 s9 s10 s11 s12 s13 s14 s15 e1 e2 e3 e4 e5 e6 e7 e8 e9 e10 e11 e12 e13 e14 e15 a1 a2 a3
  a7 a8 a9 a10 a11 a12 a13 a14 a15 t1 t2 t3 t4 t5 t6 t7 t8 t9 t10 t11 t12 t13 t14 t15
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=CORR
/SUMMARY=TOTAL MEANS VARIANCE COV CORR.

```

Reliability

Warnings

The determinant of the covariance matrix is zero or approximately zero. Statistics based on its inverse matrix cannot be computed and they are displayed as system missing values.

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	340	99.4
	Excluded ^a	2	.6
	Total	342	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.939	.952	60

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.032	2.347	3.438	1.091	1.465	.057	60
Item Variances	.375	.195	.727	.532	3.729	.017	60
Inter-Item Covariances	.076	-.104	.339	.443	-3.274	.008	60
Inter-Item Correlations	.250	-.218	1.000	1.218	-4.589	.089	60

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
s1	179.20	290.691	.096	.	.940
s2	178.72	290.556	.070	.	.940
s3	178.55	287.233	.189	.	.940
s4	178.84	291.884	.012	.	.941
s5	178.53	293.554	-.050	.	.941
s6	178.62	291.930	.018	.	.940
s7	178.77	290.037	.084	.	.940
s8	178.70	295.342	-.122	.	.942
s9	178.67	288.828	.154	.	.940
s10	178.51	290.304	.087	.	.940
s11	178.51	289.796	.103	.	.940
s12	178.63	290.009	.085	.	.940
s13	178.64	291.389	.032	.	.941
s14	178.57	295.019	-.100	.	.942
s15	179.04	284.402	.268	.	.939
e1	179.44	287.888	.245	.	.939
e2	179.59	288.149	.226	.	.939
e3	179.52	284.722	.429	.	.938
e4	179.01	286.091	.326	.	.938
e5	179.15	284.903	.318	.	.939
e6	179.11	285.126	.323	.	.939
e7	179.04	287.677	.210	.	.939
e8	178.24	283.694	.515	.	.938
e9	179.21	282.446	.503	.	.937
e10	179.13	283.706	.493	.	.938
e11	179.24	282.675	.520	.	.937
e12	178.81	283.085	.464	.	.938
e13	179.09	286.839	.381	.	.938
e14	179.11	283.776	.457	.	.938
e15	179.16	283.082	.519	.	.937
a1	178.68	279.510	.650	.	.937
a2	178.80	281.516	.579	.	.937
a3	178.49	287.808	.213	.	.939
a4	178.88	275.204	.870	.	.935
a5	178.94	276.339	.826	.	.936
a6	178.92	276.418	.822	.	.936

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a7	178.83	276.921	.801	.	.936
a8	178.92	275.790	.851	.	.936
a9	178.98	277.946	.795	.	.936
a10	178.88	276.014	.840	.	.936
a11	178.94	280.539	.755	.	.936
a12	178.84	278.183	.779	.	.936
a13	178.96	277.441	.810	.	.936
a14	178.88	275.664	.869	.	.935
a15	178.90	276.535	.852	.	.936
t1	178.89	278.422	.834	.	.936
t2	178.90	277.878	.861	.	.936
t3	178.90	277.878	.861	.	.936
t4	178.90	277.872	.861	.	.936
t5	178.90	277.710	.866	.	.936
t6	178.89	278.514	.823	.	.936
t7	178.92	277.354	.857	.	.936
t8	178.56	293.899	-.063	.	.941
t9	178.90	278.069	.855	.	.936
t10	178.90	278.069	.855	.	.936
t11	178.89	278.554	.822	.	.936
t12	178.90	278.069	.855	.	.936
t13	178.76	284.654	.535	.	.938
t14	178.78	280.923	.628	.	.937
t15	178.82	281.438	.625	.	.937

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางประภัสสร สรวนรัมย์
วัน เดือน ปีเกิด	19 มิถุนายน พ.ศ. 2517
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 230 หมู่ที่ 1 ตำบลบัวงาม อำเภออนุชาริก จังหวัดอุบลราชธานี 34230
ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านหัวตะแบก ตำบลประทัดบุ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2 โทรศัพท์ 08-1265-3230
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุชาริกวิทยาคาร อำเภออนุชาริก จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2539 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี